

Kiss Albert

A KGYTK 10 éves
fejlesztésének önkontrollos
hatásvizsgálata és eredményei

KGYTK Tehetségsegítő Tanács

Zalabér

2017

Kiss Albert

A KGYTK 10 éves fejlesztésének önkontrollos hatásvizsgálata és
eredményei

Zalabér

2017

Lektorálta
Dr. Balogh László

Kiadja a
KGYTK Tehetségsegítő Tanács

© Kiss Albert

ISBN 978-963-12-7459-2

Köszönetnyilvánítás

Hálával tartozom Dr. Zsolnai Józsefnek és Dr. Zsolnai Józsefné Dr. Mátyási Máriának a KGYTK kutatói védnökségért; köszönöm nekik, hogy részese lehettem a tudásutánpótlás-nevelés empirikus kutatásnak. Köszönöm a védnökök által felkért minősített kutatóknak a zsűrizést. A védnökség és a zsűrizés alatt tett építő kritikáik nagymértékben ösztönöztek a KGYTK-s pedagógiai folyamatok folyamatos fejlesztésére.

Köszönetem a KGYTK régiókoordinátorainak (intézményeik munkatársainak), hogy több mint egy évtizeden át önzetlenül végezték munkájukat. A regionális fordulók és az ehhez kapcsolódó továbbképzések szervezésével felkarolták a KGYTK terjesztésének ügyét, illetve sok egyéb tevékenységeikkel - értékelés, archiválás és elemzés - hozzájárultak az önkontrollos hatásvizsgálat részeredményeihez.

Köszönöm a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tagjainak, hogy a pályázatok megvalósítását segítették, hozzájárultak a KGYTK referenciainstanznyi hálózat kialakításához, valamint a KGYTK Mester és Tanítványa Díjak odaítéléséhez.

Köszönöm a MATEHETSZ elnökségének, hogy a szervezet tagjai közé felvették a KGYTK-t és ezzel a kiválóra akkreditált tehetségpont elérésére, valamint a külhoni tehetségpontokkal történő kapcsolatkiakításra inspirálták intézményeinket.

Köszönöm Cseh Németh Zsuzsannának a nyelvi korrekciós munkálatait és javaslatait az önkontrollos hatásvizsgálat érthetőbbé, áttekinthetőbbé tételéhez, valamint a Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola – kiválóra akkreditált tehetségpont – munkatársainak bizalmát és támogatását; az intézményünk tehetségsegítő pedagógusainak hozzájárulását a KGYTK – pedagógiai folyamatainak fejlesztéséhez.

a Szerző

Előszó

A kutatásra nevelésről hosszú időn át az a nézet járta, hogy annak igazi terepe a felsőoktatás. Az egyetemeken, főiskolákon folyó tehetséggondozásnak ma is leghatékonyabb szervezeti formája a *tudományos diákkör*, mely Magyarországon 65 éves múltra tekint vissza. Az egyetemeken és főiskolákon a hallgatók kutatói létre szocializálása a szakkollégiumokban és az intézményi, illetve az országos Tudományos Diákköri Konferenciákon zajlik, s mindez az eltömegesedő felsőoktatásban egyre fontosabb szerepet kap.

A középiskolás korú diákok körében a tudományos diákköri tevékenység az ezredforduló táján bontakozott ki. Kezdetben elsősorban a természettudományok területén próbáltak a diákok érdekes témákban elmélyülni, ötletes kísérletekben közreműködni a kutatások iránt elkötelezett tanáraik vagy kutatóhelyeken dolgozó tudományos kutatók segítségével. A középiskolás kutató diákok mozgalmát Csermely Péter, az MTA doktora hívta életre és gondozta 10 éven át.

Az egyetemisták, főiskolások, valamint a középiskolás diákok körében folyó tehetséggondozás célja valójában a legtehetségesebbek tudatos kiválogatása, menedzselése. A kutatásra vállalkozó fiatalok tutoraik segítségével feltárják a magukban rejlő tehetséget, hogy képesek legyenek az „átlagosok” közül kiemelkedni, megtanuljanak kutatni, éljék meg a felfedezés örömét, a publikálás, a tudományos közszereplés élményét.

A tudománypedagógiai gondolkodást és praxist az általános iskolások körében Zsolnai József, az MTA doktora indította el az 1990-es évek második felében. Kutatói hozzáállása, célja annak az életkorpedagógiai kérdésnek a tisztázása volt, hogy mely életkortól érzékenyíthetők az általános iskolás korú tanulók a tudományos alkotómunkára kutatásmódszertani ismeretek nyújtásával, felkészült pedagógusok, szülők iránymutatásával, vezetésével. Törekvései terepéül a Zalabéri Általános Iskolát választotta, ahol korábbi tanítványa, Kiss Albert igazgató felvállalta tantestületének önként jelentkező pedagógusaival a kipróbálás feladatát. A zalabéri eredmények hamarosan népszerűek lettek, először az *Értékközvetítő és képességfejlesztő program* iskoláiban, majd országosan is.

Jelen kiadvány részben betekintést nyújt Zsolnai József tudománypedagógiai elgondolásainak kísérleti kipróbálásába, majd az elmúlt időszak KGYTK-s (Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciája) mozgalmának alakulásába. A kötetben a gondosan dokumentált 10 éves fejlesztés tapasztalatai jelennek meg. Az eredmények, az összefoglalt információk további tudománypedagógiai vizsgálódásokra inspirálnak, hiszen kevés a korosztályra vonatkozó tudományosan hiteles eredmény. De arra is biztatnak, miképp lehet és érdemes az általános iskolás korú tanulók kutatásra nevelésének iskolai praxisát tökéletesíteni.

Törökbálint, 2016. november 25.

Zsolnai Józsefné

Bevezetés

A Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciája (KGYTK) komplex tanulmányi verseny annak az empirikus pedagógiai kutatásnak az egyik eredménye, amely Dr. Zsolnai József professzor emeritus azon előfeltevését vizsgálta, hogy „a tudományos alkotó munkába való bevezetés lehetséges tízéves kortól az általános iskolákban a tömegoktatás keretei között, és kialakítható, működtethető az általános iskolák számára országos tudományos diákköri hálózat.”¹ (Kiss 2010)

E kutatás első szakaszában (1997-2002) folyamatosan értékeltük a diákok teljesítményét, amelynek eredményeiről Zsolnai József (a kutatás védnöke) 2004-ben publikált „Kutatói utánpótlás nevelés már tíz éves kortól”² (ZSOLNAI 2004) címmel. A 2002/03-as tanév mérési eredményei birtokában fejlesztéseket hajtottunk végre a KGYTK-s pedagógiai folyamatok és a tudásutánpótlás-nevelés hatásvégtelenségének érdekében. 2005-ben becsléssel vetítettük előre, hogy milyen eredményeket várhatnánk el a jövőben (tíz év múlva), ha közben nem történne fejlesztő munka. A tíz éves fejlesztést követően 2016-ban becslésen alapuló önkontrollos hatásvizsgálatot végeztünk.

A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálatának célja annak megállapítása volt, hogy milyen mértékben érvényesülnek azok a pedagógiai fejlesztések, amelyek az általános iskolai tudományos diákkörök létrehozásának és a (tudományos diákköri munkát segítő) KGYTK Tehetségsegítő Tanács működésének célkitűzéseit szolgálják. A hatásvizsgálat során a becslést és az elért eredményeket összehasonlítottuk az értékes dolog, az értékes dolog tanulásának segítése és a KGYTK folytonossága szempontok mentén. Értékes dolognak tekintettük a gyerekek pályamunkáit, a prezentációit, a tudományos utánpótlás-nevelést, a gyerekek életútjait és a KGYTK-val való elégedettséget. Az értékes dolog tanulásának segítése alatt értettük a pedagógusok munkáját, a családok közreműködését, a KGYTK-ra nevező intézmények hálózatosodását, a KGYTK TT tevékenységét. A KGYTK folytonossága a pedagógusok felkészítő munkáját, a gyerekek és az iskolák 10 éven átívelő eredményességét foglalta magában.

Az önkontrollos hatásvizsgálat során az eredményeket táblázatok, grafikonok, diagramok segítségével illusztráltuk, melyeknek nagy részét mellékletként helyeztük el. Az eredményeink összegzése után következtetéseket és további fejlesztési irányokat fogalmaztunk meg.

¹ Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolákban – Zalabér szerepe az első tíz évben. Pannon Egyetem ÉKP Országos Központja, Pápa és Zalabéri Általános Iskola, Zalabér 2010.

² Zsolnai József Kutatói utánpótlás nevelés már tíz éves kortól. In: Magyar Tudomány, 2004. 2. sz. 242-248.p.

Tartalom

Köszönetnyilvánítás	4
Előszó	5
Bevezetés	6
1. A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálata	12
1.1. A KGYTK lényege	12
1.2. A KGYTK előélete	13
1.2.1. Az általános iskolai tudományos diákkör indításától az I. Országos általános iskolai TDK-ig (1997-2002)	13
1.2.2. Az első mérés (2002-2003)	14
1.2.3. Az általános iskolai tudományos diákköri munkát vállaló intézmények földrajzi megoszlása 2002/03-as tanévben	15
1.2.4. Az általános iskolai tudományos diákköri munka fejlesztése: segédanyagok készítése és továbbképzések tartása (2003-2005)	16
1.2.5. A kutatás védnökének összegzése a fejlesztés első szakaszáról	16
1.3. A KGYTK –s pedagógiai folyamatok, tudásutánpótlás-nevelés hatásának növelése (2005-2016)	18
1.4. A hatásvizsgálat	19
1.4.1. A hatásvizsgálat céljai	20
1.5. A hatásvizsgálat célcsoportjai, dokumentumai és a vizsgált időszak	21
1.5.1. Célcsoportok	21
1.5.2. Dokumentumok	21
1.5.3. A vizsgált időszak	21
1.6. A hatásvizsgálat módszerei	22
1.6.1. Dokumentumelemzés	22
1.6.2. Kérdőíves adatgyűjtés	22
1.7. Az önkontrollos hatásvizsgálat folyamata	23
2. A KGYTK fejlesztés várható hatásának becslése	24
2.2. Az értékes dolog tanulási eredményeinek becslése	24
2.2.1. A pályamunkák becsült eredményei	24
2.2.2. A prezentációk becsült eredményei	24
2.2.3. A tudományos utánpótlás-nevelés becsült eredményei	24

2.2.4.	Az életutak becsült eredményei	25
2.2.5.	A KGYTK-val való elégedettség és hasznosság becsült indikátorai	26
2.3.	<i>Az értékes dolog tanulását segítő tevékenysége – eredményeinek becslése</i>	26
2.3.1.	A pedagógusok KGYTK-s munkájának becsült eredményei	26
2.3.2.	A családok attitűdjének becsült eredményei	27
2.3.3.	A KGYTK-ra nevező közoktatási intézmények hálózatosodásának becsült eredményei	27
2.3.4.	A KGYTK Tehetségsegítő Tanács működtetési hatásának becsült eredményei	27
2.4.	<i>A KGYTK folytonossági eredményeinek becslése</i>	28
2.4.1.	A pedagógusok felkészítő munkájának folytonossága	28
2.4.2.	A gyerekek eredményességének folytonossága	28
2.4.3.	Az iskolák eredményességének folytonossága	28
3.	A KGYTK eredményei a 15 éves fejlesztés után	29
3.1.	<i>Az értékes dolog tanulásának eredményei</i>	29
3.1.1.	A pályamunkák elemzésének eredményei	29
3.1.2.	Prezentációk elemzésének eredményei	32
3.1.3.	A tudományos utánpótlás-nevelés eredményei a zsűri értékelésén keresztül	33
3.1.4.	Az életutak követésének eredményei	41
3.1.5.	A tanulók és a pedagógusok véleménye a KGYTK hasznosságáról	43
3.1.6.	A tanulók és a pedagógusok elégedettsége a KGYTK rendezvényekkel	45
3.2.	<i>Az értékes dolog tanulását segítő tevékenységeinek eredményei</i>	46
3.2.1.	A tudományos diákköri munkára felkészítő tehetségsegítő pedagógusok munkájának eredményei	46
3.2.2.	A családok viszonyulása a KGYTK-hoz a tanulók véleménye szerint	49
3.2.3.	A KGYTK-ra nevező közoktatási intézmények hálózatosodása	51
3.2.4.	A KGYTK hálózat kialakulását segítő KGYTK Tehetségsegítő Tanács	54
3.3.	<i>Folytonosság a KGYTK-s munkában</i>	62
3.3.1.	A gyerekek munkájának folytonossága	62
3.3.2.	Tehetségsegítő pedagógusok munkájának folytonossága	62

3.3.3.	Iskolák eredményességének folytonossága.....	62
3.3.4.	Folytonosság a döntőre legalább 2-szer meghívottak között (2005-2016)	62
4.	A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálatának eredményei.....	64
4.1.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása a pályamunkák tükrében</i>	64
4.1.1.	A KGYTK fejlesztés hatása az ismeretterjesztő pályamunkák vonatkozásában	64
4.1.2.	A KGYTK fejlesztés hatása a kutatómódszertani elemeket tartalmazó pályamunkák vonatkozásában.....	64
4.1.3.	A KGYTK fejlesztés hatása a (kutatómódszertani elemeket tartalmazó és az ismeretterjesztő) pályamunkák tükrében.....	65
4.2.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása a prezentációk tükrében</i>	66
4.2.1.	A KGYTK fejlesztés hatásának összehasonlítása a természettudományi és társadalomtudományi prezentációk tükrében.....	66
4.3.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása a tudományos utánpótlás-nevelés értékelésének tükrében</i>	67
4.4.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása az életutak tükrében</i>	68
4.5.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása az elégedettség tükrében</i>	69
4.6.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása a pedagógusok munkájának tükrében</i>	70
4.7.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása a családok attitűdjének tükrében</i>	71
4.8.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása a KGYTK-t vállaló közoktatási intézmények hálózatosságára</i>	71
4.9.	<i>A KGYTK fejlesztő hatása a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységeire</i>	72
4.10.	<i>A KGYTK fejlesztő hatása a folytonosságra</i>	72
5.	A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálat eredményeinek összegzése	73
5.1.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása az értékes dolog tanulására</i>	73
5.2.	<i>A KGYTK fejlesztés hatása az értékes dolog tanulását segítő tevékenységre</i>	74
5.3.	<i>A KGYTK fejlesztés hatásának eredménye</i>	74
6.	Következtetések, fejlesztési irányok.....	75
6.1.	<i>Következtetések</i>	75
6.1.1.	A KGYTK fejlesztés hatására megvalósult célkitűzések	75
6.1.2.	A KGYTK TT fejlesztés hatására megvalósult célkitűzések	79

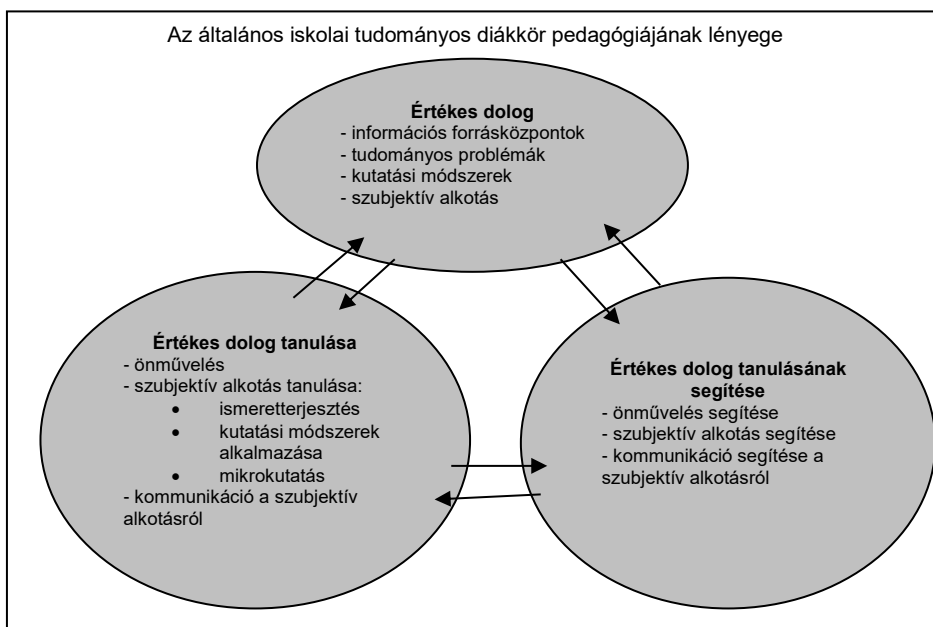
6.2.	<i>További fejlesztési irányok</i>	81
6.2.1.	Tíz tételmondat, amelyek jó alapot adnak a fejlesztési irányoknak: ...	81
6.2.2.	A fejlesztés irányai.....	82
7.	A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálatának mellékletei	83
7.1.	1. számú melléklet: A pályamunkák becsült eredményei.....	84
7.2.	2. számú melléklet: A prezentációk becsült eredményei.....	85
7.3.	3. számú melléklet: A tudományos utánpótlás –nevelés becsült értékei	85
7.4.	4. számú melléklet: Az életutak becsült eredményei.....	86
7.5.	5. számú melléklet: A KGYTK-val való elégedettség és hasznosság becsült eredményei.....	87
7.6.	6. számú melléklet: A pedagógusok munkájának becsült eredményei	88
7.7.	7. számú melléklet: A családok attitűdjének becsült eredményei	89
7.8.	8. számú melléklet: Az intézményi hálózatosodás becsült eredményei	90
7.9.	9. számú melléklet: A KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységének becsült eredményei	91
7.10.	10. számú melléklet: A pedagógusok felkészítő munkájának folytonossága	91
7.11.	11. számú melléklet: A gyerekek eredményességének folytonossága	92
7.12.	12. számú melléklet: Az iskolák eredményességének folytonossága	92
7.13.	13. számú mellékletek: Az ismeretterjesztő kategóriába sorolt pályamunkák eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota).....	92
7.14.	14. számú mellékletek: A kutatómódszertan kategóriába sorolt pályamunkák eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota)	95
7.15.	15. számú mellékletek: A prezentáció elemzésének eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota).....	97
7.16.	16. számú mellékletek: A kérdőíves értékelés eredményei	98
7.17.	17. számú mellékletek: Az életutak eredményei	101
7.18.	18. számú mellékletek: Vélemény a KGYTK hasznosságáról	105
7.19.	19. számú mellékletek: A tanulók és a pedagógusok elégedettsége a KGYTK rendezvényekkel.....	106
7.20.	20. számú melléklet: A tudományos diákköri munkára felkészítő tehetségsegítő pedagógusok munkája	107
7.21.	21. számú mellékletek: A család attitűdje a KGYTK-hoz.....	111

7.22.	22. számú mellékletek: Folytonosság a KGYTK-s munkában	113
7.23.	23. számú mellékletek: Szakmai elismerés.....	114
7.24.	24. számú mellékletek: a KGYTK fejlesztés hatása a pályamunkák tükrében	116
7.25.	25. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztés hatása a prezentációk tükrében	122
7.26.	26. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztés hatása a tudományos utánpótlás-nevelés értékelésének tükrében	123
7.27.	27. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztés hatása az életutak tükrében....	126
7.28.	28. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztés hatása az elégedettség tükrében	129
7.29.	29. számú mellékletek: Pedagógusok KGYTK-s munkája	130
7.30.	30. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztés hatása a családok attitűdjének tükrében	134
7.31.	31. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a KGYTK-t vállaló közoktatási intézmények hálózatosodására.....	136
7.32.	32. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztő hatása a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységére	137
7.33.	33. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztő hatása a folytonosságra	139
8.	Felhasznált irodalom.....	142

1. A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálata

1.1. A KGYTK lényege

Az általános iskolákban működtetett tudományos diákkör pedagógiájának lényegét abban a hármass viszonyrendszerben modellezzük (lásd 1. ábra), amelynek segítségével leírhatjuk a benne zajló pedagógiai folyamatokat. E viszonyrendszer három eleme az érték, az érték tanulása és az érték tanulásának segítése.³ (vö. ZSOLNAI J. 1996.61.p)

1. ábra. Az általános iskolai tudományos diákkör pedagógiájának lényege

1. ábra Az általános iskolai tudományos diákkör lényege

A tudományos diákkörökben értékes dologként kezeljük az *információs forrásközpontokat* (iskolán belüli és kívüli; a nyomtatott és digitális; elsődleges, másodlagos és harmadlagos), a *tudományos problémákat* (a megoldott, a feltárt és a jövőbe vetített), a *tudományok kutatási módszereit* (természettudományok, műszaki

³ Zsolnai József: Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.61p

tudományok, agrártudományok, társadalomtudományok, bölcsészettudományok) és ezeken keresztül a *szubjektív alkotást*.⁴ (KISS A. 2009.18.p)

A tudományos diákköri munkát vállaló tanulók a fenti értékes dolgot tanulják. Nevezetesen az érdeklődési körükbe eső (képességeik szerint megérthető) tudományos ismereteket önműveléssel (információs forrásközpontok használatával, tudományos problémák és kutatási módszerek megismerésével) tárják fel. A diákok eközben képességeiknek, tudásuknak és érdeklődési köreiknek megfelelő szubjektív alkotásokat hoznak létre úgy, hogy tudományos ismeretterjesztő szöveget alkotnak; számukra érthető kutatási módszereket alkalmaznak; a megértett tudományos problémákat a saját mikrokörnyezetükben (természeti, társadalmi, gazdasági, nyelvi) vizsgálják, mikrokutatást folytatnak.

A tudományos diákkört működtető pedagógusok segítik az értékes dolog tanulását: a tanítványaik önművelését, szubjektív alkotását és az alkotásuk folyamatáról, eredményeiről történő kommunikációt. Eközben olyan tanulási folyamatokat terveznek és irányítanak, amelyek bővítik a diákjaik érdeklődési körét; segítik témakörválasztásukat; aktivizálják problémaérzékenységüket; utat mutatnak az információs központok használatához; pontosítják az ismeretek megértését és rendszerezését; fejlesztik a problémamegoldó-, kommunikációs-, szociális-, tanulási-önszabályozási képességeiket⁵ (lásd ZSOLNAI J. 1991.9-15.p); erősítik a tudományhoz-, a tudomány műveléséhez való pozitív viszonyulásukat.

1.2. A KGYTK előélete

1.2.1. *Az általános iskolai tudományos diákkör indításától az I. Országos általános iskolai TDK-ig (1997-2002)*

Az első szakaszban (1997-2002) Dr. Zsolnai József professzor emeritusnak azt az előfeltevést vizsgáltuk, hogy *„a tudományos alkotó munkába való bevezetés lehetséges tízéves kortól az általános iskolákban a tömegoktatás keretei között, és kialakítható, működtethető az általános iskolák számára országos tudományos diákköri hálózat.”*⁶ (Kiss 2010)

Ebben a szakaszban a tanórai szubjektív alkotások lehetőségét vizsgáltuk „Alkotói napok a Zalabéri Általános Iskolában”, majd megtartottuk a „Dunántúli ÉKP-s Tudományos Diákköri Konferenciát”, amelynek részeredményeiről az V. Országos ÉKP-s Konferencián, Tatán számoltunk be az „Alkotói napoktól a TDK-ig” címmel. Ezen a konferencián hirdettük meg az I. Országos általános iskolai TDK-t az ÉKP-s iskolák körében.

⁴ Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolákban- Zalabér szerepe az első tíz évben. Pannon Egyetem ÉKP Országos Központja, Pépa, 2009. 18.p

⁵ Zsolnai József: A tanulás tervezése és irányítása a nyelvi és kommunikációs nevelési programban Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.9-15p

⁶ Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolákban – Zalabér szerepe az első tíz évben. Pannon Egyetem ÉKP Országos Központja, Pépa és Zalabéri Általános Iskola, Zalabér 2010.

1.2.2. Az első mérés (2002-2003)

Az első mérést a II. Általános iskolai tudományos diákköri konferencia országos döntőjét (2002/03-as tanév) követően végeztük. A döntőbe jutott ÉKP-s iskolák tanulóinak 38 pályamunkáját, valamint előadásait ismeretterjesztő és kutatómódszertan kategóriákban értékeltük és a következő eredményeket kaptuk:

ismeretterjesztő kategóriába sorolt pályamunkák

A cím és a bevezető 64,8%

(a cím egyértelműen utal a pályamunka témájára, a bevezető tartalmazza a pályamunka indítékát)

A téma bemutatása 56%

(a választott téma jól fókuszált, a téma fontos a tudomány számára)

A tartalomközpontú szöveg 59,7%

(a szövegben adatok, tények, tapasztalatok, következtetések, a saját és az átvett szövegrészeket elkülönítettek egymástól, a szöveg tartalmi koherenciát mutat)

Illusztráció 63,5%

(az illusztráció megfelelő minőségű, van száma és címe, az illusztráció releváns, megerősíti a szöveg jelentését)

Összegzés, önreflexió 47,5%

(a szerző összegzi a munkája eredményét, a szerző reflektál a saját munkájára)

Felhasznált irodalom 30%

(a felhasznált irodalomban pontos címléírás van, a hivatkozáshoz lábjegyzetet használ)

kutatás-módszertani kategóriába sorolt pályamunkák

A cím és a bevezető 64,3%

(a cím egyértelműen utal a pályamunka témájára, a bevezető tartalmazza a pályamunka indítékát)

A téma bemutatása 71,7%

(a választott téma jól fókuszált, a téma fontos a tudomány számára)

Kutatás-módszertani elemek 17,8%

(kérdésfelvetés vagy problémafelvetés megtalálható, van előzetes válasz a feltett kérdésre, vagy problémára, az alkalmazott kutatási módszerek bemutatása megtörtént, a kutatás folyamata egyértelmű)

A tartalomközpontú szöveg 68,7%

(a szövegben adatok, tények, tapasztalatok, következtetések, a saját és az átvett szövegrészeket elkülönítettek egymástól, a szöveg tartalmi koherenciát mutat)

Illusztráció 70%

(az illusztráció megfelelő minőségű, számmal és címmel ellátott, az illusztráció releváns, megerősíti a szöveg jelentését)

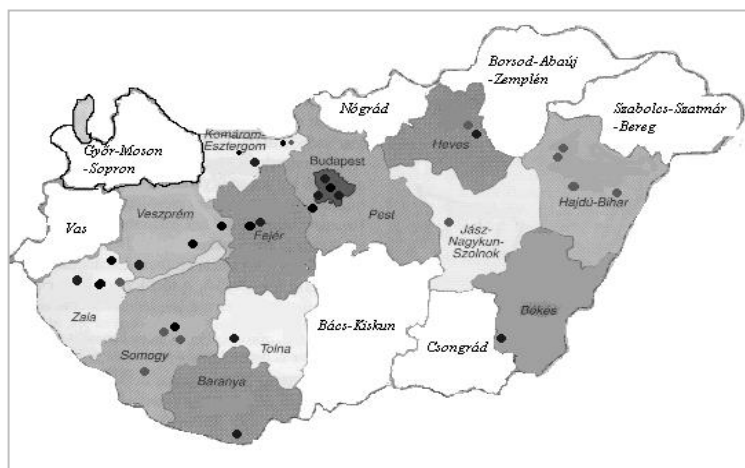
Összegzés, önreflexió 63,5%

(a szerző összegzi a munkája eredményét, a szerző reflektál a saját munkájára)

Felhasznált irodalom 47,5%

(a felhasznált irodalomban pontos címléírás van, a hivatkozáshoz lábjegyzetet használ)

1.2.3. *Az általános iskolai tudományos diákköri munkát vállaló intézmények földrajzi megoszlása 2002/03-as tanévben*

2. ábra *Az általános iskolai TDK-t vállaló intézmények földrajzi megoszlása a 2002/03-as tanévben*

<i>Az általános iskolai tudományos diákköri munkát vállaló intézmények földrajzi megoszlása 2002/03-as tanévben</i>		
Régió	Régióközpont	Az I. Országos általános iskolai TDK-ra nevezett iskolák száma 2002/03-as tanévben
Duna-Tisza köze és Tiszántúl	Eger, Tinódi Sebestyén Általános Iskola	8
Budapest és környéke	Százhalombatta, Arany János Általános Iskola és Gimnázium	10
Dunántúl	Zalabér, Pannon Egyetem BTK Neveléstudományi Intézet ÉKP Központjának Kísérleti Általános Iskolája	14
3 régió	3 régióközpont	32 iskola

1.2.4. *Az általános iskolai tudományos diákköri munka fejlesztése: segédanyagok készítése és továbbképzések tartása (2003-2005)*

A 2003-as mérési eredmények növelése érdekében segédanyagokat készítettünk a tudományos diákkört vállaló pedagógusok számára, és továbbképzéseket ajánlottunk fel. Ekkor már komplex tanulmányi versenyként hirdettük meg az „Általános iskolai tudományos diákköri konferencia” rendezvényünket bármely pedagógiai program szerint működő általános iskola számára.

A továbbképzéshez két **segédanyagot készítettünk**: a pedagógusok számára „Tudományos Diákkör 10-14 éves tanulók számára – kézikönyv a felkészítő pedagógusoknak”⁷ (Kiss 2003) címmel, a tudományos diákköri munkát vállaló diákok számára „Kutatási napló a tudományos diákkör 10-14 éves tanulói számára – feladatgyűjtemény a tudományos diákköri munkához”⁸ címmel.

A továbbképzéseken tematikusan segítettük a tudományos diákkörben zajló kreatív, tudományos ismeretszerzést a pályamunkák és az előadások eredményeinek javulása érdekében. **A továbbképzés témái:**

- A tudomány és a tudományos kutatás
- A tudományos alkotás minősége: szubjektív alkotás, minőségi alkotás
- Téma és felkészítő pedagógus választása
- Kutatás-módszertani elemek: ismeretháttér, problémafeltárás, hipotézisalkotás, újabb ismeretgyűjtés a hipotézis vizsgálatához, a hipotézis vizsgálata, a tudományos kutatás összegzése
- Etikusság a tudományos diákköri munkában
- Önreflexió a kutatói munkában
- Felkészülés a kutatómunka során született előadás ismertetésére

1.2.5. *A kutatás védnökének összegzése a fejlesztés első szakaszáról*

Dr. Zsolnai József professzor emeritus a fejlesztés kutatói védnöke 2005-ben így összegezte az általános iskolai tudományos diákköri munka hozadékát „*A korai életszakasztól kezdhető tudásutánpótlás-nevelés értelméről: tények és eshetőségek*” címmel (részlet):

„Többem nekem szegtezték a kérdést, hogy mi tulajdonképpen a szándékunk azzal, hogy ennyire fiatal életkorban – a tudományos utánpótlás-nevelés zászlaja alatt – szembesítjük a diákokat a tudománnyal és a kutatással, és készítetjük őket, minimum, szubjektív alkotásra. Sietek leszögezni: semmiképpen sem arról van szó, hogy tudóskákat neveljünk, hogy elvegyük a kisdíjak és a serdülők szabadidejét. Törekvésünk sokkal

⁷ Kiss Albert: Tudományos Diákkör 10-14 éves tanulók számára – kézikönyv a felkészítő pedagógusoknak. Zalabér, 2003. kézirat

⁸ Kiss Albert: Kutatási napló a tudományos diákkör 10-14 éves tanulói számára – feladatgyűjtemény a tudományos diákköri munkához. Zalabér, 2003. kézirat

egyszerűbb. Magas színvonalú érdeklődést és kognitív képességeket, illetve a szakmai kommunikációval összefüggő érvelési kompetenciákat szeretnénk a fiatalok körében meggyökereztetni. Mindezekon túl természetesen tiszteletet ébreszteni azon kutatók és alkotók iránt, akik felfedezéseikkel tőlük telhetően hozzájárultak és hozzájárulnak az emberiség boldogulásához, humanizáltabb együttéléséhez és egy más típusú, alkotóbb szellemiségű életminőség kialakulásához.

Jól tudom, ezek a célok utópisztikusan hangzanak, s a pedagógiai realizmus földhözragadt képviselői valami olyasmivel áztatják magukat, hogy majd a középiskolában, majd az egyetemen is ráérnek még szembesülni a tényleges tudományos praxissal. Hiszen néhány pszichológus például attól óv bennünket, hogy a korai alkotásra készítés nemcsak megterhelő a fiatalok számára, hanem énképzavarokhoz, magyarul túlzott öntudathoz, gőghöz, nagyképszerűséghez vezethet. Szinte minden lehetséges váddal szembesültünk 1997 óta, tehát attól az évtől kezdve, ahogyan a tehetségigéret felismerésére irányuló akciókutatásunkat Zalabéren, egy kis faluban megkezdtük. Öt évig dolgoztunk és vártunk. S csak öt év után álltunk a nyilvánosság elé, akkor, amikor már meggyőződünk arról, hogy az általunk kezdeményezett akciókutatás nem megterhelő a gyermekek számára, sőt élményt adó még azoknak a gyerekeknek is, akik az országos megmérettetés során, az általános iskolás diákok számára szervezett Országos Tudományos Diákköri versenyek során nem jutnak el a dobogós helyekig, tehát nem lesznek első, második vagy harmadik helyezettek az országos versenyeken.

Mi hát a hozadék? Nagyon leegyszerűsítve az és annyi, hogy minden diákköri munkára vállalkozó általános iskolás elmondhatja magáról, hogy önként vállalva, könyvtárakban búvárkodva, tanári vagy szülői segítséggel képes tizenöt-harminc oldalas diákköri dolgozat illetve kisebb volumenű kutatási beszámoló elkészítésére, előadására és megvitatására. A kihívás, a helytállni tudás, az önmaga teljesítőképeségének, megmérettetésének, a nemes önérvényesítő képességnek a felvállalása tulajdonképpen a tét, s aki ilyen próbán fiatalon átesik, az meg tudja ítélni az alkotások, az emberi alkotások, a tudományos alkotások erőfeszítést, akaratit összpontosítást kívánó voltát. Kezdi magát becsülni, s egyre kritikusabban kezdi nézni azt a leckefelmondó és leckét kikérdező, tesztekkel kitöltető iskolai világot, amely csak a gyerekek repetitív képességeire kíváncsi, de arra nem, hogy a fiatal diák mire lenne képes, ha az alkotás kihívásaival és normáival szembesülhetne. Hangsúlyozom, az általános iskolai TDK-s munka vállalása nem biztosít minden TDK-s fiatalnak fényes iskolai karriert. Biztosít azonban önbecsülést, önművelést, önfegyelmet, kitartást, érdeklődésbővülést és tiszteletet a fáradságot jelentő alkotómunka iránt.⁹(ZSOLNAI 2005)

⁹ Zsolnai József: A tudomány egésze – A magyar tudomány tudománypedagógiai szemléje. Műszaki Kiadó, Budapest, 2005. 24-25.p

1.3. A KGYTK –s pedagógiai folyamatok, tudásutánpótlás-nevelés hatásának növelése (2005-2016)

A fejlesztés második szakaszában megváltoztattuk a komplex tanulmányi versenyünk nevét Kutató gyerekek tudományos konferenciájára KGYTK rövidítéssel került a köztudatba. Ebben a szakaszban a pedagógiai folyamatok eredményeinek (a gyerekek pályamunkáinak és a prezentációinak) javulása, valamint a tehetségsegítő pedagógusaik tudásutánpótlás-nevelés hatásának növekedése érdekében a következő fejlesztéseket végeztük:

Publikációk megjelentetésével segítettük a KGYTK lényegének, pedagógikumának megértését, valamint azt a paradigmaváltást, amely segíti a tantárgyi alkottatást és a tudományos diákköri munkát igénylő kreatív pedagógiai folyamatok tervezését és irányítását. Az alábbi címekkel jelentek meg fontosabb publikációk:

- A tudományos diákköri munka kihívásai az általános iskolai pedagógusok számára¹⁰ (Kiss 2007).
- A tudományos diákkörök helye a tudományos alkotó munkára való felkészítésben¹¹ (Kiss 2010).
- Mi a KGYTK?¹² (Kiss 2011)

A felkészítő pedagógusoknak készült kézikönyvet és a gyerekeknek készített feladatgyűjteményt továbbfejlesztettük a tapasztalataink birtokában, és megjelentettük a „Tudományos diákkör az általános iskolákban – A diákkör létrehozása és működtetése”¹³ (Kiss 2010) című módszertani könyvet.

Visszajelzésekkel és fejlesztéssel segítettük a felkészítő pedagógusok önreflexióját és a pályázó gyerekek önértékelését, valamint a tudományos diákkört vállaló intézményeket. Ennek érdekében:

- a versenykiírásban és a versenyszabályzatban finomítottuk és közzétettük a pályamunkákkal és a prezentációkkal szembeni elvárásokat;
- a pályamunkák értékelését írásban, majd elektronikusan megküldtük a felkészítő pedagógusoknak és a pályázatot benyújtó gyerekeknek;
- a pályázatok bemutatásakor a zsűritagok szóban is értékelték a prezentációkat tartalmi és kommunikációs szempontból;
- a felkészítő pedagógusok tehetségsegítő munkáját a zsűri differenciáltan értékelte a *KGYTK Mester és Tanítvány Díj* odaítélésével;

¹⁰ Kiss Albert: A tudományos diákköri munka kihívásai az általános iskolai pedagógusok számára. Pedagógusképzés, 2007. III. szám

¹¹ Kiss Albert: A tudományos diákkörök helye a tudományos alkotó munkára való felkészítésben. Új Pedagógiai Szemle, 2010./5 (49-56p)

¹² Kiss Albert: Mi a KGYTK? www.tanarkepzoportal.hu Pannon Egyetem MFTKI NI, Pépa, 2011.

¹³ Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolában – a diákkör létrehozása és működtetése. Zalabéri Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda, Zalabér, 2010.

- a tudományos diákkört vállaló intézmények közül a több éven át történő kiemelkedő KGYTK-s tevékenységet *Díjoklevéllel* illetve *Referencia Intézmény* címmel ismertük el.

Létrehoztuk a KGYTK Tehetségsegítő Tanácsot, melynek segítő tevékenysége nyomtatott¹⁴ és elektronikus kiadványokkal¹⁵, tehetségnapokkal és konferenciákkal támogatta a tehetségsegítő pedagógusok felkészítő munkájának fejlődését. Ezen felül kgytk-zalaber.hu weblapot hozott létre, amelynek archívum linkjén megtekinthetővé tette a döntőre jutott gyerekek pályamunkáit, rezüméit és a PowerPoint prezentációit (2013-2016 közti időszakban évenként).

1.4. A hatásvizsgálat

A hatásvizsgálat¹⁶ során becslést¹⁷ alkalmaztunk, mely során mérhető adatokkal, indikátorokkal becsültük meg a KGYTK pedagógiai folyamatainak és a KGYTK Tehetségsegítő Tanács működésének várható hatását azzal a feltételezéssel, hogy milyen mértékben értük volna el a céljainkat, ha nem végzünk fejlesztést a KGYTK program fenntartása és működtetése során. *A becslés során figyelembe vettük, hogy az általános iskolákban egyre nagyobb teret kap a digitális írás-olvasási kompetencia kialakítása, ezen belül a Word, az Excel és a PowerPoint programok alkalmazása. Emellett azzal is számoltunk, hogy a tudományos diákköri munkát vállaló gyerekek motivációs tényezői között szerepel a családi háttér. Nevezetesen az, hogy a gyermek jövőképeinek formálásában hangsúlyos a diploma megszerzése, illetve a családban van olyan szülő, nagyszülő, aki kutató, és tevékenységével követendő példát mutat a gyermek számára.*

¹⁴ Kiss Albert szerk.: Rezümé gyűjtemény – az Országos tudományos diákköri konferencia 10-14 éves tanulóinak előadás-gyűjteménye (évenkénti megjelenéssel 2005-2016)

¹⁵ Kiss Albert szerk.: Pályamunkák gyűjteménye DVD és Természettudományi szekció előadásai DVD (évenkénti megjelenéssel 2011-2016)

¹⁶ „A hatásvizsgálat fogalmát Sági Matild és Széll Krisztián értelmezésében használtuk. „Hatásvizsgálat alatt az oksági viszonyok feltárására irányuló olyan vizsgálatokat értjük, amelyek egy vagy akár több, de mindenképpen jól mérhető, célként kitűzött eredményt vizsgálva elemzik az egyes fejlesztések (programok, beavatkozások) hatásait. [...] Kvantitatív hatásvizsgálatok központi kérdése [...] Mekkora mértékű változást okozott a fejlesztés (program/beavatkozás) néhány mérhető mutató tekintetében?” SÁGI – SZÉL 2015 (22-24.)

¹⁷ „A fejlesztési programok/beavatkozások hatásbecsléséhez tehát olyan számszerűsíthető indikátorokra van szükség, amelyek objektív módon írják le a vizsgált tényezők változását. Ezt nagyban segíthetik a fejlesztés (program/beavatkozás) jól körülhatárolható céljai és célindikátora, amelyek az elemzés során konkrét eredményváltozóként használhatók. [...] A hatásbecslés során a mért (tényleges) és a becsült értékeket hasonlítjuk össze, és ezek különbségéből következtetünk a fejlesztés (program/beavatkozás) hatásának mértékére és irányára. ... A hatásbecslések eredményeképpen tehát azt nem tudjuk megmondani, hogy egy résztvevőre hogyan hatott a beavatkozás „csupán” azt, hogy a résztvevők összességére, vagy bizonyos alcsoportjaira nagy valószínűséggel hogyan hatott átlagosan. A hatások becsléséhez legalább két mérési értékre van szükség: 1. a fejlesztési programban/beavatkozásban részt vevők fejlesztés után elért, közvetlenül mérhető eredményeire; 2. továbbá arra, hogy milyen eredményt értek volna el a fejlesztési programban/beavatkozásban részt vevők akkor, ha nem vettek volna részt a programban. Ez közvetlenül nem mérhető, csak becsülni lehet.” SÁGI – SZÉL 2015 (22-24.)

A méréskor kapott valóságos adatokban kifejezhető eredményeket hasonlítottuk össze a becsült adatokkal. A különbségek értékéből vontunk le következtetést arra nézve, hogy pozitív vagy negatív a hatás eredménye. Az értékeket diagramokon ábráztuk és további részeredményeket állapítottunk meg.

1.4.1. A hatásvizsgálat céljai

„A hatásvizsgálat elsődleges célja egy adott fejlesztés (program/beavatkozás) hatásának kimutatása. Akkor, amikor egy fejlesztési program/beavatkozás hatását akarjuk feltárni, alapvetően arra az összehasonlító kérdésre keressük a választ, hogy mi történt a résztvevőkkel a fejlesztést követően, ahhoz képest, ami akkor történt volna velük, ha nem vettek volna részt az adott fejlesztésben.”¹⁸ (SÁGI – SZÉLL 2015. 22.p)

A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálatának célja annak megállapítása, hogy milyen mértékben érvényesülnek azok a pedagógiai fejlesztések, amelyek az általános iskolai tudományos diákkörök létrehozásának és a KGYTK Tehetségsegítő Tanács működésének célkitűzéseit szolgálják.

Az általános iskolai tudományos diákkör létrehozásának céljai

Az általános iskolai tudományos diákkör létrehozásának célkitűzéseit az alábbiakban publikáltuk:

- a tudományos diákkört vállaló alapfokú közoktatási intézmény kínálja fel növendékei számára a szubjektív alkotások létrehozásának lehetőségét olyan pedagógiai folyamatokkal, amelyekben érvényesül az információs forrásközpontok-, a kutatási módszerek 10-14 éves gyerekek képességeinek megfelelő megismertetése, alkalmazásuk tanítása, valamint a tudományos problémák értelmezésének segítése,
- a tudományos diákköri munkát végző diákok tanulják meg a felelősségteljes önművelést; a forrásközpontok felhasználását; az ismeretterjesztés digitális és nyomtatott formáit; az általuk érthető kutatási módszerek alkalmazását; a megértett tudományos problémák mikrokörnyezetükben történő vizsgálatát; a szubjektív alkotást és az alkotásukról történő kommunikációt,
- a tudományos diákköri munkára felkészítő pedagógusok vállalják a tudomány iránt érdeklődő tehetségigéretet (és intenzív felzárkóztatásra szoruló, de kreatív tanulók) szubjektív alkotásának, azon felül az alkotási folyamat bemutatásának, majd az arról folyó diskurzusnak a segítségét,
- a kutatás iránt affinitást mutató pedagógusok válnak képessé – önszerveződő formában – továbbadni a tudományos diákköri munkában

¹⁸ Sági Matild és Széll Krisztián: Hatásvizsgálatok alapszintű kézikönyve – Módszertani kézikönyv oktatásfejlesztők számára. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2015 (22.)

szerzett tapasztalataikat, tudásukat a tantestületük és más iskolák pedagógusainak.”¹⁹ (Kiss 2010. 16. p)

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács célkitűzései

A KGYTK TT létrehozásának célkitűzéseit a Tanács alapító okirata tartalmazza:

- Az általános iskolai tudományos diákkörök működtető tehetségpontok és közoktatási intézmények számának bővítése, hálózatosodásának segítése és a határon túli magyar iskolák bevonása a KGYTK projektbe.
- Szakmai segítségadás az intézmények tehetségsegítő munkájának fejlesztéséhez,
- Szakmai együttműködés a PE MFTK NI Országos ÉKP Központtal, a Nemzeti Tehetségsegítő Tanáccsal,
- Szakmai elismerés és önmenedzselés segítése (Mester és Tanítványa Díj, ÉSZ online folyóirat),
- Pályázatokkal történő segítségadás a KGYTK működtetéséhez és a tehetségnapok megtartásához.²⁰

1.5. A hatásvizsgálat célcsoportjai, dokumentumai és a vizsgált időszak

1.5.1. Célcsoportok

A hatásvizsgálat célcsoportjai: az értékes dolgot tanuló 10-14 éves gyerekek (n=651) az értékes dolog tanulását segítő pedagógusok (n=254) és családok (n=84), a létrejött értékes dologt értékelő zsűritagok (n=20), a KGYTK-t vállaló intézmények (n=81).

1.5.2. Dokumentumok

A hatásvizsgálat dokumentumai az értékes dolgok, a gyerekek által elkészített és a döntőre eljutott KGYTK pályamunkák, prezentációk; a gyerekek, a tehetségsegítő pedagógusok és a zsűritagok által kitöltött kérdőívek.

1.5.3. A vizsgált időszak

Az 1997-es kezdési időpontra visszanyúló általános iskolai tudományos diákköröknek **azt a 15 éves fejlesztési időszakát (2002/03 tanévtől a 2015/-2016 tanévig) választottuk, amely az I. országos Kutató gyerekek tudományos konferenciától (KGYTK) a XV. KGYTK országos konferenciáig tartó fejlődéstörténetet öleli fel.**

¹⁹ Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolában – a diákkör létrehozása és működtetése. Zalabéri Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda, Zalabér, 2010. 16.p

²⁰ KGYTK Tehetségsegítő Tanács alapító okirata. kgytk-zalaber.hu

1.6. A hatásvizsgálat módszerei

1.6.1. Dokumentumelemzés

A dokumentumelemzés során a 2002-2016 közti időszakban megrendezett országos KGYTK döntők dokumentumait (pályamunkák, rezümék, értékelések, elégedettségmérések), a KGYTK régióközpontok adatbázisait, a KGYTK TT működésének dokumentumait választottuk.

1.6.2. Kérdőíves adatgyűjtés

A kérdőíves adatgyűjtéshez az értékes dolgot tanuló gyerekek, az értékes dolog tanulását segítő pedagógusok, az értékes dolgot értékelő zsűritagok számára készítettünk kérdőíveket.

1.7. Az önkontrollos hatásvizsgálat folyamata

KIINDULÁSI MÉRÉS (2003)

BECSLÉS (2005)										
ÉRTÉKES DOLOG TANULÁSÁNAK BECSÜLT EREDMÉNYEI				ÉRTÉKES DOLOG TANULÁSÁT SEGÍTŐK TEVÉKENYSÉGEINEK BECSÜLT EREDMÉNYEI				FOLYTONOSSÁG BECSÜLT EREDMÉNYEI		
pályamunkák	prezentációk	tudományos utánpótlás-nevelés	életutak	pedagógusok KGYTK-s munkája	családok attitűdje	intézmények hálózatosodása	KGYTK hálózatosodás segítése	pedagógusok	gyerekek	intézmények

A KGYTK-s pedagógiai folyamatok és a tudásutánpótlás-nevelés
FEJLESZTÉSE
 taneszközök; továbbképzések; kutatási részeredmények összegzése; publikációk;
 elemzések – értékelések – visszajelzések – elismerések;
 KGYTK Tehetségsegítő Tanács segítő tevékenysége

MÉRÉS (2016)										
ÉRTÉKES DOLOG TANULÁSÁNAK MÉRT EREDMÉNYEI				ÉRTÉKES DOLOG TANULÁSÁT SEGÍTŐK TEVÉKENYSÉGEINEK MÉRT EREDMÉNYEI				FOLYTONOSSÁG MÉRT EREDMÉNYEI		
pályamunkák	prezentációk	tudományos utánpótlás-nevelés	életutak	pedagógusok KGYTK-s munkája	családok attitűdje	intézmények hálózatosodása	KGYTK hálózatosodás segítése	pedagógusok	gyerekek	intézmények

A FEJLESZTÉS HATÁSÁNAK ELEMZÉSE

AZ ÖNKONTROLLOS HATÁSVIZSGÁLAT EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGRZÉSE

KÖVETKEZTETÉSEK

FEJLESZTÉSI IRÁNYOK (2016)

2. A KGYTK fejlesztés várható hatásának becslése

A KGYTK fejlesztés második szakaszának (2005-2016) kezdetekor a 2003-ban végzett teljesítménymérést vettük kiindulási alapként. A második szakasz indításának évében 2005-ben **előre vetítettük, megbecsültük számszerűsített formában azt a 10 évvel későbbi állapotot, hogy mi történne, ha nem lenne beavatkozás**, ha nem fejlesztjük az általános iskolai tudományos diákkörökben zajló pedagógiai folyamatokat. A fejlesztés nélküli eredmények becslését a KGYTK pedagógikuma mentén végeztük az értékes dolog, az értékes dolog tanulása és az értékes dolog tanulásának segítése viszonyrendszerben.

2.2. Az értékes dolog tanulási eredményeinek becslése

Az értékes dolog (kreatív ismeretszerzés, teoretikus és empirikus kutatási módszerek megismerése) tanulásának várható hatását a *gyerekek által létrehozott pályamunkákban, prezentációkban, a tudományos utánpótlás-nevelés eredményeiben, életutakban* (középiskola, egyetem, munkahely) és a *KGYTK-val való elégedettség* mérhető eredményeiben, indikátoraiban becstük meg.

2.2.1. A pályamunkák becstült eredményei

A becslést a 2003-as mérési eredményekhez viszonyítottuk. **A javulás mértékét + 10% növekedéssel becstük meg.** A várható eredményeket külön – külön becstük meg az **ismeretterjesztő kategóriába (58,6%-os értékkel)** és a **kutatás-módszertani kategóriába (67,6%-os értékkel)** sorolható pályamunkák vonatkozásában. A becslés szempontjai: A cím és a bevezető; a téma bemutatása; kutatómódszertani elemek; a tartalomközpontú szöveg; illusztráció; összegzés, önreflexió; felhasznált irodalom. (lásd 1. sz. melléklet)

2.2.2. A prezentációk becstült eredményei

A prezentációk várható eredményét a 2003-as mérési eredményekhez viszonyítottuk. **A javulás mértékét + 5% növekedéssel becstük meg (77,5%-os értékkel).** A becslés szempontjai: előadásmód, az előadás retorikai megszerkesztettsége, reflektálás a feltett kérdésre, kapcsolattartás a közönséggel és az illusztrációval, beszédtechnikai kultúra, nem verbális kommunikáció adekvátsága a helyzettel. (lásd 2. számú melléklet)

2.2.3. A tudományos utánpótlás-nevelés becstült eredményei

A tudományos utánpótlás –nevelés várható eredményeit a *zsűritagok* (minősített kutatók és a KGYTK TT tagjai) *által kitöltendő kérdőívek* mérhető indikátorokban becstük meg. A becslést az alábbi szempontok szerint végeztük el változó értékekkel és a maximális 5 érték mellett **átlagosan 4,1 értékre (82%) becstük az összeredményt.** (lásd 3. számú melléklet) A becslés szempontjai:

- képességfejlesztés

A tudományos diákköri tevékenység fejleszti a diákok kommunikációs-, problémamegoldó-, szocializációs képességeit.

- kutatási folyamat elemeinek megjelenése

A tudományos diákköri munka produktumában tetten érhetőek a kutatási folyamat elemei közül a tudományos téma bemutatása, a tudományos problémafelvetés és feltételezés a probléma megoldására.

- a tudomány iránti attitűd

A tudományos diákköri tevékenységet végző diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt: érzékenyek a tudomány témái és problémái iránt, örömmel mutatják be tudományos tevékenységük eredményét, hitelesek a munkájuk bemutatásakor.

- a tudományművelés kritériumainak való megfelelés

A tudományos diákköri tevékenységek alkotási eredménye megfelel a tudományművelés kritériumai közül az alábbiaknak: az általános iskola tantárgyi ismereteinek szintjén túlmutatnak az alkotások, a pályamunkák a lezárt tudományos eredményeket, ismereteket mutatják be, az alkotásokban megjelennek a tudomány aktuális kutatásai, problémái.

- önművelési technikák elsajátítása

A tudományos diákköri tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására: a felkészítő pedagógusok és a diákok közös munkája érhető tetten a produktumokban, leginkább a diákok önművelő tevékenysége jelenik meg a produktumokban.

- a tudásalapú társadalomban való helytállás

A tudományos diákköri tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra: képesek az iskolán kívül, tudást közvetítő forrásközpontok felhasználására, képesek az önálló ismeretszerzés eredményeiről kommunikálni, érzékenyek a tudás felelőtlen alkalmazását követő problémákra, képesek elsajátítani a folyamatos tanulás képességét.

- a tudományos diákköri tevékenység ajánlása

A tudományos diákköri tevékenységet ajánlom az általános iskoláknak: ajánlom minden pedagógusának, ajánlom a tehetséggondozást végző pedagógusoknak, ajánlom minden tanulónak, ajánlom a tehetséges tanulónak.

2.2.4. Az életutak becsült eredményei

Az életutak várható eredményeit különböző értékekben (lásd 4. számú melléklet) becsültük meg a következő kérdések mentén:

- Az általános iskolai tudományos diákkörben végzett tevékenységek közül melyek hasznosultak számodra a *gimnáziumban, szakközépiskolában vagy a felsőoktatásban?*
- Volt-e alkalmad arra, hogy az általános iskolában elkészített TDK-s pályamunkádat bemutasd a gimnáziumban, szakközépiskolában?
- Végeztél-e tudományos diákköri munkát a gimnáziumban?

- Kaptál-e meghívást a volt általános iskoládtól a tudományos diákköri munkával kapcsolatosan?
- Vállalkoznál-e az általános iskolai tudományos diákköri munka segítésére?
- Mivel tudnád segíteni a tudományos diákköri munkát?
- Ha már befejezted a tanulmányaidat, akkor mivel foglalkozol?

Az életutak eredményeit átlag 32,4% értékben becsültük meg.

2.2.5. A KGYTK-val való elégedettség és hasznosság becsült indikátorai

A KGYTK-val való elégedettség és hasznosság várható indikátorait a 2003-as mérési eredményekhez viszonyítottuk és feltételeztük, hogy a KGYTK program fejlesztése nélkül is javulnának az eredmények. A maximum 5-ös érték mellett **a javulást + 0,5 értékű (10%) növekedéssel becsültük meg, átlag 4,5 (90%) értékkel.** (lásd 5. számú melléklet) Becsléseink a következő elemzési szempontok szerint történtek:

- beavatás,
- közvetlen előkészületek,
- a rendezvény lebonyolítása,
- általános elégedettség,
- a KGYTK hasznossága számomra.

2.3. Az értékes dolog tanulását segítő tevékenysége – eredményeinek becslése

Az értékes dolog tanulását segítő tevékenységek várható hatását a *pedagógusok* munkájában és a KGYTK-val való elégedettségben, a *családtagok* attitűdjében, a *közoktatási intézmények* hálózatosodásában, a KGYTK Tehetségsegítő Tanács működtetésében mérhető eredményekben, indikátorokban becsültük meg.

2.3.1. A pedagógusok KGYTK-s munkájának becsült eredményei

A pedagógus munkájának várható eredményeit különböző mértékekkel (lásd 6. számú melléklet) **becsültük meg átlag 22,4% értékben,** a következő kérdésekre adott válaszok mentén:

- Hány éve készit fel diákokat a KGYTK-ra?
- Hány tanítványa jutott el az országos döntőre?
- Mely tanulási folyamatban végzi a kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítását?
- Hogyan végzi az alkotási folyamat bemutatásának segítését?
- Folytat-e diskurzust a tanítványaival a tudomány bizonyított vagy bizonyításra váró feltételezéseiről?
- Segítette-e már a tudomány által feltárt probléma jelenlétének vizsgálatát a gyermek mikrokörnyezetében?
- Vállalta-e már 9-10 éves gyermek bevezetését a tudományos diákköri munkába?

- Végez-e önreflektív elemzést a KGYTK-ra történő felkészítés eredményéről?
- Összegzi-e a KGYTK-ra felkészítő munkájának tapasztalatait?
- Osztotta-e már meg tapasztalatait előadás, publikáció formájában (saját és más intézmények tehetségsegítő pedagógusaival)?
- Folytatnak-e pedagógiai kutatást az intézményükben zajló tudományos diákköri munkával kapcsolatosan?
- Ebben a tanévben hány diákot segít a KGYTK-s pályamunka elkészítésében?

2.3.2. *A családok attitűdjének becsült eredményei*

A családtagok attitűdjének várható eredményeit különböző mértékekben (lásd 7. számú melléklet) **átlag 27% értékben becsültük meg** a következő – a tanulóknak feltett – kérdések alapján:

- A családban melyik tevékenységet tartják értékes dolognak? (többet is jelölhetsz)
- A családtagjaid melyik tevékenysége adta az ötletet a témaválasztásodhoz? (többet is jelölhetsz)
- A családtagjaid milyen tevékenységgel segítik a KGYTK-s munkádat? (többet is jelölhetsz)
- Szeretné a családban, hogy egyetemen vagy főiskolán tanulj tovább?
- A családban támogatnak, biztatnak a nehézségek leküzdésében? (többet is jelölhetsz)
- Tud neked segíteni valaki a családban a kutatói munkádban? (többet is jelölhetsz)

2.3.3. *A KGYTK-ra nevező közoktatási intézmények hálózatosodásának becsült eredményei*

A KGYTK-ra nevező iskolák számának várható eredményét a 2003-ban nevező iskolák száma alapján becsültük meg. A 2003-as KGYTK országos versenyt három régióban rendeztük meg: Dunántúl, Budapest és környéke, Duna-Tisza köze és Tiszántúl régiókban.

A becslés során a hálózatosodás mértékét 5 régióra nézve végeztük el: Tiszántúl, Duna-Tisza köze, Dél-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Budapest és környéke régiók szerint 39 iskola és 1 külhoni iskola Erdélyből. (lásd 8. számú melléklet)

2.3.4. *A KGYTK Tehetségsegítő Tanács működtetési hatásának becsült eredményei*

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács (a KGYTK Központ jogutódja 2010-től KGYTK Tehetségsegítő Tanács) várható eredményeit változó értékben (lásd 9. számú melléklet) becsültük meg a következő elemzési szempontok szerint:

- szakmai segítségadás

A Tanács közreműködik a KGYTK regionális fordulók és az országos döntők a zsűrizésében. Tehetségnapokat és módszertani konferenciákat szervez, valamint

kiadványokat (pályamunkák, prezentációk DVD-n és rezümé-gyűjtemény nyomtatott formában) jelentet meg a tehetségsegítő pedagógusok és a KGYTK-t vállaló intézmények számára évenként egy-egy alkalommal.

- szakmai együttműködés

A Tanács szakmai együttműködést tart fenn a KGYTK régióközpontokkal, a Pannon Egyetemmel, tehetséggondozó intézményekkel. Évenként egy-egy alkalommal szervez szakmai megbeszélést.

- szakmai elismerés

A Tanács meghirdeti a Mester és Tanítványa Díjat a tehetségsegítő pedagógusok számára. Emellett elismeri a több éven át kiemelkedő KGYTK-s eredményeket elérő intézmények tehetséggondozását a „Díjokleveles Intézmény” és a „Referenciaintézmény” címmel. Évenként legalább 2 – 2 díjat ad át.

- szakmai menedzselés

A Tanács támogatja a publikációk megjelentetését nyomtatott kiadványokban (szakfolyóiratokban, könyvekben), és létrehozza az az Ékes Szilánkok (ÉSZ) online folyóiratot, amelynek rovataiban menedzseli a KGYTK tevékenység sikereit. Évenként egy-egy számot jelentet meg.

2.4. A KGYTK folytonossági eredményeinek becslése

A KGYTK folytonosságát az 1997-2003 időszak tapasztalatai és eredményei alapján becsültük meg a pedagógusok, a gyerekek és az iskolák eredményességére (az országos döntőre eljutásra) vonatkozóan.

2.4.1. A pedagógusok felkészítő munkájának folytonossága

80 főre becsültük azokat a pedagógusokat, akik egynél több tanévben is bekapcsolódnak a tudományos diákköri munka folyamatába. Azt tételeztük fel, hogy a 80 fő 6,25%-a tíz vagy annál több, 18,75%-a öt-kilenc, 75%-a kettő-négy tanéven keresztül végzi a KGYTK-s tehetséggondozást a megadott időszakban. (lásd 10. számú melléklet)

2.4.2. A gyerekek eredményességének folytonossága

Becslésünk szerint – a KGYTK-s munka folytonosságát illetően – 30 gyerektől vártuk, hogy kettőnél több tanévben vesz részt a tudományos diákköri munkában. Azt tételeztük fel, hogy a 30 gyerek 6,6%-a öt, 10%-a négy, 26,6%-a három és 56,6%-a kettő tanévben jut el az országos döntőre az általános iskolai tanulmányai során a vizsgált időszakban. (lásd 11. számú melléklet)

2.4.3. Az iskolák eredményességének folytonossága

Becslésünk szerint a KGYTK-t vállaló iskolák közül 50 iskolából kettőnél több tanévben jut el tanítvány az országos döntőre. Azt tételeztük fel, hogy az 50 iskola 8%-a

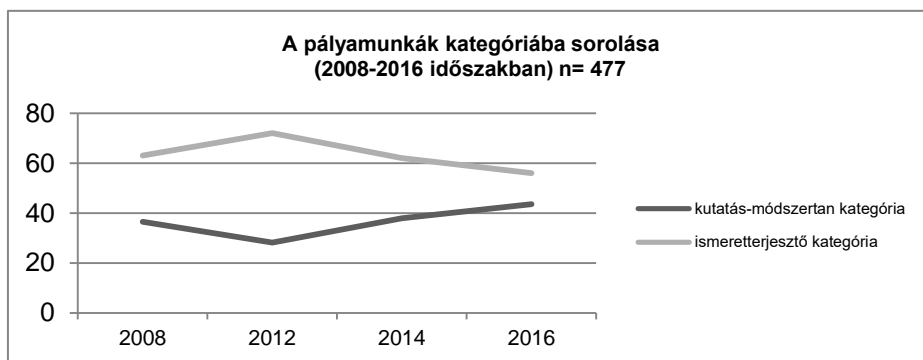
14-15, 12%-a 11-13, 20%-a 6-10, 20% 3-5 és 40% két tanévben juttat el tanítványt az országos döntőre. (lásd 12. számú melléklet)

3. A KGYTK eredményei a 15 éves fejlesztés után

3.1. Az értékes dolog tanulásának eredményei

3.1.1. A pályamunkák elemzésének eredményei

A zsűrizés során a pályamunkák ismeretterjesztő vagy kutatómódszertan kategóriába kerültek besorolásra. A kategóriákba sorolt pályamunkák százalékos megoszlása a 2008-2016 közötti időszakban közelít egymáshoz. A 3. ábráról leolvasható, hogy 2012-ben a pályamunkák 72%-át ismeretterjesztő és 28%-át kutatómódszertan kategóriába sorolta a zsűri.

3. ábra A pályamunkák kategóriákba sorolása (2008-2016 időszakban)

Ezt követően egyre inkább közelítenek az értékek, és 2016-ban már 44% kutatómódszertani és 56% ismeretterjesztő kategóriába került besorolásra.

Ismeretterjesztő kategóriába sorolt pályamunkák

Az ismeretterjesztő kategóriákba sorolt pályamunkák értékelése a következő szempontok mentén történt: cím és bevezetés; a téma bemutatása; tartalomközpontú szöveg; illusztráció; összegzés, önreflexió; felhasznált irodalom, hivatkozás. A mellékelt grafikonok a 2008-2016 közötti időszak értékeinek változását (n=308 pályamunka tükrében), míg a diagramok a 2016-os állapotot mutatják (n=61 pályamunka vonatkozásában). (lásd 13. számú melléklet) A grafikonok mindegyike emelkedő tendenciát mutatnak. A diagramok értékei az alábbiak:

➤ Cím, bevezetés

A címek 82%-a utal egyértelműen a pályamunka témájára. A bevezetők 99%-a tartalmazza a pályamunka indítékát, 87%-a egyértelműen körülhatárolja a témát, 61%-a indokolja a pályamunka fontosságát. (13/1. sz. melléklet)

➤ A téma bemutatása

A választott téma 87%-ban jól fókuszált és 53%-ában a téma fontos, releváns a tudomány számára. (13/2. sz. melléklet)

➤ A tartalomközpontú szöveg

A szöveg 85%-ban tartalmaz tényeket, tapasztalatokat, következtetéseket és 87%-ban mutat tartalmi koherenciát. 63%-ában elkülönítettek egymástól a saját és az átvett szövegrészeket. (13/3. sz. melléklet)

➤ Illusztráció

Az illusztrációk 82%-a megfelelő minőségű, van száma és címe. 88%-ban releváns, megerősíti a szöveg jelentését. (13/4. sz. melléklet)

➤ Összegzés, önreflexió

A szerzők 82%-a összegzik a munkája eredményét és 64%-ban reflektálnak a saját munkájukra (hiányosságok, lezártság és folytathatóság). (13/5. sz. melléklet)

➤ Felhasznált irodalom, hivatkozás

A pályamunkák 78%-ában van pontos címeírás a felhasznált irodalomban, és 65%-ában használnak lábjegyzetet az idézetekhez. (13/6. sz. melléklet)

Kutatás-módszertani elemeket tartalmazó kategóriába sorolt pályamunkák

A kutatómódszertan kategóriákba sorolt pályamunkák értékelése a következő szempontok mentén történt: cím és bevezetés; a téma bemutatása; kutatás-módszertani elemek; a tartalomközpontú szöveg; illusztráció; összegzés, önreflexió; felhasznált irodalom, hivatkozás.

A mellékelt grafikonok a 2008-2016 közti időszak értékeinek változását (n=169 pályamunka tükrében), míg a diagramok a 2016-os állapotot mutatják (n=47 pályamunka vonatkozásában). (14. számú melléklet) A grafikonok mindegyike emelkedő tendenciát mutat. A diagramok értékei az alábbiak:

➤ Cím, bevezetés

A címek 79%-a utal egyértelműen a pályamunka témájára. A bevezetők 99%-a tartalmazza a pályamunka indítékát, 87%-a egyértelműen körülhatárolja a témát, 67%-a indokolja a pályamunka fontosságát. (14/1. sz. melléklet)

➤ A téma bemutatása

A téma elhelyezése a tudományok rendszerében 74%-ban, a célkitűzés bemutatása 91%-ban és a téma ismeretháttérének bemutatása 90%-ban szerepel. (14/2. sz. melléklet)

➤ Kutatás-módszertani elemek

A pályamunkák 89%-ban szerepel kérdés vagy problémafelvetés, 91%-ában előzetes válasz a felvetett kérdésre vagy a probléma lehetséges megoldására (munkahipotézis),

84%-ában bemutatásra kerülnek az alkalmazott kutatási módszerek, és 93%-ában egyértelmű a kutatás folyamata. (14/3. sz. melléklet)

➤ A tartalomközpontú szöveg

A szövegek 93%-a tudományos szöveg, benne adatok, tények, tapasztalatok, következtetések vannak. A szövegben a saját és az átvett szövegek 71%-ban különböznek egymástól. A pályamunkák 98%-ában a szöveg tartalmi koherenciát mutat. (14/4. sz. melléklet)

➤ Illusztráció

Az illusztrációk 83%-a megfelelő minőségű, van száma és címe. Az illusztráció 94%-ban releváns, és megerősíti a szöveg jelentését. (14/5. sz. melléklet)

➤ Összegzés, önreflexió

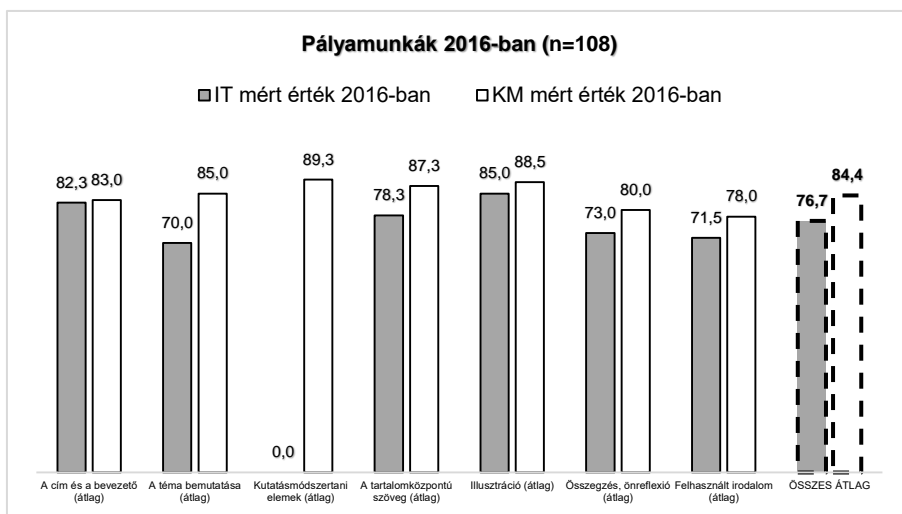
A pályamunkák 90%-ban a szerző összegzi a kutatása eredményét, és 70%-ában reflektál a saját munkájára (hiányosságok, a kutatás lezártsága, folytathatósága). (14/6. sz. melléklet)

➤ Felhasznált irodalom, hivatkozás

A felhasznált irodalom 80%-ában pontos címléírás van, és 76%-ában a hivatkozás a lábjegyzetben jelölt. (14/7. sz. melléklet)

Pályamunkák eredményei 2016-ban

Az ismeretterjesztő (IT) és a kutatómódszertani (KM) kategóriákba sorolt pályamunkák 2016-os eredményeinek összehasonlítása során megállapítható, hogy az IT pályamunkák összes átlaga 76,7%-os, a KM pályamunkáké 84,4%-os mértékben felel meg az elvárásoknak. (lásd 4. sz. ábra)

4. ábra Pályamunkák 2016-ban

A KM pályamunkák minden értékelési szempont esetében magasabb értéket mutatnak, mint az IT pályamunkák. Ha az összes átlaghoz viszonyítunk, akkor az IT pályamunkákban a téma bemutatása, az összegzés, önreflexió, valamint a felhasznált irodalom értékelési szempontok mutatnak kevesebb értéket. Ezek intenzívebben fejlesztendő területek. A KM pályamunkákat illetően megállapíthatjuk, hogy átlag alatti értékek mutatkoznak a cím és a bevezető, az összegzés, önreflexió, valamint a felhasznált irodalom értékelési szempontoknál. Ezek szintén intenzívebben fejlesztendő területek.

3.1.2. Prezentációk elemzésének eredményei

Az országos döntőre jutott pályamunkák prezentációit a zsűri társadalomtudományi (n=107) és természettudományi (n=101) szekcióban hallgatta meg. A prezentációkat az alábbi szempontok szerint értékelte (lásd 15. számú melléklet):

1. Előadásmód (felolvas; betanult szöveget mond; vázlatról alkot szöveget; képes a pályamunkáját előadni)
2. Az előadás retorikai megszerkesztettsége (az előadás indítása; a téma fókuszálása; kérdés vagy problémafelvetés; tudományos ismeretek; adatok; tények)
3. Reflektálás a feltett kérdésre (a válasz megfeleltetése; könnyedsége; hitelessége)
4. Kapcsolattartás a közönséggel, az illusztrációval
5. Beszédtechnikai kultúra
6. A nem verbális kommunikáció adekvátsága a helyzettel

Társadalomtudományi szekció

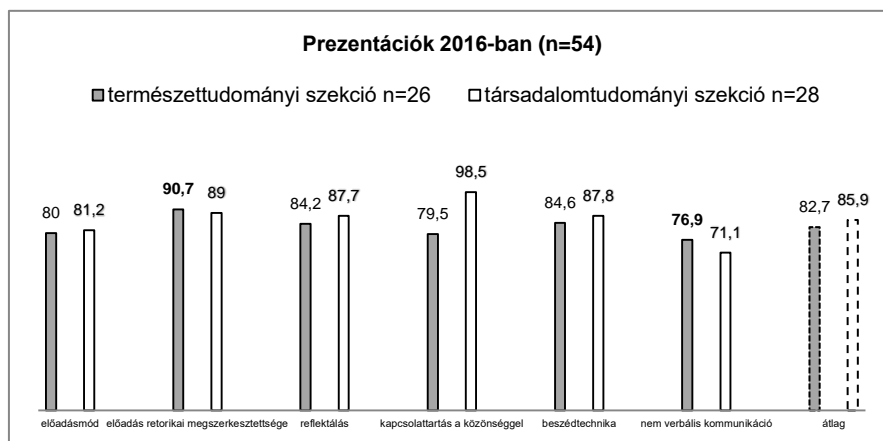
A folyamatgrafikonon látható, hogy a társadalomtudományi szekcióban tartott prezentáció értékei ugyan nem monoton emelkedő, de emelkedő tendenciát mutatnak. A jelen állapot diagram értékeinek átlaga a prezentáció tekintetében 85,9 %. Ezen értéken felüli az előadás retorikai megszerkesztettsége (89%), a reflektálás a feltett kérdésre (87,7%), a kapcsolattartás a közönséggel, az illusztrációval (98,5%) és a beszédtechnikai kultúra (87,8%). Átlag alatti értéket mutat az előadásmód (81,2%) és a nem verbális kommunikáció (71,1%). (lásd 15/1. sz. melléklet)

Természettudományi szekció

A folyamatgrafikonon látható, hogy a természettudományi szekcióban tartott prezentáció értékei nem monoton emelkedő, de emelkedő tendenciát mutatnak. A jelen állapot diagram értékeinek átlaga a prezentáció tekintetében 82,7 %. Ezen értéken felüli az előadás retorikai megszerkesztettsége (90,7%), a reflektálás a feltett kérdésre (84,2%), a beszédtechnikai kultúra (84,6%). Átlag alatti értéket mutat az előadásmód (80%), a kapcsolattartás a közönséggel, az illusztrációval (79,5%) és a nem verbális kommunikáció (76,9%). (lásd 15/2. sz. melléklet)

A prezentációk eredményei 2016-ban

A jelen állapot diagramban a társadalomtudományi szekcióban tartott prezentációk átlaga 3,2%-ban magasabb értéket mutat, mint a természettudományiban. (5. ábra) A természettudományi szekcióban az előadás retorikai megszerkesztettsége 1,7%-kal és a nem verbális kommunikáció 5,8%-kal mutat magasabb értéket. A társadalomtudományi szekcióban az előadásmód 1,2%-kal, a reflektálás a zsűri kérdésére 3,5%-kal, a kapcsolattartás a közönséggel, az illusztrációval 9,0%-kal és a beszédtechnika 3,2%-kal mutat magasabb értéket a természettudományi szekcióban tartott prezentációkéénál.

5. ábra Prezentációk 2016-ban

A természettudományi prezentációkban átalagon aluli értéket mutat az előadásmód, a kapcsolattartás és a nem verbális kommunikáció, míg a társadalomtudományiakban az előadás és a nem verbális kommunikáció. Ezek a prezentációs elemek kiemelt fejlesztést igényelnek.

3.1.3. A tudományos utánpótlás-nevelés eredményei a zsűri értékelésén keresztül

Zsűritagok az országos döntőkben (2003-2016)

A zsűri tagjait Dr. Zsolnai József, a KGYTK védnöke kérte fel. A zsűritagok (minősített kutatók) elnököltek a regionális fordulókön, és az országos döntőn is ellátták a zsűri feladatait (a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tagjaival kiegészülve) a 2003-2016 közti időszakban legalább egy-egy alkalommal.

Dr. Zsolnai József, az MTA doktora, Pannon Egyetem

Dr. Zsolnai Józsefné dr. Mátyási Mária PhD, egyetemi docens, intézetigazgató, Pannon Egyetem

Dr. Beke Angéla PhD, az MTA Szegedi Enzimológiai Intézet tudományos munkatársa
Bencéné Dr. Fekete Andrea, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar oktatási dékán-
helyettes
Dr. Bognárné Kocsis Judit PhD, egyetemi oktató, Pannon Egyetem
Dr. Czákó Kálmán PhD, habilitált egyetemi docens, Pannon Egyetem MFTK
Erostyák Zoltán, néprajzkutató
Prof. dr. Falus Iván habilitált egyetemi tanár, az MTA doktora
Dr. Györe Géza PhD, adjunktus, Pannon Egyetem
Dr. Hárs György Péter PhD, Veszprémi Egyetem
Dr. Jeager Péter PhD, Veszprémi Egyetem
Dr. Kiss István, a biológiai tudományok kandidátusa
Prof. dr. Kozma László, az MTA doktora
Dr. Kovács Géza habilitált egyetemi tanár, az MTA doktora
Langerné Dr. Buchwald Judit PhD, adjunktus, Pannon Egyetem
Prof. dr. Lengyel Zsolt PhD, habilitált egyetemi tanár Veszprémi Egyetem
Dr. Löffler Erzsébet múzeumigazgató
Dr. Michalkó Gábor CSc, tudományos főmunkatárs
Dr. Michalkovicsné Lengyel Alojzia PhD, egyetemi docens
Dr. Nádor László az MTA doktora
Nemesné dr. Kiss Szilvia, főiskolai docens, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Főiskolai Kar
Dr. Orosz Sándor c. egyetemi tanár, tudományos tanácsadó Pannon Egyetem
Dr. Pucskó József az MTA doktora
Dr. Tóthpál József CSc
Dr. Thun Éva PhD, egyetemi oktató, Pannon Egyetem
Dr. Vándor László, a történelemtudományok kandidátusa
Dr. Vajda Mária, a Déry Múzeum főmuzeológusa

Kiss Albert, a KGYTK Tehetségsegítő Tanács elnöke
Cseh Németh Zsuzsanna régiókoordinátor, Nyugat-Dunántúl, KGYTK Tehetségsegítő
Tanács tagja
Czilinger Éva, szakpszichológus
Ősz János, KGYTK Tehetségsegítő Tanács tagja
Kovács Gáborné KGYTK régiókoordinátor, Dél-Dunántúl, KGYTK Tehetségsegítő Tanács
tagja
Szuláné Eckhardt Laura KGYTK régiókoordinátor, Budapest és környéke, KGYTK
Tehetségsegítő Tanács tagja
Dr. Szondi Béláné KGYTK régiókoordinátor, Duna – Tisza köze, KGYTK Tehetségsegítő
Tanács tagja
Tóthné Dobi Éva KGYTK régiókoordinátor, Tiszántúl, KGYTK Tehetségsegítő Tanács
tagja

Kiss Éva, középiskolai tanár, Pannon Egyetem MFTK Neveléstudományi Intézet ÉKP-Központ, vezető-helyettes
Máté Magdolna, NYIK taneszközfejlesztő- pedagógus

Kérdőíves értékelés

A regionális fordulókön és az országos forduló döntőjén a zsűritagok körében kérdőívet töltöttünk ki, amelyben összegző értékelést kértünk a tudományos utánpótlás-neveléssel történő elégedettségéről a tanulók pályamunkáinak és az előadásainak tükrében. (lásd 16. számú melléklet):

1. A KGYTK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit.
2. A KGYTK-s munka produktumában tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei.
3. A KGYTK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt.
4. A KGYTK-s alkotások eredménye megfelel a tudományművelés kritériumainak.
5. A KGYTK-s tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására.
6. A KGYTK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra.
7. A KGYTK-s tevékenységet ajánlom az általános iskoláknak.

A KGYTK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit

Az elégedettségi mutató több éves értékei szerint a KGYTK-s tevékenység átlag 4,3-as értékkel fejleszti a diákok képességeit. A képességfejlesztés leginkább a kommunikációs (4,9), majd a problémamegoldó (4,6) és a szocializációs (4,4) képességek tekintetében érvényesül. (lásd 16/1. sz. melléklet)

A KGYTK-s munka produktumában tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei

Az elégedettségi mutató több éves értékei szerint a KGYTK-s munka produktumában tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei átlag 4,0 értékkel. A KGYTK-s munka produktumában leginkább a tudományos téma bemutatása (4,4), majd a tudományos probléma (4,0) és a feltételezés a probléma megoldására (3,6) érvényesül. (lásd 16/2. sz. melléklet)

A KGYTK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt

Az elégedettségi mutató több éves értékei szerint a KGYTK-s diákoknak az attitűdjé pozitív a tudomány iránt, melynek átlagértéke 4,48. A KGYTK-s diákok pozitív attitűdjében leginkább az érvényesül, hogy örömmel mutatják be tudományos tevékenységük eredményét, (4,7), majd érzékenyek a tudomány témái és problémái iránt (4,4) és hitelesek a munkájuk bemutatásakor (4,3) (lásd 16/3. sz. melléklet)

A KGYTK-s alkotások eredménye megfelel a tudományművelés kritériumainak

Az elégedettségi mutató több éves értékei szerint a KGYTK-s alkotások eredményei 4,22 átlaggal felelnek meg a tudományművelés kritériumainak. A tudományművelés kritériumainak való megfelelés leginkább abban nyilvánul meg, hogy túlmutatnak az alkotások (4,8) az általános iskola tantárgyi ismereteinek szintjén, a pályamunkájuk a lezárt tudományos eredményeket, ismereteket mutatják be, terjesztik (4,1) és az alkotásokban megjelennek a tudomány aktuális kutatásai, problémái (3,9). (lásd 16/4. sz. melléklet)

A KGYTK-s tevékenységek lehetőséget adnak az önművelésre

Az elégedettségi mutató több éves értékei szerint a KGYTK-s tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására, melynek hatékonysági átlagértéke 3,6. Az önművelés technikáinak elsajátítási lehetősége leginkább abban nyilvánul meg, hogy a felkészítő pedagógusok és a KGYTK-s diákok közös munkája érhető tetten a produktumokban (4,0) és a KGYTK-s diákok önművelő tevékenysége jelenik meg a produktumokban (3,1). (lásd 16/5. sz. melléklet)

A KGYTK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra

Az elégedettségi mutató több éves értékei szerint a KGYTK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra, melynek hatékonysági átlagértéke 4,2. A KGYTK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra, mely leginkább abban mutatkozik meg, hogy képesek az iskolán kívüli tudást közvetítő forrásközpontok felhasználására (4,4) és képesek az önálló ismeretszerzés eredményeiről kommunikálni (4,4), majd képesek elsajátítani a folyamatos tanulás képességét (4,3) és érzékenyek a tudás felelőtlen alkalmazását követő problémákra (3,6). (lásd 16/6. sz. melléklet)

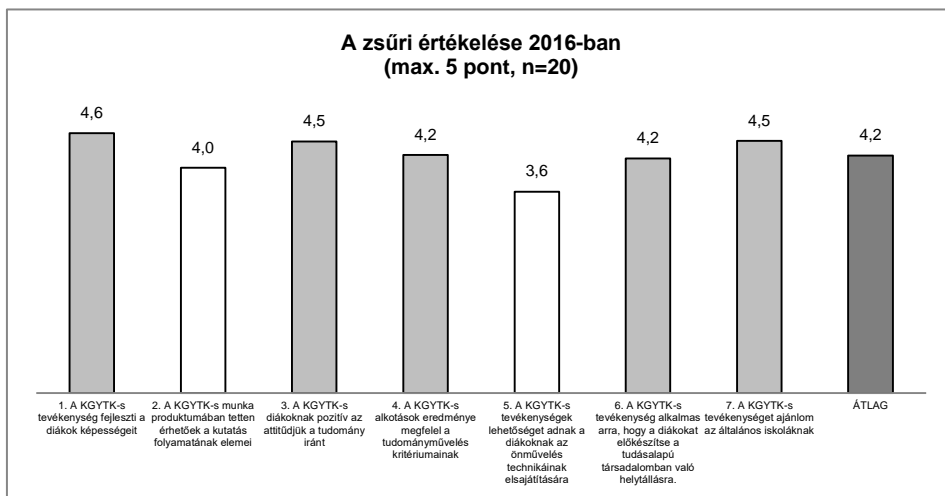
A KGYTK-s tevékenység ajánlása az általános iskoláknak

Az elégedettségi mutató több éves értékei szerint a KGYTK-s tevékenység ajánlott az általános iskoláknak, melynek átlagértéke 4,5. A KGYTK-s tevékenységet leginkább ajánlom a tehetséges tanulók számára (4,9), majd a tehetséggondozást végző pedagógusnak (4,8) és minden pedagógusnak (4,3), valamint minden tanulónak (4,0). (lásd 16/7. sz. melléklet)

A tudományos utánpótlás-nevelés eredményei 2016-ban

Az állításokkal történő egyetértés mértékei csökkenő sorrendben (6. ábra):
1. A KGYTK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit (4,6). 7. A KGYTK-s tevékenységet ajánlom az általános iskoláknak (4,5). 3. A KGYTK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt (4,5). 6. A KGYTK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat

előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra (4,2). 4. A KGYTK-s alkotások eredménye megfelel a tudományművelés

6. ábra A zsűri értékelése 2016-ban

kritériumainak (4,2). 2. A KGYTK-s munka termékében tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei (4,0). 5. A KGYTK-s tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására (3,6).

„A tehetségben éppen az a szép, hogy él, hogy kiszámíthatatlan, meglepő. Hogy utólag úgy evidens, akár egy kör, de előre mégis tökéletesen megjósolhatatlan.”

Pilinszky János

Évek óta figyelemmel kísérem a Zalabéri Általános Iskolában a Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciájának tevékenységébe bekapcsolódó diákok munkáját. Részben intelligencia és kreativitás felmérés során találkozom velük, részben pedig a regionális fordulók zsűri tagjaként az elkészült munkákra és azok prezentálására is van rálátásom. Számomra mindig öröm találkozni ezekkel a lelkes diákokkal. Jó látni, hogyan fejlődnek, alakulnak évről-évre, hogyan válnak egyre magabiztosabbá, határozottabbá. Többször elgondolkodtam azon, hogy mi motiválja, mi kelti fel az érdeklődésüket a tudományos diákköri tevékenység iránt. A diákokkal beszélgetve a következőket találtam:

- Családi indíttatás/testvérek/szülők

„Korábban két testvérem már KGYTK-zott, a szüleink nagyon büszkék, hogy hatodik éve már mindig valamelyik gyerekük szerepel az országos versenyen.” Ennél a fiatalembernél a testvérek példaképként is szolgálnak, mivel felnéz rájuk a pályamunkáikkal elért eredményeik miatt (a tanulókkal beszélgetve csak elvétve talákoztam olyannal, akinek példaképe van, ha mégis példaképről számoltak be, akkor főként sportolókat említettek).

„A nővérem korábban már KGYTK-zott, a szüleink nagyon büszkék voltak rá, azt akartam, hogy rám is büszkék legyenek.”

„Szerettem volna a testvéremhez hasonlóan sikert elérni, olyan jó helyezést, mint ő.”

„A keresztanyám biztatott és segítette a munkámat, a témaválasztásom is az ő családi vállalkozásához kapcsolódik.”

- Társak hatása

„Első osztályos korom óta mindig elmentem a regionális fordulóra és megnéztem a nagyokat. Tetszettek az előadások, én is elkezdtem érdeklődni a KGYTK iránt.”

„Nagyon tetszett, ahogy mások előadást tartanak, én is ki akartam próbálni.”

„Egy barátom biztatott, hogy próbáljam meg.”

- Pedagógusok motiváló hatása

„Az osztályfőnököm kérdezte meg, hogy szeretnék-e indulni ezen a versenyen, hát én igent mondtam.”

„A kémia tanárom adott ötleteket a munkához.”

A másik kérdés, ami felvetődött bennem az volt, hogy milyen hozadékaik vannak ennek a munkának? Azon túl, amit Zsolnai József megfogalmaz, hogy minden tudományos diákköri munkára vállalkozó diák önként vállalva, könyvtárban kutatva, tanári és/vagy

szülői segítséggel képes elkészíteni egy 15-30 oldalas dolgozatot, illetve a munkáját képes mások előtt bemutatni, prezentálni.

A legtöbb diáknál a mások elé való kiállításban figyelhető meg komoly változás, illetve abban, hogy egyre inkább képessé válnak arra, hogy saját álláspontjukat képviseljék (gondolok itt főként a zsűri által megfogalmazott kérdésekre való azonnali reakciókra). Nagyon jó látni, ahogy egyre könnyedebben, ügyesebben kommunikálnak, ahogy a verseny okozta izgalmat, lámpalázat legyőzik.

Itt külön kiemelném azokat a diákokat, akiknél a tudományos diákköri tevékenység főként a hátrányos helyzetből adódó nehézségek kompenzálásában nyújt segítséget. Náluk a hozadékokról/előnyökről beszélgetve elsőként a pályamunka elkészítése nyújtotta sikerélmény – a személyiség kibontakozásának és fejlődésének alapvető összetevője minden gyermek számára – került megemlítésre, illetve mások elismerésének hatása az önértékelésük alakulására.

A tudáshoz, az önálló ismeretszerzéshez való viszonyulásukban is változás fedezhető fel. „Nagyon jó többet megtudni arról, ami érdekel, az különösen érdekes, hogy az információkat én gyűjthetem össze, valahogy izgalmasabb így.” A gyerekek többsége az nyilatkozta, hogy amióta bekapcsolódott a tudományos diákkör munkájába, azóta javult a tanulmányi eredménye is.

Az együttműködő képesség fejlődése különösen azon diákok esetében figyelhető meg, akik közösen készítenek egy dolgozatot. A több gyerek által készített dolgozat során sok probléma adódhat, nem mindig olyan diákok dolgoznak együtt, akik egyformán motiváltak.

Találkoztam több olyan szituációval is, mikor az egyik diák közben meggondolta magát, és ki akart szállni a programból. Ilyen esetekben a konfliktuskezelő képessége is fejlődhet a tanulónak, amennyiben ő maga is próbál tenni a társa meggyőzésére érdekében, nem csupán a felkészítő tanártól várja a megoldást.

A közös munka során barátságok születhetnek, az egyik diák így fogalmazott: „Nekem a KGYTK-hoz kapcsolódó munka elsősorban közösséget és barátokat adott.” A közösség, a barátok szerepének hangsúlyozása a hátrányos helyzetű tanulóknál kiemelt szerepet kap.

Munkám során a fő tevékenységem a fiatalok pályaválasztásának segítése, ebből adódóan érdekelt, hogy a KGYTK-s tevékenység mennyire hat ki a diákok pályaválasztására.

Ezen vonatkozásban főként áttételes, közvetett hatás jelenik meg, elsősorban a tanuláshoz, ismeretszerzéshez fűződő viszony megváltozása kapcsán lehet kihatással a későbbi iskola- illetve pályaválasztásra. „Eleve olyan témát választottam, ami érdekelt, minél inkább beleástam magam annál inkább megerősödött bennem, hogy érdemes valamivel komolyan foglalkozni.”

„A KGYTK kapcsán megtapasztaltam, hogy a kommunikáció jól megy nekem, már csupán minimális lámpaláz van bennem, ha szerepelnem kell. Ezért is gondolkodtam el azon, hogy egy kommunikációval kapcsolatos munka jó lenne nekem.”

Beszélgettem arról is a diákokkal, hogy milyen nehézségekkel kell megküzdniük a tudományos diákköri tevékenységük kapcsán, itt a következőket sorolták fel:

- „Kiállni mások elé, bemutatni a munkámat. – Ez nem könnyű, mert előtte maximum az osztálytársak előtt kellett megnyilvánulnom a feleleteknél, itt viszont sok idegen ember is jelen volt. Nagyon sokat segített ennek a nehézségnek a legyőzésében, hogy újra és újra elpróbáltuk, kaptunk tanácsokat is, hogy mit csinálunk másként.”
- A kritikához való viszonyulás alakulása is tetten érhető – „Kezdetben nagyon rossz volt mikor kritikát fogalmazott meg a felkészítő tanárom, később rájöttem, hogy főként olyan kritikákat kaptam, amin tényleg érdemes volt elgondolkodnom.”
- „A verseny előtti izgalom. – Ezt nehéz megszokni, de már kevésbe izgulok, mint az első alkalommal.”
- „Újra gondolni az egészet, mikor kiderült, hogy rossz irányban indultam el. – Akkor legszívesebben feladtam volna, de a felkészítő tanárom segítségével sikerült átlendülni ezen a nehézségen.”
- „Együtt dolgozni valakivel, aki már közben feladta. – Igazságtalannak éreztem, hogy ketten kezdtük, de közben rám maradt minden. Megfordult a fejemben, hogy én is abbahagyom, de végül nem tettem, így utólag nem is bánom.”

Ebben az életkorban különösen fontos a kortársak szerepe a gyerekek életében, kíváncsi voltam arra is, hogy a társak/osztálytársak hogyan viszonyulnak a tudományos diákköri tevékenységükhöz. A diákokkal beszélgetve az találtam, hogy nagyon változó a társaik hozzáállása. Főként az alsóbb osztályba járóknál találkoztam (3-6. osztály) pozitív hozzáállással: „Felnéznek rám.”, „Értékeli a munkámat.”, „Volt olyan osztálytársam, ki kedvet kapott tőlem.”

A felsőbb osztályba járók esetében (7-8. osztály) kevésbé pozitív hozzáállás volt megfigyelhető: „Nem érdekli őket, nem foglalkoznak vele.”, „Nem tartják sokra”, „Nem érdekli őket a tudományos munka.”, „Néha kicsit irigykednek, különösen, ha versenyekre utazunk, de nem igazán érdekli őket.”

Az iskola légköréből, a tanárok viszonyulásából adódóan, ha olyan pályamunkát készítenek a diákok, ahol társaik segítségére is szükséges, akkor azt meg is kapják. „Segítettek a dolgozathoz kapcsolódó tesztek kitöltésében.”

Mikor arról kérdeztem a tudományos diákköri munkában résztvevő diákokat, hogy milyen érvekkel győznék meg társaikat, hogy érdemes bekapcsolódnunk ebbe a munkába, következő érveket sorolták:

- Elismerést kaphat a munkájáért.
- Sok új dolgot megtud, bővíthet a tudása.
- A pályamunka elkészítése önmagában is nagy élmény.
- Barátokat is szerezhet az ember.
- Ez a munka sok képességet segít fejleszteni.

- Fontos, hogy egy érdekes, őt érdeklő témát válasszon, mert akkor az egészet élvezni fogja, meg sokat is tanul belőle.
- Egy ilyen tevékenység növeli az ember önbizalmát.
- Lehetőség van másoktól tanulni, mivel a versenyeken meghallgathatja más iskolákból érkezők munkáját is.

Az általam megkérdezett diákok mindegyike – függetlenül attól, hogy milyen helyezést sikerült elérnie a versenyen – úgy nyilatkozott, hogy megérte bekapcsolódni a tudományos diákköri munkába.

Zalaegerszeg, 2016. június 14.

Czilinger Éva
szakpszichológus

3.1.4. Az életutak követésének eredményei

A 2003-13 közti időszakban az országos döntőre jutott tanulók tekintetében végeztünk életútkövetést kérdőíves adatgyűjtéssel. Ebben az időszakban 526 tanuló vett részt az országos döntőkön. Közülük 138 tanulót kerestünk fel a Facebook közösségi oldalon. Ebből 71 tanuló adott visszajelzést a weblapra feltöltött kérdőív segítségével (17. számú melléklet).

Mely iskolatípusban folytattad tanulmányaid?

A tanulók 11%-a szakközépiskolában (8 fő), 52,85%-a gimnáziumban (37 fő) és 37%-a egyetemen (26 fő) folytatta tanulmányait. Mindebből már dolgozik szakközépiskolai végzettséggel 7% (5 fő), gimnáziumi végzettséggel 14% (17 fő) és egyetemi végzettséggel 23% (16 fő) (17/1. sz. melléklet).

Az általános iskolai tudományos diákkörben végzett tevékenységek közül melyek hasznosultak számodra?

A gimnáziumban vagy szakközépiskolában előnyt jelentett leginkább az előadás közönség előtt (91,8%), majd a Word, az Excel és a PowerPoint programok alkalmazása (90,17%), valamint a könyvtár és internethasználat (77,05%). A felsőoktatási intézményben előnyt jelentett az önálló ismeretszerzés (94,74%), majd a tudományok rendszerében való eligazodás (78,95%) és a diplomamunka készítése (71,42%) (17/2. sz. melléklet).

Volt-e alkalmad arra, hogy az általános iskolában elkészített TDK-s pályamunkádat bemutasd a gimnáziumban, szakközépiskolában?

A tanulók 47,54%-a nem mutatta be az általános iskolai KGYTK-s pályamunkáját, 22,95%-a szeretne volna, de nem volt rá lehetősége és 29,51%-a bemutatta előadás formájában (17/3. sz. melléklet).

Végeztél-e tudományos diákköri munkát a gimnáziumban?

A tanulók 63,93%-a nem végzett tudományos diákköri munkát gimnáziumban. A tanulók 34,43%-a szeretett volna, de nem volt rá lehetősége és 1,64%-a vett részt a TUDOK-on (17/4. sz. melléklet).

Végeztél-e tudományos diákköri tevékenységet a felsőoktatásban?

A felsőoktatási intézményben tanulók (22 fő) 82,25%-a nem végzett tudományos diákköri tevékenységet a felsőoktatásban, 14,75%-a tartott előadást konferencián. Ebből 13,11% a TDK-n és 1,64% más tudományos konferencián (lásd 17/5. sz. melléklet).

Ha már befejezted a tanulmányaidat, akkor mivel foglalkozol?

A tanulmányaikat befejezők (25fő) 16,00%-a kutatóhelyen dolgozik, 49,57%-a nem végez kutatást, de tudja hasznosítani a munkahelyén a tudományos diákkörben tanultakat. Emellett 34,43%-a nem végez kutatást és nem tudja hasznosítani a tanultakat (lásd 17/6. sz. melléklet).

Kaptál-e meghívást a volt általános iskoládtól a tudományos diákköri munkával kapcsolatosan?

Az általános iskolát befejező KGYTK-s tanulók 80,33%-a nem kapott meghívást az általános iskolájától a tudományos diákköri munkával kapcsolatosan. A tanulók 11,48%-át felkérték a tudományos diákköri munka segítésére, 4,92%-át felkérték mentori szerepre és 3,28%-át zsűri feladatok ellátására (lásd 17/7. sz. melléklet).

Vállalkoznál-e az általános iskolai tudományos diákköri munka segítésére?

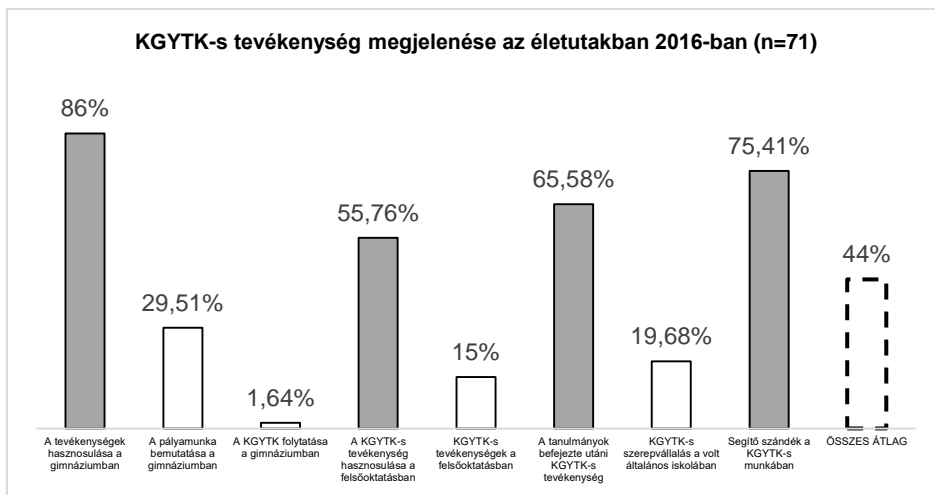
A volt KGYTK-s tanulók 75,41%-a vállalkozna az általános iskolai tudományos diákköri munka segítésére és 24,59%-a nem (lásd 17/8. sz. melléklet).

Mivel tudnád segíteni a tudományos diákköri munkát

A KGYTK-s munka segítését szívesen végezné 46 fő, közülük 47,54%-a mentorállást, 37,7% szervezést, 6,56% menedzselést vállalna (lásd 17/9. sz. melléklet)

A KGYTK-s tevékenység megjelenése az életutakban 2016-ban

A KGYTK-s tevékenységek megjelenésének csökkenő sorrendje az életutakban (7. ábra): a tevékenységek hasznosulása a gimnáziumban (86%); segítő szándék a KGYTK-s munkában (75,41%); a tanulmányok befejezte utáni KGYTK-s tevékenység (65,58%); a KGYTK-s tevékenység hasznosulása a felsőoktatásban (55,76%); a pályamunka bemutatása a gimnáziumban (29,51%); a KGYTK-s szerepvállalás a volt általános iskolában (19,68%); a KGYTK-s tevékenységek a felsőoktatásban (15%); a KGYTK folytatása a gimnáziumban (1,64%); a KGYTK-s tevékenység megjelenése átlag 44% értéket mutat.

7. ábra KGYTK-s tevékenység megjelenése az életutakban 2016-ban

felsőoktatásban (55,76%); a pályamunka bemutatása a gimnáziumban (29,54%); KGYTK-s szerepvállalás a volt általános iskolában (19,68%); KGYTK-s tevékenységek a felsőoktatásban (15%); a KGYTK folytatása a gimnáziumban (1,64%). A KGYTK-s tevékenységek megjelenése átlag 44% értéket mutat. Ezen érték alatti tevékenységek: a pályamunka bemutatása a gimnáziumban; KGYTK-s szerepvállalás a volt általános iskolában; KGYTK-s tevékenységek a felsőoktatásban; a KGYTK folytatása a gimnáziumban. Az életutak vonatkozásában ezen elemek kiemelt fejlesztést igényelnek.

3.1.5. A tanulók és a pedagógusok véleménye a KGYTK hasznosságáról

A 2016-os KGYTK regionális fordulón a tanulók (n=83) és a pedagógusok (n=43) körében végzett kérdőíves vizsgálat során a hasznosságra kérdeztünk rá. Arra, hogy milyen mértékben értenek egyet a következő állításokkal (18. számú melléklet). A KGYTK-s munkám során:

- a kommunikációs képességeim fejlődtek;
- a könyvtármunkában járatosabb lettem;
- a számítógép használatában javultam;
- a pályamunka készítésekor nagyobb részt egyedül dolgoztam;

- megismertem a kutatási módszerek elemeit.

Hasznosság a tanulók szerint

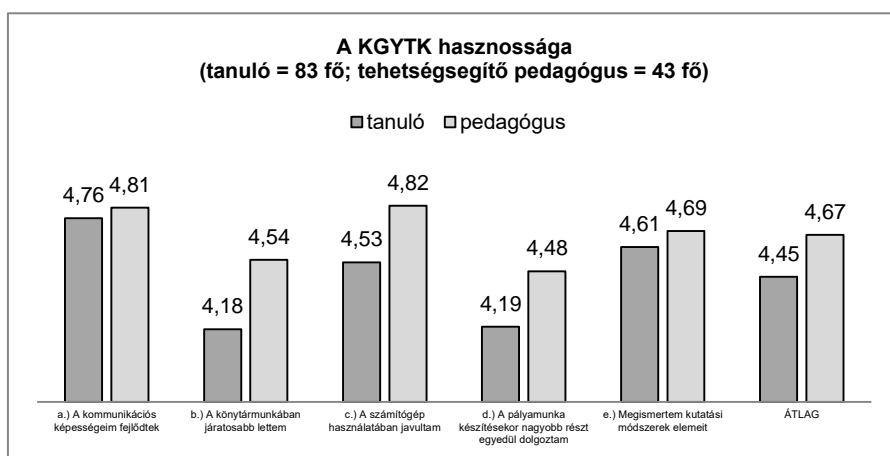
A tanulók a KGyTK-s munka hasznosságát leginkább a kommunikációs képességeik fejlődésében (4,76); majd a kutatási módszerek elemeinek megismerésében (4,61); továbbá a számítógép használatában (4,53); valamint a pályamunka nagyobb részt egyedüli elkészítésében (4,19) és a könyvtármunkában szerzett jártasságban (4,18) látják (18/1. sz. melléklet).

Hasznosság a tehetségsegítő pedagógusok szerint

A tehetségsegítő pedagógusok a KGyTK-s munka hasznosságának mértékét az alábbiak szerint ítélik meg: számítógép használata (4,82); majd a kommunikációs képességek fejlődése (4,81); a kutatási módszerek elemeinek megismerése (4,69); a könyvtármunkában való járatosság (4,54); végül a többnyire önálló munkavégzés (4,19) (18/2. sz. melléklet).

A tanulók és tehetségsegítő pedagógusok véleményének összehasonlítása a KGyTK hasznosságáról

A tanulók és a pedagógusok véleményének összehasonlítása során a KGyTK hasznosságáról megállapíthatjuk, hogy a pedagógusok hasznosabbnak vélik a KGyTK-s munkát. (8. ábra)

8. ábra A KGyTK hasznossága a tanulók és a pedagógusok véleménye szerint

A hasznosság megítélésekor a különbség a könyvtári jártasságban (0,34), a javuló számítógép használatban (0,31), az önállóság erősödésében (0,29), a kutatói módszerek

megismerésében (0,22) mutathatók ki leginkább. Legkisebb különbség a kommunikációs képességeik fejlődésének megítélésében található (0,04).

3.1.6. A tanulók és a pedagógusok elégedettsége a KGYTK rendezvényekkel

A tanulók (n=83) és a pedagógusok (n=43) elégedettségét kérdőív segítségével mértük. A kérdőív a rendezvénybe történő beavatásra (tájékoztatás időpontja, a tájékoztatás módja, a versenykiírás egyértelműsége); a rendezvény előkészületeire (a résztvevők fogadása, a helyszínek színvonala, a technikai eszközök előkészítettsége, időbeli pontosság); a rendezvény lebonyolítására (a rendezvény szervezettsége, az előadó diákok felkészítettsége, az előadások színvonala, a konferencia hangulata), az azzal kapcsolatos elégedettségre kérdezett rá. (lásd 19. számú melléklet)

Beavatás a rendezvénybe

A beavatással kapcsolatos elégedettség csökkenő sorrendben (pedagógusok P, tanulók T). A versenykiírás egyértelműsége (P 92%; T 92%); a tájékoztatás időpontja (P 90,5%; T 90%); a tájékoztatás módja (P 88,8%; T 88%). A beavatás elégedettségének átlaga P 90,4%; T 90% (lásd 19/1. sz. melléklet).

A rendezvény közvetlen előkészületei

A közvetlen előkészülettel kapcsolatos elégedettség csökkenő sorrendben (pedagógusok P, tanulók T). A résztvevők fogadása (P 97,1; T 98%); a színhelyek (P 92%; T 92%); a technikai eszközök előkészítettsége (P 90,6%; T 98%); időbeli pontosság (P 84%; T 92%). A közvetlen előkészületek elégedettségének átlaga P 90,9%; T 95% (lásd 19/2. sz. melléklet).

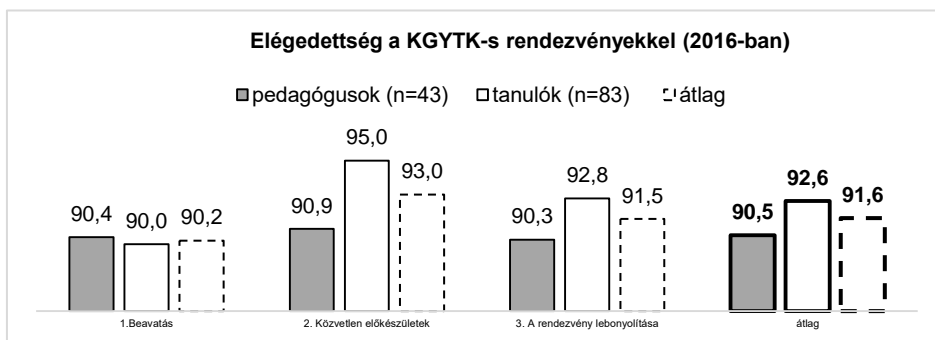
A rendezvény lebonyolítása

A rendezvény lebonyolításával kapcsolatos elégedettség csökkenő sorrendben (pedagógusok P, tanulók T). a rendezvény szervezettsége (P 93,4%; T 91%); az előadó diákok felkészítettsége (P 90,7%; T 92%); az előadások színvonala (P 88%; T 94%); a konferencia hangulata (P 89%; T 94%) ; a rendezvény lebonyolítása P 90,3%; T 92,8% (lásd 19/3. sz. melléklet).

Az elégedettség összesítése 2016-ban

A KGYTK rendezvényekkel kapcsolatos elégedettség összesített átlaga 91,6 %.

(9. ábra) Az

9. ábra Elégedettség a KGYTK rendezvényekkel 2016-ban

elégedettség részeredményei csökkenő sorrendben: közvetlen előkészületek 93 %, a rendezvény lebonyolítása 91,5 %, beavatás 90,2 %. A beavatás (tájékoztatás időpontja, a tájékoztatás módja, a versenykiírás egyértelműsége) kiemelt fejlesztést igényel.

3.2. Az értékes dolog tanulását segítő tevékenységeinek eredményei

3.2.1. A tudományos diákköri munkára felkészítő tehetségsegítő pedagógusok munkájának eredményei

A KGYTK-ra felkészítő tehetségsegítő pedagógusok körében a 2016-os évben kérdőíves hatásvizsgálatot végeztünk. Összesen 64 fő töltötte ki a kérdőívet (20. számú melléklet).

Felkészítő pedagógusok régiónkénti megoszlása

A felkészítő pedagógusok régiónkénti megoszlása látható a diagramon, mely szerint a a kitöltők 21%-a Budapest és környéke régióban, 12%-a a Nyugat-Dunántúl régióban, 9%-a a Dél-Dunántúl régióban, 5%-a a Duna-Tisza köze régióban és 17%-a a Tiszántúl régióban segíti a KGYTK-s gyerekek munkáját (20/1. sz. melléklet).

KGYTK Mester és Tanítványa Díjas tehetségsegítők

A kérdőívet kitöltő tehetségsegítő pedagógusok 17,9%-a már részesült a KGYTK-s Mester és Tanítványa Díjban, amelyből 12,5%-ának jól esett, hogy elismerték a munkájukat. Nem részesült a kitöltők 82,82%-a ebben a díjban, de ezen pedagógusok 28,13%-a fontosnak tartja ezt az elismerési formát (20/2. sz. melléklet).

A kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítása

A kérdőívet kitöltő tehetségsegítő pedagógusok 29,69%-a tanórán kívül végzi a kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítását és 70,31%-a tanórán és tanórán kívül is. Egyetlen pedagógus sem jelezte, hogy csak tanórán végzi a kreatív ismeretszerzés tanítását (20/3. sz. melléklet).

Az alkotási folyamat bemutatásának segítése

A tehetségsegítő pedagógusok 28,13%-a saját maga végzi az alkotási folyamat bemutatásának segítségét és 25%-a pedagógus kollégával együttműködve. Emellett 46,88%-a a szülőket is bevonja a segítségbe (20/4. sz. melléklet).

A tanulókkal történő diskurzus a tudomány bizonyított, vagy bizonyításra váró feltételezéseiről

A kérdőívet kitöltők 34,38%-a tanórákon folytat diskurzust tanítványaival a tudomány bizonyított vagy bizonyításra váró feltételezéséről. 54,69% a KGYTK-ra történő felkészítéskor. A megkérdezettek 1,56%-a szeretne diskurzust folytatni, de nincs rá lehetősége és ugyancsak 1,56%-ának nincs igazán tehetséges tanítványa a diskurzushoz. Emellett 7,81% nem folytat diskurzust a tudományos feltételezésekről (20/5. sz. melléklet).

A tudomány által feltárt probléma jelenlétének vizsgálata a gyermek mikrokörnyezetében

A tehetségsegítő pedagógusok 34,92%-a legalább egyszer segítette már a tudomány által feltárt probléma jelenlétének vizsgálatát a gyermek mikrokörnyezetében és 38,1%-uk már több esetben is. A kérdőívet kitöltők 4,76%-a szeretne volna, de eddig a diákjaiknak még nem volt ilyen témaválasztása. 1,59%-a szeretne volna, de nincs még birtokában a megfelelő kutatómódszertan. Emellett 20,63%-a nem segített még vizsgálatot végezni a gyermek mikrokörnyezetében (20/6. sz. melléklet).

A gyerekek 9-10 éves kortól történő bevezetése a tudományos diákköri munkába

A megkérdezett pedagógusok 26,98%-a vállalta már 9-10 éves gyermek bevezetését a tudományos diákköri munkába, 20,63% már több esetben is megtette. Emellett 1,59% vállalná a felkészítést, de még nem volt ilyen korú tehetsége az iskolájában. A megkérdezettek 50,79%-a nem vállalta 9-10 éves gyermek bevezetését a tudományos diákköri munkába. (20/7. sz. melléklet)

A felkészítés eredményének önreflektív elemzése

A tehetségsegítő pedagógusok 57,14%-a minden esetben végez önreflektív elemzést a KGYTK-ra felkészítés eredményéről és 20,63%-a akkor, ha nem érik el azt az eredményt, amit szeretnének. Szeretné, de nincs rá lehetősége 6,35% -nak és nem végez önreflektív elemzést 15,78%-a. (20/8. sz. melléklet)

A felkészítő munka tapasztalatainak összegzése

A kérdőívet kitöltők 35,94%-ánál volt már olyan, hogy a kollégákkal együtt beszélgettek a KGYTK-ra felkészítés tapasztalatairól, az összegzésről és 53,13%-a rendszeresen beszélget a kollégákkal a tapasztalatokról. Emellett 4,69%-a szeretné, de nincs rá lehetősége és 6,25%-a nem összegzi a tapasztalatait. (20/9. sz. melléklet)

A tapasztalatok megosztása

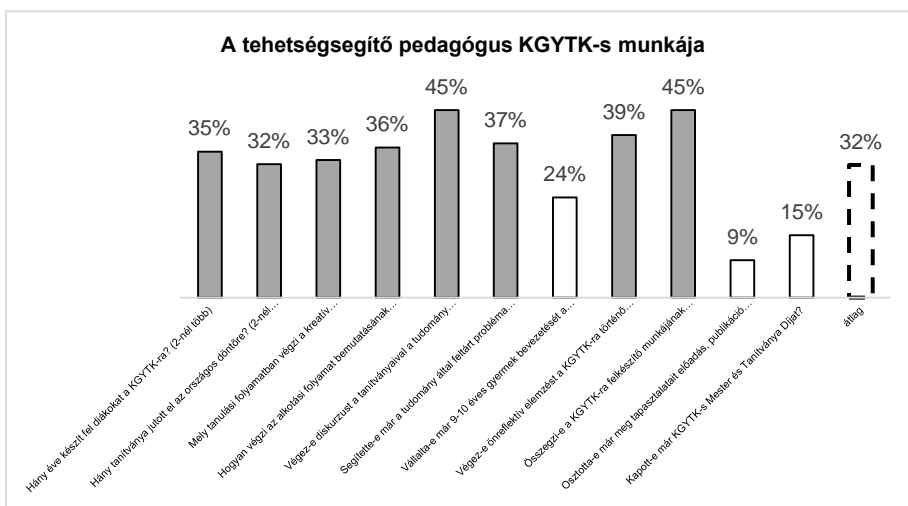
A tehetségsegítő pedagógusok 18,75%-a tartott már előadást a KGYTK-s munkáról és 3,13%-ának jelent már meg írása a KGYTK-ról az iskolájának kiadványában. Emellett 4,69%-a már írt publikációt a KGYTK-s munkájának tapasztalatairól pedagógiai folyóiratban. 57,81%-nak nem volt lehetősége, de szeretett volna előadást tartani vagy publikálni, nem osztotta meg tapasztalatait. (20/10. sz. melléklet)

3.2.1.11. Pedagógiai kutatás

A megkérdezettek 10,94%-ának intézményében folytatnak pedagógiai kutatást az intézményükben zajló tudományos diákköri munkával kapcsolatosan és 4,69%-a részt vesz ebben a kutatásban. 51,56%-a szerint nem végeznek kutatást, 20,31% nem tud róla és 7,81% nem tud róla, de szívesen venne részt benne. (20/11. sz. melléklet)

3.2.1.12. A tehetségsegítő pedagógus KGYTK-s munkája 2016-ban

A tehetségsegítő pedagógus KGYTK-s munkájának összesített átlaga 32%. (10. ábra) Tevékenységeinek csökkenő sorrendje: összegzi a KGYTK-ra felkészítő munkájának tapasztalatait (45%); diskurzust végez tanítványaival a tudomány bizonyított vagy bizonyításra váró feltételezéseiről (45%); önreflektív elemzést végez a KGYTK-ra történő felkészítés eredményéről (39%); segítette már a tudomány által feltárt probléma jelenlétének vizsgálatát a gyermek mikrokörnyezetében (37%); segíti az alkotási folyamat bemutatását (36%); 2-nél több éve készít fel diákokat a KGYTK-ra (35%); kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítását végzi a tanulás folyamataiban (33%); 2-nél több tanítványa jutott el az országos döntőre (32%); vállalta már 9-10 éves gyermek bevezetését a tudományos diákköri munkába (24%); kapott már KGYTK-s Mester és Tanítványa Díjat (15%); megosztotta már tapasztalatait előadás, publikáció formájában (saját és más intézmények

10. ábra A tehetségsegítő pedagógusok munkája

tehetségsegítő pedagógusaival) (9%). Az átlagérték alatti tevékenységek kiemelt fejlesztést igényelnek.

3.2.2. A családok viszonyulása a KGYTK-hoz a tanulók véleménye szerint

A KGYTK-ra felkészítő tehetségsegítő gyerekek körében a 2016-os évben kérdőíves vizsgálatot végeztünk azzal kapcsolatosan, hogy ők miképp vélekednek a családjaik KGYTK-hoz való viszonyulásáról. Összesen 84 fő töltötte ki a kérdőívet. (21. számú melléklet)

3.2.2.1. Viszonyulás a tudományos diákköri tevékenységhez

A családtagok értékes dolognak tartják a tudományos diákköri tevékenységet. A tevékenységek értékességének mértéke csökkenő sorrendben: a KGYTK versenyre felkészülés (84,52%); internetes információgyűjtés (50%); könyvtári munka (45,24); tudományos problémával történő foglalkozás és a kutatási módszerek megismerése (39,29%) (21/1. sz. melléklet)

3.2.2.2. Motiváció a témaválasztásban

A családtagok tevékenységükkel, egészségi állapotukkal (foglalkozás, munkahely, hobby, betegség stb.) motiválják a gyermekük témaválasztását. A témaválasztásban történő családi tevékenység megjelenése a motivációban, témaválasztásban: nem a család adta az ötletet (51,19%); a családtag munkája (23,81%); a hobbi (19,05%); egészségi állapota (2,38%); egyéb tevékenysége (23,81%). (21/2. sz. melléklet)

3.2.2.3. Együttműködés a diákköri munkában

A családtagok együttműködésükkel segítik a diákköri munkát. A családtagok segítségadásának módjai csökkenő sorrendben: segítenek az előadásra felkészülésben pl.: meghallgatnak, tanácsokkal látnak el (65,48%); segítenek az interneten információkat gyűjteni (57,14%); segítenek a szövegek megértésében (54,76%); elvisznek olyan helyre, ahol többet tudok meg a választott témáról pl.: könyvtár, levéltár, múzeum (51,19%); segítenek a pályamunka és a prezentáció összeállításában pl.: gépelés, szerkesztés, képek beillesztése (50%) (21/3. sz. melléklet)

3.2.2.4. Jövőkép a továbbtanulásban

A családtagok 69%-a diplomához kötött jövőt látnak a gyermek továbbtanulásában. A családok 15,48%-a már tudja, 53,57% még nem tudja, hogy melyik egyetemen lenne a gyermeknek a legjobb (21/4. sz. melléklet).

3.2.2.5. Támogatás és biztatás

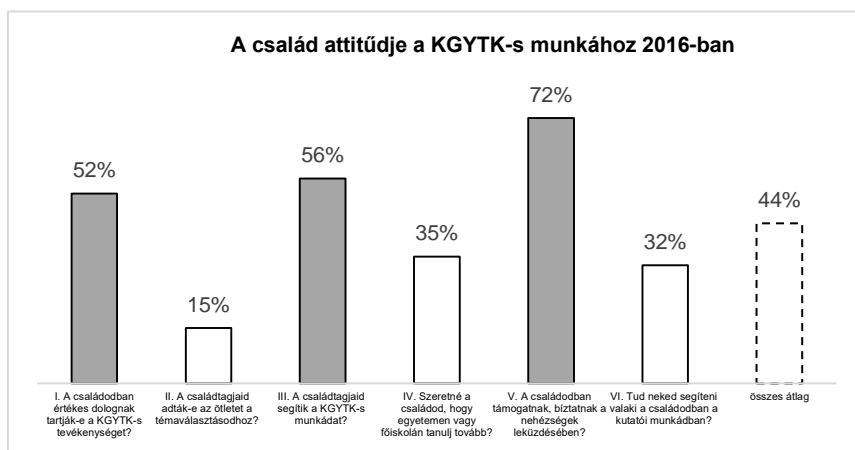
A családtagok támogatják, biztatják a gyermeket a nehézségek leküzdése során: igen, sokat biztatnak (85,71); igen, örülnek a sikereimnek (77,38%); igen, elkísérnek a versenyekre és szurkolnak (53,57%); nem biztatnak (1,19%) (21/5. sz. melléklet)

3.2.2.6. Segítségadás a diákköri tevékenységben

A családtagok között van olyan, aki egyetemet végzett és valamilyen kapcsolata van a tudományos munkával, tud segíteni a kutatói munkában: igen, van a családban kutató (10,71%); igen, van a családban diplomás, aki tud segíteni (53,57%); nem értenek a kutatáshoz (29,76%); nem tud segíteni, de jó lenne (14,29%) (21/6. sz. melléklet)

3.2.2.7. A család attitűdje a KGYTK-s munkához 2016-ban

A család attitűdjének összesített átlagértéke 44% a KGYTK munkához. (11. ábra) Az attitűd elemeinek csökkenő sorrendje: a család támogat, biztat a nehézségek leküzdésében (72%); a

11. ábra A családok attitűdje a KGYTK-s munkához 2016-ban

családtagok segítik a KGYTK-s munkát (56%); a családban értékes dolognak tartják a KGYTK-s tevékenységet (52%); szeretné a család, hogy egyetemen vagy főiskolán tanuljon a gyermeke tovább (35%); tud segíteni valaki a családban a kutatói munkában (32%); a családtagok adták az ötletet a témaválasztásodhoz (15%).

3.2.3. A KGYTK-ra nevező közoktatási intézmények hálózatosodása

A KGYTK-hoz csatlakozó iskolák megoszlása 2016-ban

A KGYTK-hoz öt hazai régióközponton és két külhoni tehetségponton keresztül lehetett csatlakozni a nevezéseken keresztül. (12. ábra) A KGYTK-n résztvevő iskolák száma a 2005-2016 időszakban 81, amelyből a 2016-os évben 43 iskola nevezett diákokot.

Régió	Régióközpont	A KGYTK-ra nevező iskolák száma 2016-ban
Tiszántúl	Balmazújváros	6
Duna-Tisza köze	Karancslapujtő, Tinódi Sebestyén Általános Iskola	4
Budapest és környéke	Százhalombatta, Arany János Általános Iskola és Gimnázium	10

Dél-Dunántúl	Osztopán, Tallián Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda	7
Nyugat-Dunántúl	Zalabér, Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészet Iskola	12
Külhoni magyar, Erdély	Kolozsvár (János Zsigmond Unitárius Kollégium – Gyöngyhalászat Tehetségpont)	2
Külhoni magyar, Felvidék	Galánta (Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége, Regionális Pedagógiai Központ)	2
5+2 régió	5 +2 régióközpont	43 iskola

12. ábra A KGYTK-hoz kapcsolódó iskolák megoszlása 2016-ban

A KGYTK-n résztvevő általános iskolák számának alakulása

A KGYTK-n résztvevő iskolák száma a 2003-2006-os időszakban folyamatosan növekszik 38-ra, majd 2011-ig csökken 29-re. (13. ábra) Ezt követően újra növekszik és számuk 2016-ban eléri a 43-at.

13. ábra A KGYTK-ra nevező és az országos döntőn résztvevő iskolák száma (2003-2016)

A döntőre meghívott iskolák számának alakulását a növekedés, csökkenés, majd újra a növekedés jellemzi, többé-kevésbé követi a nevező iskolák számának változását.

A KGYTK-hoz csatlakozó iskolák hálózata

A KGYTK hálózat központja a Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (akkreditált kiváló tehetségpont). A központ közvetlen kapcsolatot tart fenn a KGYTK

Tehetségsegítő Tanáccsal, két egyetemmel, a KGYTK régióközpontokkal, a tehetségpontokkal, a KGYTK hálózat iskoláival. (14. ábra) A Tanács a szakmai segítségadással a szakmai együttműködés biztosításával, a szakmai elismerés és önmenedzselés támogatásával segíti. (lásd 2.5.5.) A Pannon Egyetem MFTK NI Országos ÉKP Központja képviselőjében Dr. Zsolnai Józsefné dr. Mátyási Mária kutatói védnöksége mellett folyik a KGYTK hálózatosodása. A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar részéről Bencéné Dr. Fekete Andrea oktatási dékánhelyettes, tanszékvezető az „I. Kárpát-medencei Nemzetközi Módszertani Konferenciára történő meghívással és a KGYTK országos döntőin vállalt zsűrizéssel.

14. ábra A KGYTK -hoz csatlakozó iskolák hálózata

1. A KGYTK régióközpontok az alábbi felosztásban végzik a hálózatosodás fejlesztését:
2. *Nyugat-Dunántúl* régióban zalabéri központtal Cseh Németh Zsuzsanna koordinátor (Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola);
3. *Dél-Dunántúl* régióban osztópáni központtal Ósz János, majd Kovács Gáborné koordinátor (Illyés Gyula Általános Iskola Osztópáni Tagiskolája);

4. *Budapest és környéke* régióban százhalmobattai központtal Szuláné Erckhardt Laura és Kalácska Mónika koordinátor (Százhalmobattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium);
5. *Duna-Tisza köze* régióban karancslapujtói központtal Dr. Szondi Béláné, majd Fenesné Tóth Ágnes koordinátor (Mocsáry Antal Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola)
6. *Tiszántúl* régióban balmazújvárosi majd orosházi régióközponttal. Balmazújvárosban Dobi Éva koordinátor (Balmazújvárosi Általános Iskola Bocskai Tagintézménye), majd Orosházán Dr. Turi Istvánné koordinátor (Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola)

3.2.4. A KGYTK hálózat kialakulását segítő KGYTK Tehetségsegítő Tanács

A KGYTK hálózat kialakulását a KGYTK Tehetségsegítő Tanács szakmai segítségnyújtással, szakmai együttműködés biztosításával, szakmai elismeréssel és önmenedzseléssel támogatja.

Szakmai segítségadás

A Tanács szakmai segítséget ad a KGYTK-t vállaló intézményeknek, tehetségsegítő pedagógusoknak tehetségnapok és módszertani konferenciák tartásával. 2013-ban és 2014-ben a KGYTK országos tehetségnapot szervezett. 2015-ben megrendezte a KGYTK országos tehetségsegítő konferenciát. 2016-ban a KGYTK tehetségsegítő szervezet hálózatának kialakítása témában már Dorog adta a helyszínt az országos konferenciának. A konferenciákon a KGYTK-s intézmények és tehetségsegítő pedagógusaik megosztották egymással a jó gyakorlataikat és a kutatás-módszertani repertoárjaikat, valamint esetmegbeszéléseket, konzultációt folytattak a problémákról is.

A megtartott tehetségnapok (2) és konferenciák (2) összes száma 4.

A Tanács közreműködik a KGYTK regionális fordulók és az országos döntő zsűrijének munkájában, valamint kiadványok (pályamunkák, prezentációk DVD-n és rezümé-gyűjtemény nyomtatott formában) megjelentetésében. Ezeket a kiadványokat átadja az érintett tehetségsegítő pedagógusoknak és az iskoláknak. A kiadványok szakmai segítségül szolgálnak a KGYTK produktumok áttekintéséhez, önértékeléséhez.

A megjelentetett kiadványok száma:

- nyomtatott kiadvány: Rezümék gyűjteménye 10 (évenként egy-egy)
- DVD
 - Pályamunkák gyűjteménye 6 (2011-ben, 2012-ben, 2013-ban, 2014-ben, 2015-ben, 2016-ban)
 - Prezentációk, előadások videofelvételei 4 (2011-ben, 2013-ban, 2015-ben, 2016-ban)

Szakmai együttműködés

A Tanács szakmai együttműködést tart fenn a KGYTK régióközpontokkal, a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar Neveléstudományi Intézet Országos ÉKP Központjával, a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségén (MATEHETSZ) keresztül a Nemzeti Tehetségsegítő Tanáccsal, hazai és külföldi tehetségpontokkal.

A régióközpontokkal történő szakmai együttműködés keretében megvalósultak:

- KGYTK versenykiírás és szabályzat 3 évenkénti felülvizsgálata, korrekciója, összesen 3;
- regionális fordulók koordinálása összesen 10;
- országos fordulók koordinálása összesen 10 alkalommal.

A Pannon Egyetemmel történő szakmai együttműködés Dr. Zsolnai József, majd Dr. Zsolnai Józsefné dr. Mátyási Mária kutatói védnökségével valósult meg. Az egyetem nevében a védnökök kérték fel az egyetem munkatársait a regionális zsűri elnöklésére és az országos döntő zsűrizésének ellátására:

- regionális zsűrizés (5 régióban évenként egyszer-ször) összesen 50 alkalommal
- országos döntő zsűrizése évenként egyszer-ször, összesen 5 alkalommal

A tehetséggondozó intézményekkel történő szakmai együttműködés során a MATEHETSZ tagszervezeteinek sorába felvételt nyert a KGYTK. Ezzel indult el a Nemzeti Tehetségsegítő Programba történő bekapcsolódás és szakmai együttműködés a tagszervezetekkel. Emellett a KGYTK részt vett a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács alapításában, ami tovább mélyítette az együttműködést a tehetséggondozásban.

A KGYTK hálózatosságán – a Tanács szakmai segítségadása mellett – számos hazai és külföldi tehetségponttal jött létre szakmai kapcsolat, együttműködés (összesen 11 tehetségponttal):

- 1) Mocsáry Antal Tehetségpont, Karancslapujtő TP 100-000-870
- 2) Aranyrögök, Százhalombatta Arany János TP 121 001 189
- 3) Orosházi Református Iskola, Orosháza TP 141 001 208
- 4) Kodály Tehetségpont Hatvan, Hatvan TP 150 002 460
- 5) Csokonai Református Gimnázium, Csurgó TP 161 001 682
- 6) TP Kisnána, TP 140 000 520
- 7) Hársfadomb, Mátyás TP 181 001 181
- 8) DDGYÁI, Dunaújváros TP 181 001 178
- 9) János Zsigmond Unitárius Kollégium – Gyöngyhalászat TP 100 000 924
- 10) Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége Regionális Pedagógiai Központ, Galánta TP 120 000 140
- 11) Együtt a tehetségekért – Tehetségsegítő Tanács, Várpalota TT 730 004 242

Szakmai elismerés és menedzselés

szakmai elismerés

A Tanács évről évre meghirdeti a Mester és Tanítványa Díjat a tehetségsegítő pedagógusok számára. Emellett elismeri (15. ábra) a több éven át kiemelkedő KGyTK-s eredményeket elérő intézmények tehetséggondozását a „Díjokleveles Intézmény” és a „Referenciaintézmény” címmel. (lásd 23. számú melléklet)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
KGyTK Díjoklevél pedagógusoknak			4 fő	4 fő	9 fő	15 fő
Mester és Tanítványa Díj pedagógusoknak	5 fő	5 fő	3 fő	2 fő	5 fő	3 fő
Díjoklevél iskoláknak					5 iskola	2 iskola
Referenciaintézményi cím iskoláknak					8 iskola	3 iskola

15. ábra Szakmai elismerés (2011-2016)

szakmai menedzselés

Nyomtatott könyvekben, szakfolyóiratokban

könyvekben

1. Kiss Albert: Tudományos diákkörök 10-14 éveseknek. In: Perczné Göcsei Tünde szerk.: II. Országos Neveléstudományi Konferencia, Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottság, 2002. (144.p)
2. Zsolnai József „A tudomány egésze – A magyar tudomány tudománypedagógiai szemléje” (Műszaki Kiadó, Budapest 2005. 21-30.p.)
3. Orosz Sándor: Érték és hatékonyság – A közoktatás megújításának ígérete. In.: Pedagógián innen és túl. Pannon Egyetem BTK, Pécsi Tudományegyetem FEEK, Pápa – Pécs 2007. 651-661.
4. Orosz Sándor: Pueri Experientes – Kísérletező, kutató gyerekek –Kérdőíves vizsgálat a 10-14 éves TDKs diákok körében. In.: Tudományos diákkör az általános iskolákban – Zalabér szerepe az első 10 évben. Pannon Egyetem ÉKP Országos Központja és Zalabéri Általános Iskola, Zalabér, 2009.
5. Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolákban – Zalabér szerepe az első 10 évben. Pannon Egyetem ÉKP Országos Központja és Zalabéri Általános Iskola, Zalabér, 2009.
6. Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolákban – A diákkör létrehozása és működtetése, Zalabéri Tehetségpont, Zalabér, 2010.

7. Kiss Albert: Kreatív természettudományi tehetséggondozás. Lehetséges irányok tehetségsegítő pedagógusoknak. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest, 2014.

szakmai folyóiratokban

országos

1. Kiss Albert: A TDK lehetőségei az általános iskolai tehetséggondozásban. In: **Új Pedagógiai Szemle**, 2001. március (88-98.p)
2. Kiss Albert: Tehetségigérek fejlesztésének tapasztalatai. In: **Tehetség**, 2002/2.sz. (3.p)
3. Zsolnai József: Kutatói utánpótlás már 10 éves kortól – Tájékoztató egy 1997-ben kezdődött tudománypedagógiai akciókutatásról. **Magyar Tudomány**, 2004. 2. sz. (242-248.p)
4. Kiss Albert: A tudományos diákköri munka kihívásai az általános iskolai pedagógusok számára. In: **Pedagógusképzés**, 2007. III. szám
5. Kiss Albert: A tudományos diákkörök helye a tudományos alkotó munkára való felkészítésben. In: **Új Pedagógiai Szemle**, 2010./5 (49-56p)

megyei

1. Kiss Albert: Az OTDK hozamának újabb értelmezése a PISA 2000 vizsgálat eredményeinek hatására. **Zalai Tanügy**, 2003. június
2. Kiss Albert: Kulcskompetenciák fejlesztése a tudományos diákköri munkában. **Zalai Tanügy**, 2004. május
3. Kiss Albert: Az Országos Tudományos Diákköri Konferencia bemutatása. In: **Hírmondó**, 2005. november
4. Kiss Albert: A tanulásszervezés hatékonyságának megjelenése az OTDK tanulmányi verseny Zala megyei fordulóján. In: **Zalai Tanügyi Információk**, 2008.05. (8-11.p)
5. Kiss Albert: Az alapfokú tudományos diákköri munka hozama az általános iskolában. In: **Zalai Tanügyi Információk**, 2008.08. (28-29.p)
6. Kiss Albert: A kutató gyerekek tudományos diákkörének szerepe a komplexen funkcionáló Zala megyei tehetségpont-hálózatban. In: **Zalai Tanügyi Információk**, 2009.05. (9-12.p)

online-folyóiratokban

1. Kiss Albert: Mi a KGYTK? www.tanarkepzohalozat.hu Pannon Egyetem MFTKI NI, Pápa, 2011.
2. Kiss Albert: Scientific Children's Association in primary schools - establishment and operation (**Talentcentre Budapest** 2013)
http://talentcentrebudapest.eu/sites/default/files/scientific-childrens_association.pdf

3. Kiss Albert: Creation – based natural science pedagogy in primary schools – a guide for methodological options (**Talentcentre Budapest** 2013)
<http://talentcentrebudapest.eu/sites/default/files/creative-natural-sciences.pdf>

A Tanács 2013-ban megalapította az Ékes Szilánkok (ÉSZ) online folyóiratot Cseh Németh Zsuzsanna szerkesztésében. A folyóirat évenként egyszer jelenik meg, ami elérhető a kgytk-zalaber.hu weblapon. A megjelent számok tartalmából:

ÉSZ 2013. június

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács rovata

Kiss Albert: Komplex tehetséggondozás az integrációért egy ÉKP-s kiskiskolában – kutatás közben az „Esély és Ösztönzés” tehetségsegítő modell

Diákok rovata

Berkovics Aliz: Feledésbe merülő múltunk, avagy egy helytörténeti kiállítás megszületése

Zsuhár Veronika: A világ tükre a magyar és a cigány népmesékben

Szalay Vivien-Bogdán Ákos: A kommunikáció tapasztalatainak vizsgálata az iskolánk diákönkormányzatának működtetésében

Csiszár Péter: Az iskolámba járó cigány és nem cigány tanulók festményeinek összehasonlítása különféle vizuális dominanciák mentén

Rába László: A háztartási anyagok hatása a talaj szerkezetére, valamint a talajban elültetett bab és a kukorica csírázására

Mentorok rovata

Cseh Németh Zsuzsanna - Esettanulmány

Molnár Klára - Háromnemzedékes családi hagyomány a tudományos diákkutatások projektjében

Cseh Németh Zsuzsanna - Hogyan tanulnak a zalabéri diákok a kreatív önképzőkörben?

Tehetségpiac rovata

Kiss Albert: A tudományos alkotó munkába való bevezetés már 10 éves kortól lehetséges – egy komplex tehetséggondozó modellen át a tehetségpiacig

Képgaléria

Zalabéri tehetségek grafikái és festményei: Cseh Németh Ádám; Csiszár Péter; Rába László; Szalay Vivien; Szalay Milán

ÉSZ 2014. június

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács rovata

Cseh Németh Zsuzsanna: A KGYTK - Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciája - II. Országos Tehetségnap

Diákok rovata

Bogdán Richárd, Szalay Milán - Hogyan vehetjük ki a rézgálicot és a konyhasót a rézgálicoldat és a konyhasóoldat elegyéből?

Krempf István - A bütykös hattyú helyzete Magyarországon, életmódja és vonulásának kutatása

Molnár Villó - Az intézményes zeneiskolai oktatás előzményei Dorogon (1880-1953)
Paulik Krisztina Beáta - ÍGY TRÉCSELNEK A MENŐK, avagy a Mocsáry Antal Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola felső tagozatos tanulóinak diáknyelvi szóhasználatára
Pusenyák Viktória - Üzenetek az utókornak egy kézirat osztaĺy naplójában 1948-1949-ből

Mentorok rovata

Kovács Lajos, Molnár Klára, Pusenyákné Tavasz Tünde - A tanító, a tanár és a szülő együttműködése a kommunikációs kultúra és a diákkutatás terén (Monológok)

Kökény Adrienn - Mentori szerepem egy sikeres KGyTK-s dolgozat megszületésében

Balogh Balázs - Szabadon szárnyakon

Esszék, tanulmányok

Kiss Albert - Kreatív természettudományi tehetség gondozás

Cseh Németh László - Egyedi látásra és kreativitásra nevelés a képzőművészet eszközeivel a Zalabéri Általános Iskolában

Nagy Brigitta - A „Laokoón-mítosz koronkénti értelmezései” című projekt programleírása az NTP-AMI-13-0034 számú pályázathoz

Képgaléria

A galéria képanyagát - Cseh Németh László irányításával - az alábbi tanulók hozták létre a NEMZETI TEHETSÉG PROGRAM NTP-AMI- 13-0034 Laokoón-mítosz koronkénti értelmezései nyertes pályázatnak köszönhetően: Bogdán Ákos; Bogdán Krisztofer; Csiszár Marcell; Halak Sára; Horváth Bence; Kurucz József; Kurucz Szabolcs; Lecsek Márk; Légler Mercédesz; Szabó Dóra; Szalay László; Szalay Milán

Mellékletek

A kreatív képességfejlesztés útjai, lehetőségei tanórai keretekben Óraterv-gyűjtemény a Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola – KGyTK országos központ – tehetségsegítő pedagógusaitól

Csiszárné Egyed Aliz: magyar nyelv és irodalom 3. osztály

Tanayné Szeghy Rita: matematika 7. osztály

Cseh Németh László: erkölcsstan 5. osztály

Kiss Albert: kémia 8. osztály

Cseh Németh Zsuzsanna: magyar nyelv és irodalom 8. osztály

ÉS Z 2015. június

A KGyTK Tehetségsegítő Tanács rovata

Kiss Albert: A Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciájának terjesztési lehetőségei a „fehér foltokon”

Diákok rovata

Rába Martin, Tóth Ádám: Lőgyapotágyú - lövedékkel indított tűzgyújtás gyufa nélkül

Molnár Villó 8.o. : (Vidám) pedagógiai módszerek, programok iskolánk legújabb kori történetéből – kiemelten az irodalom, a versírás alkotáspedagógiai megközelítéseiből

Nyári Patrik, Németh Richárd - Portfólió készítése a kémia tanulásához

Sajtos Liliána 4.o. - Jövevények és vándorok kőbe vésett dorogi történelméből
(Mesélnek a sírkövek)

Zimmerer Blanka 4.o. - Dorogi utazás az elveszett szavak nyomában

Mentorok rovata

Fenesné Tóth Ágnes: "A parázs akkor tud lángra lobbanni, ha megfelelő helyre esik."
Esszék, tanulmányok

Bakonyi Anikó: Gazdagító program - mint egyéni fejlesztés a tehetséggondozásban

Kiss Albert: A családok közreműködése a KGYTK komplex tanulmányi versenyre felkészítésben

Képgaléra

Cseh Németh László: Az Esély és ösztönzés komplex tehetséggondozó modell - a kiváló minőségű képzőművészeti tanszak tanulónak alkotásai:

Mellékletek

Kovács – Marton Anikó: Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium

Kovács Lajos: Kutatás, helytörténet

Gutási Márta – Csányi Pál: JOVAN JOVANOVIĆ ZMAJ ÁLTALÁNOS ISKOLA
MAGYARKANIZSA

Dankó József: Nyitott könyv

ÉSZ 2016 december

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács Rovata

Fenesné Tóth Ágnes: A KGYTK helyzetértékelése egy swot analízis tükrében a Karancslapujtői Mocsáry Antal Általános Iskolában

KGYTK referenciainitézmények:

Dézsi Ágnes: Zalabéri Általános Iskola és AMI - tehetséggondozás

Gere László: Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium

Csillogó „Aranyöngök”

Kovács Gábor: Illyés Gyula Általános Iskola Osztópáni Tagiskolája

Dr. Túri Sándorné: Ifjú kutatók az Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában

Fenesné Tóth Ágnes: Mocsáry Antal Általános és Alapfokú Művészeti Iskola
Karancslapujtő

Szalai Emma: Hatvani Kodály Zoltán Értékközvetítő és Képességfejlesztő Általános Iskola tehetséggondozó munkája

Kovács Lajos – Dankó József: Dorogi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű és Sportiskolai Általános Iskola Zrínyi Ilona Tagiskolája

Diákok rovata

Zalabéri Önképző Kör (felkészítő: Cseh Németh Zsuzsanna)

Gergály Vivien (6.o.): Arany János: Toldi és Toldi szerelme

Horváth Evelin (6.o.): Zalabér – régi ismerős

Zsuhár Veronika (8.o.): Látod ennyi volt!

Mentorok rovata

A KGYTK régióközpontok vizsgálatai

Szuláné Eckhardt Laura: Budapest és környéke régióközpont, Százhalombatta

Fenesné Tóth Ágnes: Duna-Tisza köze régióközpont, Karancslapujtő

Dr. Túri Sándorné: Tiszántúl régióközpont, Balmazújváros

Kovács Gáborné: Dél-Dunántúl régióközpont, Osztópán

Esszék, tanulmányok

Kiss Albert: A KGYTK Tehetségsegítő Tanács önkontrollos hatásvizsgálata

Czilinger Éva: A KGYTK pszichológus szemmel

Képgaléria

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács működési eredményeinek számszerű összegzése

A KGYTK TT működési eredményeit (szakmai segítségadás, szakmai együttműködés, szakmai elismerés, szakmai menedzselés) összefoglaltuk számszerűsített formában. (16. ábra)

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács működési eredményei	mért érték 2016
<i>1. szakmai segítségadás</i>	
a) zsűrizés évenként (regionális és országos 6/év)	60
b) konferenciák (3 évenként egy-egy)	3
c) kiadványok (évenként egy-egy: rezümék, pályamunkák, prezentációk)	10
<i>2. szakmai együttműködés</i>	
a) régióközpontokkal (évenként egy-egy alkalommal a regionális fordulók és az országos döntő koordinálása)	20
b) Pannon Egyetemmel (évenként egy-egy alkalom a pályamunkák és az előadások zsűrizése)	20
c) tehetséggondozó intézményekkel (régióként egy-egy intézménnyel)	5
<i>3. szakmai elismerés a több éven át tartó kiváló tehetséggondozó munkáért</i>	
a) pedagógusi oklevél (ötévenként 5-5 fő)	25
b) intézményi elismerés (ötévenként 1-1 intézmény)	5
<i>4. szakmai menedzselés publikációk támogatásával</i>	
a) nyomtatott szakfolyóiratok, könyvek (3 évenként egy-egy alkalommal)	3
b) online folyóiratok (3 évenként egy-egy alkalommal)	3

16. ábra A KGYTK TT működési eredményei számszerűsített formában

3.3. Folytonosság a KGYTK-s munkában

A 2003-2016-os időszakban vizsgáltuk a gyerekek (n=651) és a tehetségsegítő pedagógusaik munkájának (n=254), valamint az iskolájukban (n=81) folyó tudományos diákköri munka folytonosságát. A döntőbe jutást vettük eredményességnek, és így azt mértük, hogy hány tanévben ismétlődött meg. (22. számú melléklet)

3.3.1. A gyerekek munkájának folytonossága

A 2003-2016-os időszakban összesen 651 pályamunkát mutattak be a gyerekek a döntőkben. Közülük 14% több és 86% egy tanévben végzett tudományos diákköri munkát. Ha egy tanuló a 3. osztálytól kezdte és folyamatosan végezte a diákköri tevékenységet, akkor öt tanévet ível át a fejlődése. Az eredmény: *6,25% öt egymást követő tanévben; 5% négy tanévben; 28% három és 61% két tanévben végzett tudományos diákköri munkát.* (22/1. sz. melléklet)

3.3.2. Tehetségsegítő pedagógusok munkájának folytonossága

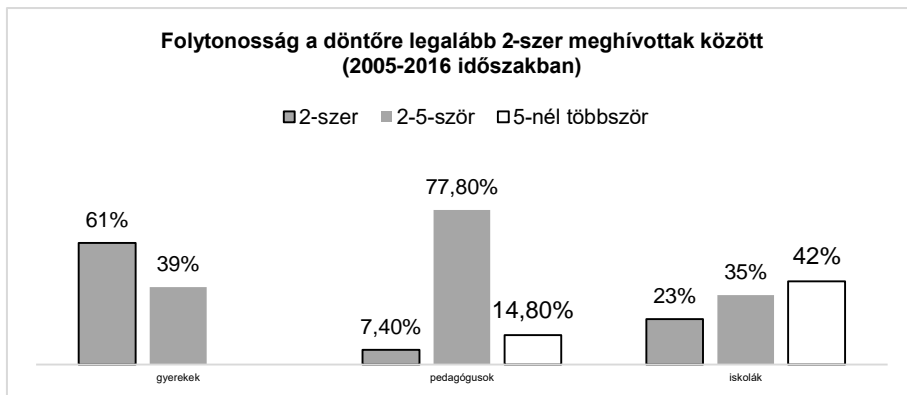
A 2003-2016-os időszakban összesen 254 tehetségsegítő pedagógus juttatott el gyerekeket a döntőre, közülük 43% többször és 57% egyszer. Ha egy pedagógus 2002/03-as tanévtől folyamatosan vállalja a tudományos diákköri munkát, akkor 14 tanéven át végez ilyen irányú tehetséggondozást. A felkészítő pedagógusok közül: *2,7% tíznél több, 1,9% nyolc, 4,6% hét, 7,4% hat, 5,6% öt, 16,7% négy, 22,2% három és 38,9% két tanévben készített fel diákokat a döntőre* (22/2. sz. melléklet).

3.3.3. Iskolák eredményességének folytonossága

A 2003-2016-os időszakban összesen 81 iskolát képviseltek a gyerekek a döntőben, közülük 60%-ot többször és 40%-ot egyszer. Ha egy iskolát a 2002/03-as tanévtől folyamatosan képvisel diák a Kutató gyerekek konferenciáján, akkor abban az iskolában 14 éve működik eredményesen a diákkör. A többször képviselt iskolák a döntőben: *10%-ában 14-15, 14%-ában 11-13, 18%-ában 6-10, 35%-ában, 2%-ában 3-5 és 22%-ában 2 éven keresztül volt eredményes a diákköri munka* (22/3. sz. melléklet).

3.3.4. Folytonosság a döntőre legalább 2-szer meghívottak között (2005-2016)

A 17. ábra alapján megállapítható, hogy a KGYTK-s munkát megkezdő gyerekek, pedagógusok és

17. ábra Folytonosság a döntőre legalább 2-szer meghívottak körében

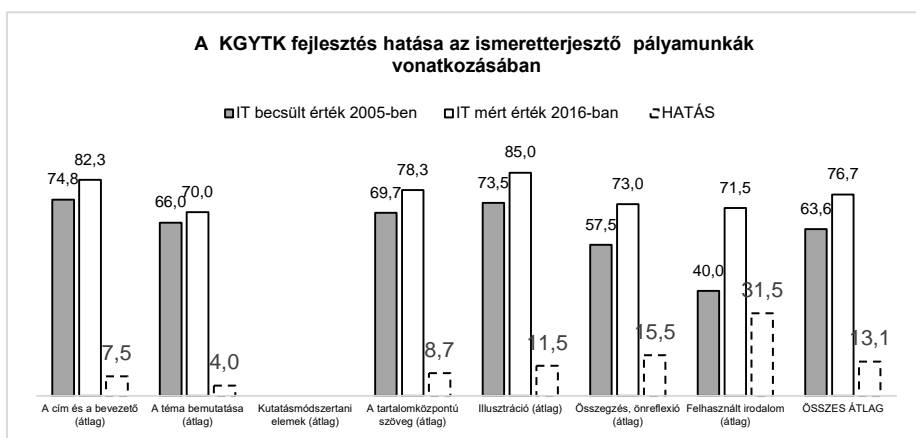
iskolák folytonosságra törekednek, hiszen a döntőre legalább kétszer valamint a 2-5-ször meghívottak százalékos értékének összege meghaladja az 50-50% -ot.

4. A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálatának eredményei

4.1. A KGYTK fejlesztés hatása a pályamunkák tükrében

4.1.1. A KGYTK fejlesztés hatása az ismeretterjesztő pályamunkák vonatkozásában

A KGYTK fejlesztés hatása pozitív (13,1%) az ismeretterjesztő pályamunkák vonatkozásában. (18. ábra)

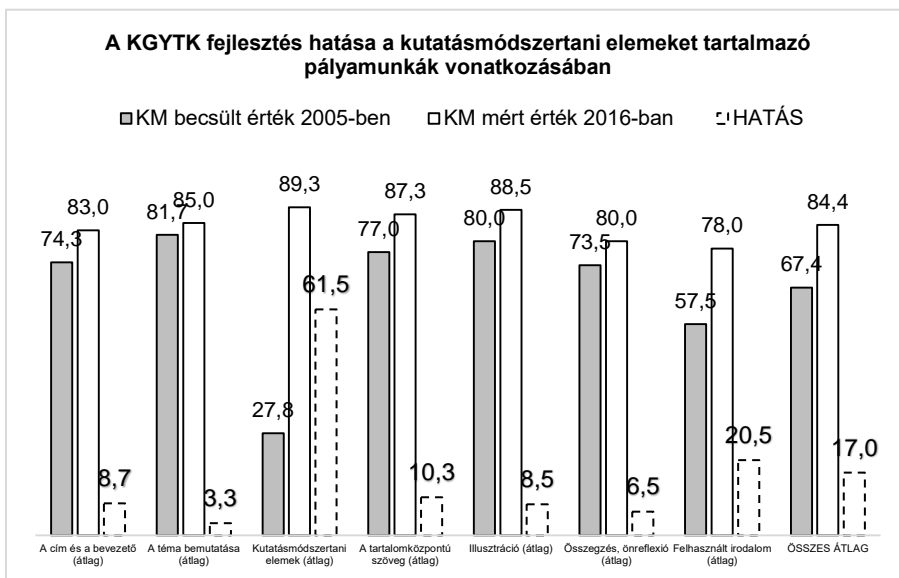

18. ábra A KGYTK fejlesztés hatása az ismeretterjesztő pályamunkák vonatkozásában

A hatás mértéke (a pályamunkák értékelési szempontjai szerint) növekvő sorrendben: a téma bemutatása (5%), a cím és a bevezető (7,5%), a tartalomközpontú szöveg (8,7%), az illusztráció (11,5%) és a felhasznált irodalom (31,5%). (További részleteket lásd a 24/1. sz. mellékletekben)

4.1.2. A KGYTK fejlesztés hatása a kutatómódszertani elemeket tartalmazó pályamunkák vonatkozásában

A KGYTK fejlesztés hatása pozitív (17%) a kutatómódszertani elemeket tartalmazó pályamunkák vonatkozásában. (19. ábra)

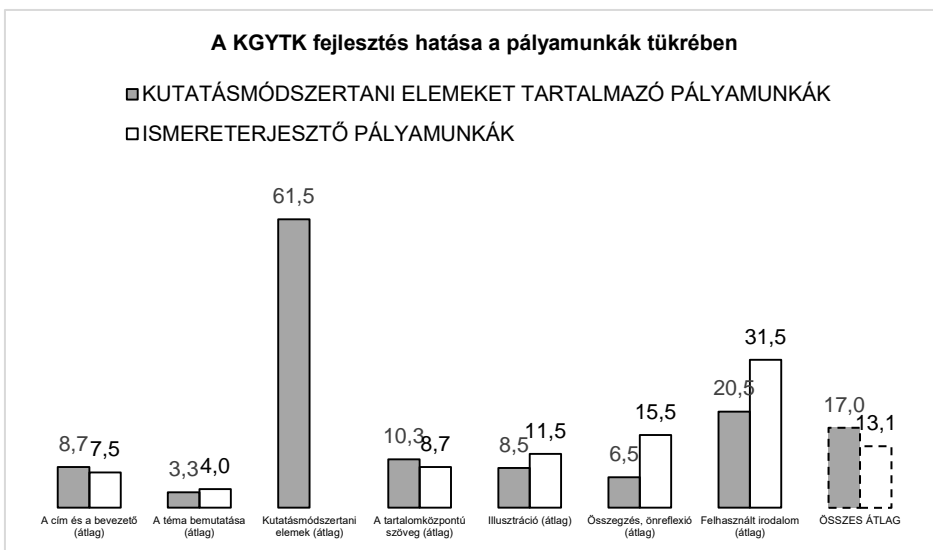

19. ábra A KGYTK fejlesztés hatása a kutatómódszertani elemeket tartalmazó pályamunkák vonatkozásában

A hatás mértéke (a pályamunkák értékelési szempontjai szerint) növekvő sorrendben: a téma bemutatása (3,3%), összegzés, önreflexió (6,5%), illusztráció (8,5%), a cím és a bevezető (8,7%), a tartalomközpontú szöveg (10,3%), a felhasznált irodalom (20,5%). (További részleteket lásd a 24/2. sz. mellékletekben)

4.1.3. A KGYTK fejlesztés hatása a (kutatómódszertani elemeket tartalmazó és az ismeretterjesztő) pályamunkák tükrében

A KGYTK fejlesztés hatása pozitív értékeket mutat az ismeretterjesztő (13,1%) és a kutatómódszertani (17%) elemeket tartalmazó pályamunkákban egyaránt. (20. ábra) Az utóbbi pályamunkákra vonatkozólag a cím és a bevezető, valamint a tartalomközpontú szöveg, továbbá a kutatómódszertani elemek területén nagyobb értékeket mutat a fejlesztés hatása. A többi értékelési szempontról (a téma bemutatása, illusztráció, összegzés és önreflexió, felhasznált irodalom) az ismeretterjesztő pályamunkákról mutatható ki nagyobb mértékű fejlesztő hatás.

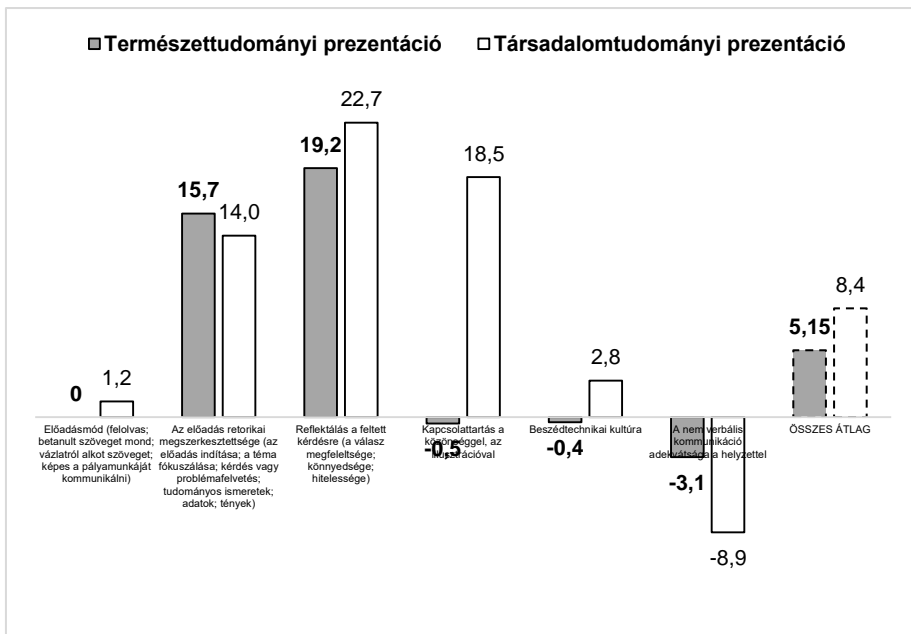
20. ábra A KGYTK fejlesztés hatása a pályamunkák tükrében

Több mint 10% különbség figyelhető meg a fejlesztő hatásban a felhasznált irodalomnál az ismeretterjesztő pályamunkák javára. Kiugró fejlesztő hatás (61,5%) mutatkozik a kutatómódszertani elemek alkalmazásában.

4.2. A KGYTK fejlesztés hatása a prezentációk tükrében

4.2.1. A KGYTK fejlesztés hatásának összehasonlítása a természettudományi és társadalomtudományi prezentációk tükrében

A KGYTK fejlesztés hatása egyaránt pozitív értékeket mutat a természettudományi (5,15%) és a társadalomtudományi (8,4%) prezentációk tükrében. Az utóbbi pályamunkák vonatkozásában a fejlesztés hatása nagyobb: az előadásmód, a beszédtechnikai kultúra, a reflektálás a feltett kérdésre, a kapcsolattartás a közönséggel szempontok esetén. Az előadás retorikai megszerkesztettsége értékelési szempont szerint a természettudományi prezentációkra mutatható ki nagyobb mértékű hatás. (21. ábra)

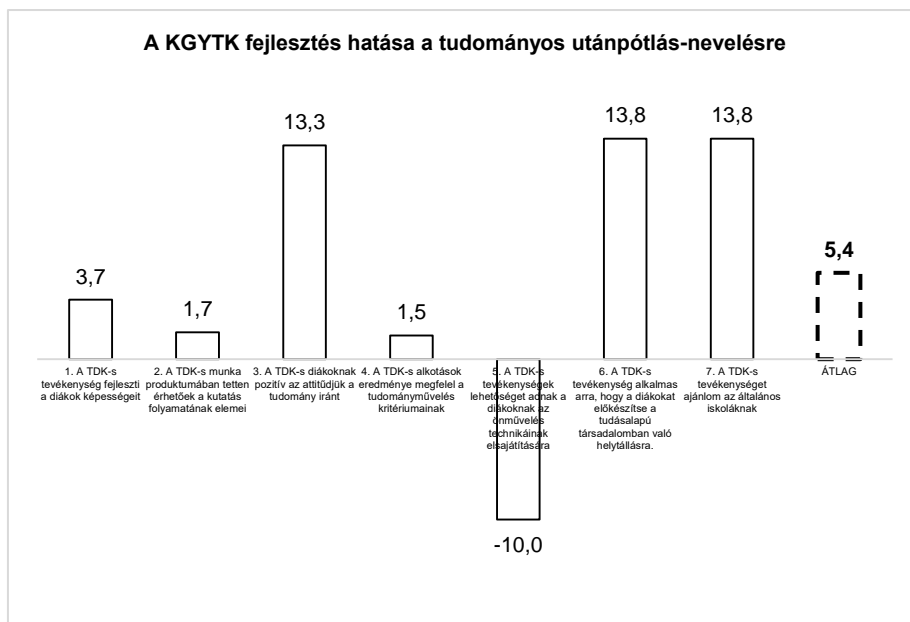
21. ábra A KGYTK fejlesztés hatása a prezentációk tükrében

Több mint 5% különbség figyelhető meg az előadás retorikai megszerkesztettsége értékelési szempontnál a természettudományi prezentációk javára, míg kiugróbban kedvezőbb a hatáskülönbség (18%) a kapcsolattartás a közönséggel elemnél a társadalomtudományi prezentációk esetében. (További részleteket lásd a 25. sz. mellékletekben)

4.3. A KGYTK fejlesztés hatása a tudományos utánpótlás-nevelés értékelésének tükrében

A KGYTK fejlesztés összességében a tudományos utánpótlás-nevelésre pozitív hatású (5,4%) (22. ábra).

A hatások mértéke növekvő sorrendben: A TDK-s tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására (-10%), a TDK-s alkotások eredménye megfelel a tudányművelés kritériumainak (1,5%), a TDK-s munka produktumaiban tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei

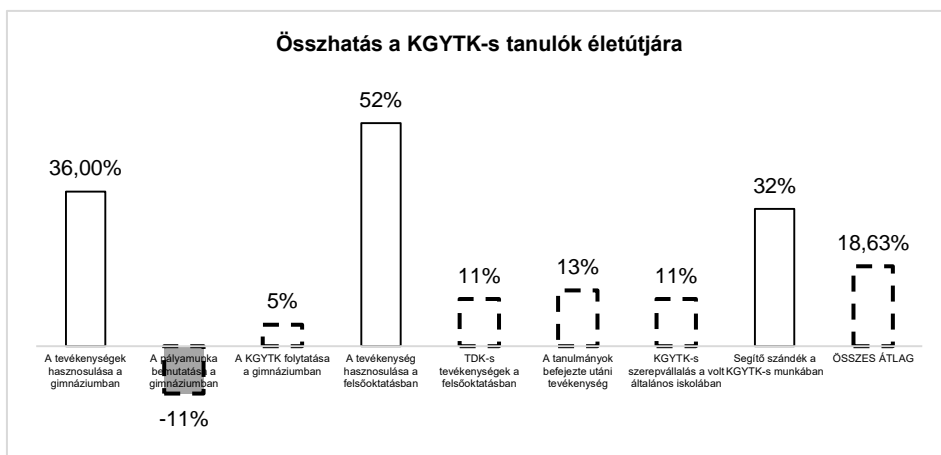
22. ábra A KGYTK fejlesztés hatása a tudományos utánpótlás-nevelésre

(1,7%), a TDK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit (3,7%), a TDK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt (13,3%), a TDK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra (13,8%), a TDK-s tevékenységet ajánlom az általános iskoláknak (13,8%). (További részleteket lásd a 26. sz. mellékletekben)

4.4. A KGYTK fejlesztés hatása az életutak tükrében

A KGYTK fejlesztés összhatása a tanulók életútjára pozitív (18,63%) értéket mutat. (23. ábra)

A hatás mértéke csökkenő sorrendben: a pályamunka bemutatása a gimnáziumban (-11%), a KGYTK folytatása a gimnáziumban (5%). A hatás 10% feletti értéket mutat: a KGYTK-s szerepvállalás a volt általános iskolában (11%), TDK-s tevékenységek a felsőoktatásban (11%), a tanulmányok befejezte utáni tevékenység a munka világában (13%). Kiemelkedő hatásértéket mutat: a segítő szándék a KGYTK-s munkában (32%), a tevékenységek hasznosulása

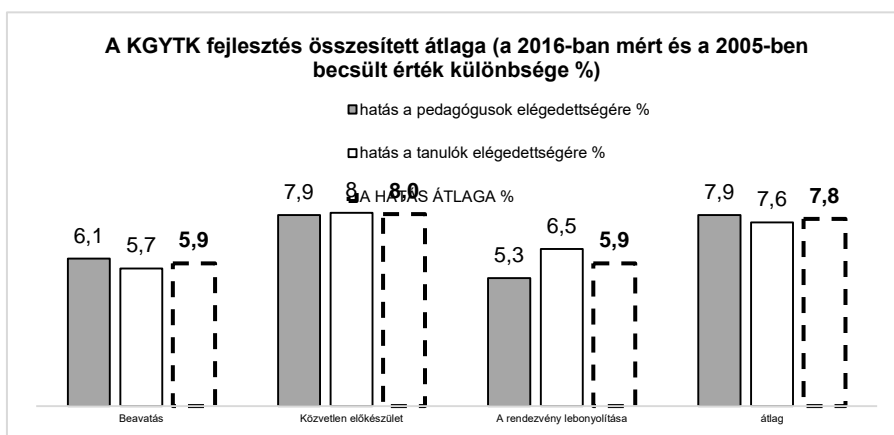

23. ábra A KGYTK fejlesztés összhatása a tanulók életútjára

a gimnáziumban (36%), a tevékenységek hasznosulása a felsőoktatásban (52%).
(További részleteket lásd a 27. sz. mellékletekben)

4.5. A KGYTK fejlesztés hatása az elégedettség tükrében

A KGYTK fejlesztés hatásának összesített átlaga pozitív (7,8%) elégedettséget mutat. (24. ábra)

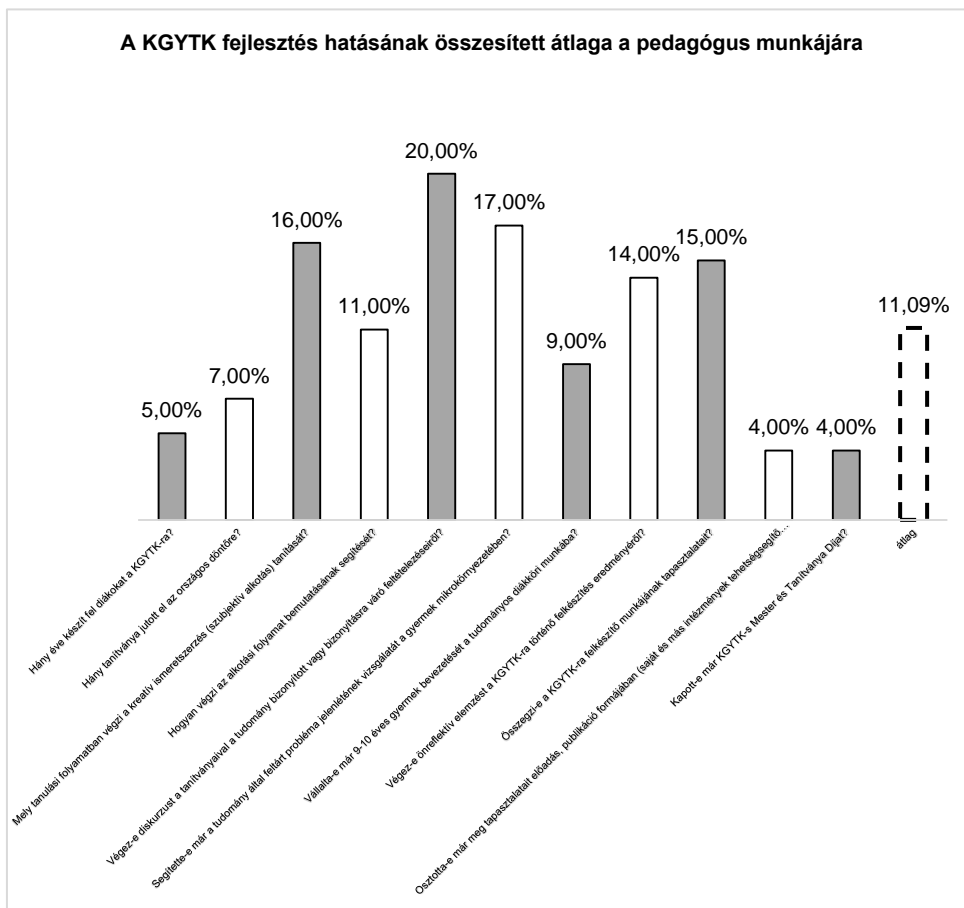

24. ábra A KGYTK fejlesztés hatása az elégedettségre

A hatás mértéke csökkenő sorrendben: beavatás (5,9%) és lebonyolítás (5,9%), közvetlen előkészület (8%). A pedagógusok és a tanulók elégedettségére tett hatás különbségértéke nem éri el a 2%-ot. (További részleteket lásd a 28. sz. mellékletekben)

4.6. A KGYTK fejlesztés hatása a pedagógusok munkájának tükrében

A KGYTK fejlesztés hatásának összesített átlaga pozitív (11,09%) értéket mutat a pedagógus munkájára nézve. (25. ábra)

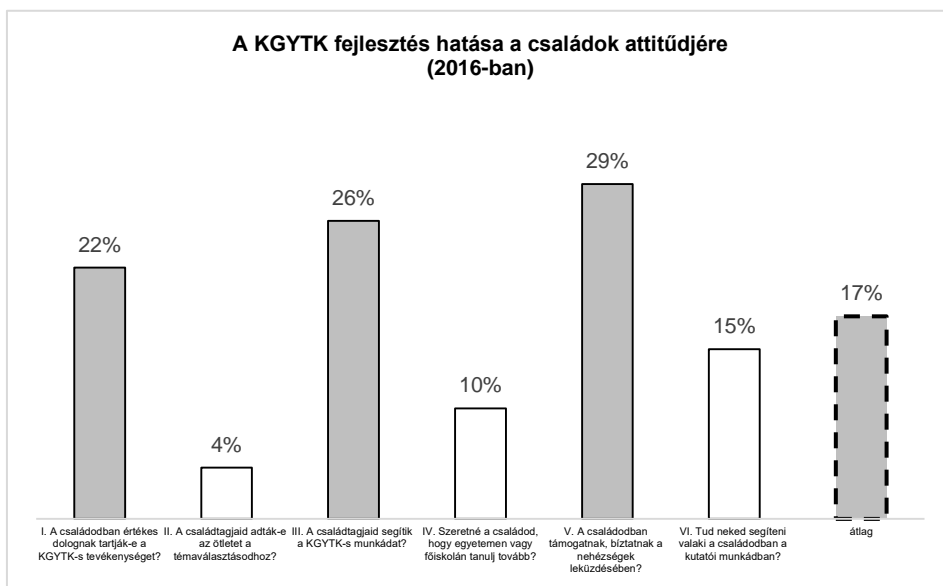
25. ábra A KGYTK fejlesztés hatásának összesített átlaga a pedagógus munkájára

A hatás mértéke csökkenő sorrendben: Kapott-e már KGYTK-s Mester és Tanítványa Díjat? (4%), Osztotta-e már meg tapasztalatait előadás, publikáció formájában (saját és más intézmények tehetségsegítő pedagógusaival)? (4%), Hány éve készíti fel diákokat a KGYTK-ra? (5%), Hány tanítványa jutott el az országos döntőre? (7%), Vállalta-e már 9-10 éves gyermek bevezetését a tudományos diákköri munkába? (9%), Hogyan végzi az alkotási folyamat bemutatásának segítségét? (11%), Végezte önreflektív elemzést a KGYTK-ra történő felkészítés eredményéről? (14%), Összegezte a KGYTK-ra felkészítő munkájának tapasztalatait? (15%), Mely tanulási folyamatban végzi a kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítását? (16%), Segítette-e már a tudomány által

feltárt probléma jelenlétének vizsgálatát a gyermek mikrokörnyezetében? (17%), Végez-e diskurzust a tanítványaival a tudomány bizonyított vagy bizonyításra váró feltételezéseiről? (20%). (További részleteket lásd a 29. sz. mellékletekben)

4.7. A KGYTK fejlesztés hatása a családok attitűdjének tükrében

A KGYTK fejlesztés hatásának átlaga pozitív (17%) a családok attitűdjére. (26. ábra) A hatás mértéke csökkenő sorrendben: a családban támogatnak, biztatnak a nehézségek leküzdésében

26. ábra A KGYTK fejlesztés hatása a családok attitűdjére

(29%); a családtagok segítik a KGYTK-s munkát (26%); a családban értékes dolognak tartják a KGYTK-s tevékenységet (22%); tud segíteni valaki a kutató munkában (15%); szeretné a család, hogy egyetemen, vagy főiskolán tanulj a gyermek tovább (10%); a családtag adta az ötletet a témaválasztáshoz (4%). (További részleteket lásd a 30. sz. mellékletekben)

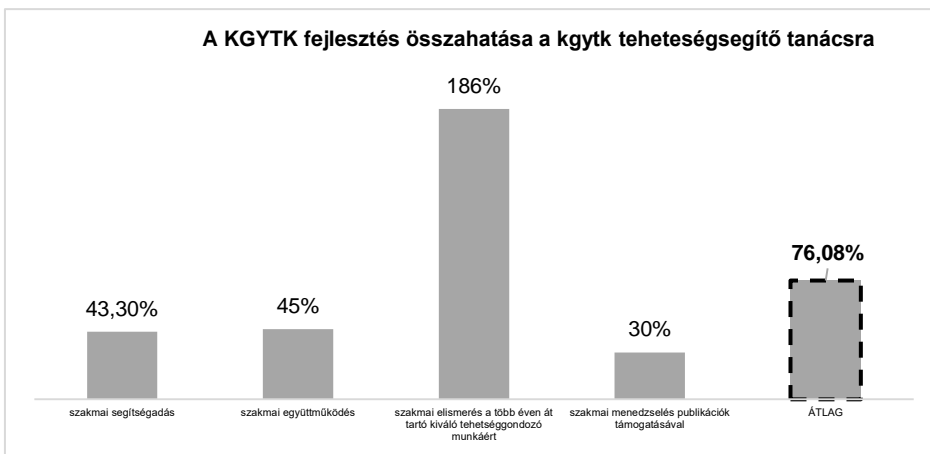
4.8. A KGYTK fejlesztés hatása a KGYTK-t vállaló közoktatási intézmények hálózatosodására

A KGYTK fejlesztés hatása a KGYTK-t vállaló közoktatási intézmények hálózatosodására negatív értéket (– 4,4% mutat). A hatások mértéke növekvő sorrendben: Dél-Dunántúl (–6,7%), Duna-Tisza köze (–2,2%), Tiszántúl (–2,2%), Budapest

és környéke (2,2%), külhoni magyar, Erdély (2,2%), külhoni magyar, Felvidék (2,2%), Nyugat Dunántúl (13,3%). (31. számú melléklet)

4.9. A KGYTK fejlesztő hatása a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységeire

A KGYTK fejlesztés összehatása a KGYTK Tehetségsegítő Tanácsra pozitív értéket (76,08%) mutat. (27. ábra)

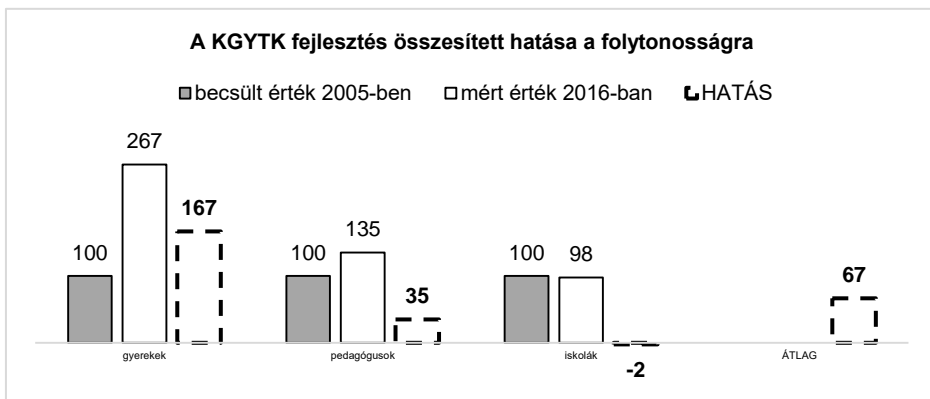

27. ábra A fejlesztés hatása a KGYTK Tehetségsegítő Tanácsra

A hatások mértéke növekvő sorrendben: szakmai menedzselés (30%), szakmai segítségadás (43,3%), szakmai együttműködés (45%), szakmai elismerés a több éven át tartó kiváló tehetség gondozó munkáért (186%). (További részleteket lásd a 32. sz. mellékletekben)

4.10. A KGYTK fejlesztő hatása a folytonosságra

A KGYTK fejlesztés összesített hatása a folytonosságra pozitív értéket (67%) mutat. (28. ábra)

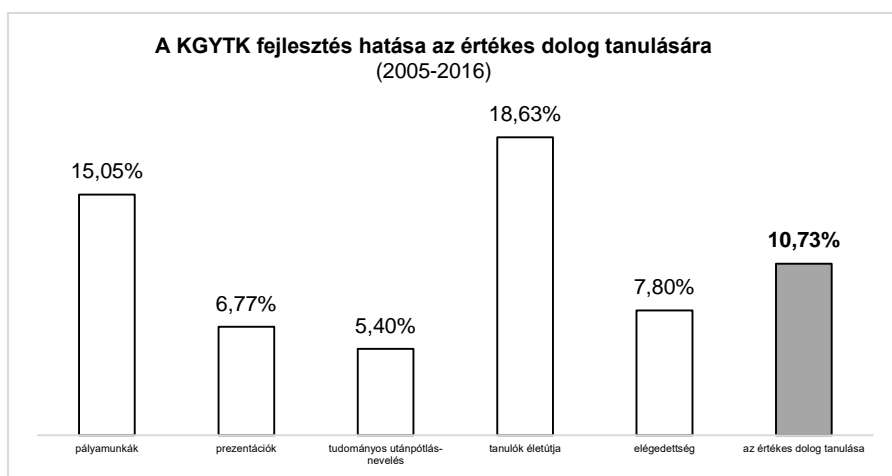
28. ábra A KGYTK fejlesztés hatása a folytonosságra

A hatások mértéke növekvő sorrendben: iskolák (-2%), pedagógusok (35%), gyerekek (167%). (További részleteket lásd a 33. sz. mellékletekben)

5. A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálat eredményeinek összegzése

5.1. A KGYTK fejlesztés hatása az értékes dolog tanulására

A KGYTK fejlesztés összesített hatása az értékes dolog tanulására pozitív értéket (10,73%) mutat. (29. ábra)

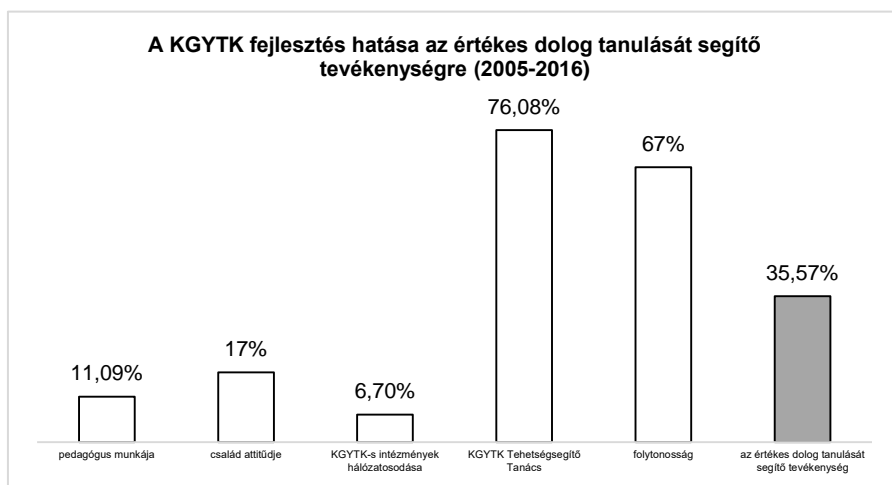

29. ábra A KGYTK fejlesztés hatása az értékes dolog tanulására

A hatások mértéke növekvő sorrendben: tudományos utánpótlás-nevelés (5,4%), prezentációk készítése (6,77%), elégedettség a KGYTK-val (7,8%), pályamunkák készítése (15,05%), a KGYTK-s tanulók életútja (18,63%).

5.2. A KGYTK fejlesztés hatása az értékes dolog tanulását segítő tevékenységekre

A KGYTK fejlesztés összesített hatása az értékes dolog tanulását segítő tevékenységekre pozitív értéket (35,57%) mutat. (30. ábra)

30. ábra A KGYTK fejlesztés hatása az értékes dolog tanulásának segítésére

A hatások mértéke növekvő sorrendben: a KGYTK-s intézmények hálózatosodása (67%), pedagógusok munkája (11,09%), család attitűdje (17%), folytonosság a KGYTK-s munkában (67%), a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenysége (76%).

5.3. A KGYTK fejlesztés hatásának eredménye

A KGYTK fejlesztés összesített hatásának átlaga pozitív értéket (23,15%) mutat, melyben az értékes dolog tanulásra 10,73% és az értékes dolog tanulását segítő tevékenységre tett hatás 35,57%. (31. ábra)

31. ábra A KGYTK fejlesztés hatásának eredménye

6. Következtetések, fejlesztési irányok

Az önkontrollos hatásvizsgálat eredményei alapján levonhatjuk következtetéseinket arra vonatkozóan, hogy a 10 éven át történő fejlesztések hatására a Kutató gyerekek tudományos konferenciája (KGYTK) és a KGYTK Tehetségsegítő Tanács (KGYTK TT) elérte céljait. A következtetések birtokában kijelölhetjük a további fejlesztési irányokat a hatásnövelés érdekében.

6.1. Következtetések

6.1.1. A KGYTK fejlesztés hatására megvalósult célkitűzések

6.1.1.1. Tudományos diákkört vállaló alapfokú közoktatási intézmények

A tudományos diákkört vállaló alapfokú közoktatási intézmények KGYTK-s tevékenységének fejlesztését több formában segítettük. Nyomatott és elektronikus publikációkat jelentettünk meg a tudományos diákkörök létrehozásához és működtetésének módszertanához. Emellett KGYTK-s tehetségnapokat és konferenciákat szerveztünk számukra a jó gyakorlataik bemutatására (plenáris előadásokon, szekciókban történő szakmai fórumokon és galériákon keresztül). Továbbá a kgytk-zalaber.hu weblap segítségével aktuális információkat szolgáltatunk és az archívumon keresztül követhetővé tettük a KGYTK szakmai tevékenységét, valamint az évről évre létrejött produktumokat és eredményeket. A több éven át történő kiemelkedő KGYTK-s tevékenységű közoktatási intézményeket Díjoklevéllel illetve Referencia Intézmény címmel ismertük el.

A fenti fejlesztések segítették a tudományos diákkört vállaló alapfokú közoktatási intézményeket abban, hogy: felkínálják növendékeik számára a szubjektív alkotások létrehozásának lehetőségét olyan pedagógiai folyamatokkal, amelyekben

érvényesül: az információs forrásközpontok használatának tanítása, a kutatási módszerek (10-14 éves gyerekek képességeinek megfelelő) megismertetése, alkalmazásuk tanítása, valamint a tudományos problémák értelmezésének segítése.

*A 2005-2016 időszakban összesen 81 intézményből neveztek 10-14 éves gyereket az országos KGYTK-ra. Ebből 50 iskola legalább 2 tanévben nevezett tanulót, azaz indított tudományos diákkört és 31 iskola 2 tanévnél többször. **Tehát összességében 31 alapfokú oktatási intézményben (azaz az eddig nevezők 38%-ában) folytonossá vált, meghonosodott a tudományos diákkör.***

6.1.1.2. Tudományos diákköri munkára felkészítő pedagógusok

A tudományos diákköri munkára felkészítő pedagógusok tehetségsegítő tevékenységének önfejlesztéséhez az alábbi segítséget adták a KGYTK TT tagjai: Folyóiratokban megjelenő publikációk és könyvek megjelentetésével hozzájárultunk a KGYTK lényegének, pedagógikumának megértéséhez, valamint ösztönöztük azt a paradigmaváltást, amely a tantárgyi alkottatást és a tudományos diákköri munkát igénylő kreatív pedagógiai folyamatok tervezését és irányítását. Visszajelzésekkel és fejlesztéssel közreműködtünk a felkészítő pedagógusok önreflektív gondolkodásának formálásában, a pályázó gyerekek értékelésében, valamint a tudományos diákkörök működtetésében. A versenykiírásban és a versenyszabályzatban finomítottuk és közzétettük a pályamunkákkal és a prezentációkkal szembeni elvárásokat; a pályamunkák értékelését írásban, majd elektronikusan megküldtük a felkészítő pedagógusoknak; a pályázatok bemutatásakor a zsűritagok szóban is értékelték a prezentációkat tartalmi és kommunikációs szempontból is. KGYTK tehetségnapokat és konferenciákat szerveztünk a felkészítő pedagógusok tehetségsegítő munkájának fejlődése érdekében. Ezen felül a kgytk-zalaber.hu weblapot hoztuk létre, amelynek archívum linkjén megtekinthetővé tettük a döntőre jutott gyerekek pályamunkáit, rezüméit és a PowerPoint prezentációit. A felkészítő pedagógusok több éven át tartó tehetségsegítő munkáját a zsűri differenciáltan értékelte a KGYTK Mester és Tanítványa Díjoklevél odaítélésével. Köztük is a kiemelkedő tehetséggondozókat KGYTK Mester és Tanítványa Díjjal jutalmazta, amelyhez egy-egy aranykitűzött is adományozott.

A fenti fejlesztések hozzájárultak, hogy a tudományos diákköri munkára felkészítő pedagógusok vállalják a tudomány iránt érdeklődő tehetségigéretet (és intenzív felzárkóztatásra szoruló, de kreatív tanulók) szubjektív alkotásának, azon felül az alkotási folyamat bemutatásának, majd az arról folyó diskurzusnak a segítségét. A kutatás iránt affinitást mutató pedagógusok váljanak képessé – önszerveződő formában – továbbadni a tudományos diákköri munkában szerzett tapasztalataikat, tudásukat a tantestületük és más iskolák pedagógusainak.

*A 2005-2016 közti időszakban 254 pedagógus készített fel 10-14 éves diákot a KGYTK-ra, közülük legalább két tanévben 109 pedagógus. Mindebből 64 pedagógus (azaz 58%) kettőnél többször készített fel diákot. **Tehát a pedagógusok 58%-ánál folytonossá vált a tudományos diákkör működtetése az alapfokú oktatási***

intézményekben. Az ő munkájukról megállapítható, hogy tanóráikon és tanóráikon kívül is (70,31%) folyik **kreatív ismeretszerzés, szubjektív alkotás.** Az alkotási folyamat bemutatásának segítségével bevonják a kollégáikat (25%) és a szülőket (46,8%) is. A szóban forgó felkészítő pedagógusok tanórákon (34,38%) és a tudományos diákkörben (54,69%) is végeznek **diskurzust a tudományos feltételezésekről.** Ezen pedagógusok legalább egyszer (34,9%) de több esetben (38,1%) is segítettek már a tudomány által feltárt **probléma jelenlétének vizsgálatát a gyermek mikrokörnyezetében.** A felkészítők legalább egyszer (6,3%) és több esetben (26,9%) is vállalták már a 9-10 éves gyerek bevezetését a KGYTK-s munkába. Az érintett pedagógusok a KGYTK-ról tartottak már előadást szakmai fórumon (18,7%), jelent már meg publikációjuk pedagógiai folyóiratban (4,6%) vagy iskolai kiadványban (3,1%). A kutatásra érzékenyek (15,5%) végeznek pedagógiai kutatást a tudományos diákköri munkával kapcsolatosan. **Megállapítható, hogy az általuk irányított tudományos diákkörökben érvényesül a tudományos utánpótlás-nevelés néhány módszertani eleme.**

6.1.1.3. Tudományos diákköri munkát végző diákok teljesítménye és a tevékenységet segítő családjaik attitűdje

A tudományos diákköri tevékenységet vállaló diákok fejlesztését a felkészítő pedagógusok önfejlesztő tehetséggondozó tevékenységének segítségével végeztük, és ezáltal közvetve befolyásoltuk a diákok családjainak attitűdjét is. A fejlesztések eredményére vonatkozó következtetéseket a diákok pályamunkáiból, a prezentációiból, a KGYTK-s munkájuk folytonosságán és a gyerekek életútjain keresztül vontuk le. A családok attitűdjéről a diákok visszajelzései alapján állapítottuk meg következtetéseinket.

A fejlesztések közvetett hatására kijelenthetjük, hogy a **tudományos diákköri munkát végző diákok** többé kevésbé megtanulták a felelősségteljes önművelést; a forrásközpontok használatát; az ismeretterjesztést digitális és nyomtatott formában; az általuk érthető kutatási módszerek alkalmazását; a megértett tudományos problémák mikrokörnyezetükben történő vizsgálatát; a szubjektív alkotást és az alkotásukról történő kommunikációt.

A XV. Országos KGYTK-ra 108 **pályamunka** készült 2016-ban. Ezek elemzése alapján megállapítható, hogy ismeretterjesztő pályamunkák átlag 76,7% -osan, míg a kutatómódszertani elemeket tartalmazó pályamunkák átlag 84,4%-osan feleltek meg a formai (szövegszerkesztés, tartalomjegyzék, hivatkozás lábjegyzetben, illusztráció) és a tartalmi (cím és bevezető, a téma bemutatása, kutatómódszertani elemek, tartalomközpontú szöveg, összegzés-önreflexió, felhasznált irodalom) követelményeknek.

Az országos döntőre meghívott tanulók **prezentációinak** értékelése szerint elmondható, hogy a természettudományi szekcióban átlag 82,7%-osan és a társadalomtudományi szekcióban átlag 85,9%-osan feleltek meg a követelményeknek (előadásmód, az előadás

retorikai megszerkesztettsége, reflektálás a zsűri kérdésére, kapcsolattartás a közönséggel és a prezentációval, beszédtechnika, nem verbális kommunikáció).

A 2005-2016 közötti időszakban összesen 651 tanuló kapott meghívást az országos döntőre, közülük 80 tanuló legalább két tanévben. Ebből 49 fő (61%) kétszer és 31 fő (39%) kettőnél többször jutott a döntőre. **Tehát a tanulók 39%-ánál kijelenthető, hogy az általános iskolai tanulmányuk során 4-8. osztályban folytonosan végeztek tudományos diákköri munkát.**

A KGYTK-s tevékenység megjelenését az **életutakban** 71 tanulónál kísértük figyelemmel. **A visszajelzéseik alapján azokra a következtetésre jutottunk, hogy az elsajátított tudományos diákköri tevékenységek hasznosultak a gimnáziumban (86%), a felsőoktatásban (55,7%), a tanulmányok befejezte utáni munkában (65,5%).** Az általános iskolai KGYTK-s pályamunkát bemutatták a gimnáziumban (29,5%). A tudományos diákköri munkát folytatták a gimnáziumban (TUDOK 1,6%) és a felsőoktatásban (TDK 15%). A volt KGYTK-s tanulóknak – a jövőre vonatkozóan – segítő szándékuk van (75,4%) a KGYTK szervezésében, zsűrizésében, patronálásban.

A **családok attitűdjéről** a diákok visszajelzései alapján - 2016-ban 84 tanuló - megállapíthatjuk, hogy a családok a KGYTK-s tevékenységeket értékes dolognak tartják (52%); a családtagok adták az ötletet a témaválasztáshoz (15%); segítik a KGYTK-s munkát (56%); támogatják, biztatják a gyermeket a nehézségek leküzdésében (72%); tud segíteni valamely családtag a kutatói munkában (32%); a család szeretné, hogy a gyermek egyetemen vagy főiskolán tanuljon tovább (35%).

6.1.1.4. A KGYTK-s tevékenységek hasznossága

A KGYTK hasznosságáról kérdőíves felméréssel gyűjtöttünk információt 2016-ban a tanulók (83 fő) és a felkészítő pedagógusok (43 fő) körében. Az eredmények azt mutatják, hogy **a tanulók (T) kevésbé (átlag 89%) vélik hasznosnak, mint a pedagógusok (P) (átlag 93,4%).** A következtetéseinket az alábbi állításokkal történő egyetértések mértékének %-ban kifejezett értéke adja. A tanulók kommunikációs képességei fejlődtek T 95,2%, P 96,2%. A könyvtármunkában járatosabbak lettek T 83,6%, P 90,8%. A számítógép használatában javultak T 90,6%, P 90,4%. A pályamunka készítésekor nagyobb részt egyedül dolgoztak T 83,8%, P 89,6%. A KGYTK során megismertek (és a önmaguk számára érthető szinten alkalmaztak) kutatási módszereket T 92,2%, P 93,8%.

6.1.1.5. Elégedettség a KGYTK rendezvényekkel

A KGYTK-val való elégedettséget kérdőíves felméréssel végeztük 2016-ban a pedagógusok (43 fő) és a tanulók (83 fő) körében. **A pedagógusok (P) kevésbé (átlag 90,5%) voltak elégedettek, mint a tanulók (T) (92,6%).** A rendezvénnyel kapcsolatos beavatással (a tájékoztatás időpontja és módja, a versenykiírás egyértelműsége) P és T egyaránt 90%-os értékben elégedettek. A rendezvény előkészületeivel (a résztvevők fogadása, a színhelyek minősége, a technikai eszközök előkészítettsége, az időbeli

pontosság) P 90,9%, T 95%-osan; a rendezvény lebonyolításával (a rendezvény szervezettsége, az előadók felkészítettsége, az előadások színvonala, a konferencia hangulata) P 90,3%, T 92,8%-os az elégedettség.

6.1.1.6. Elégedettség a tudományos utánpótlás-neveléssel

A 2003-2016 közti időszakban a regionális fordulók és az országos fordulók döntőjén a zsűritagok körében (20 fő) végzett kérdőíves vizsgálat a tudományos utánpótlás-neveléssel való elégedettségre kérdezett rá. A következtetéseinket az alábbi állításokkal történő egyetértések mértékének %-ban kifejezett értéke adja. A KGYTK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit (93,3%). A KGYTK-s munka produktumaiban tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei (81,3%). A KGYTK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt (90,7%). A KGYTK-s alkotások eredménye megfelel a tudományművelés kritériumainak (84,7%). A KGYTK-s tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására (72%). A KGYTK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudáslapú társadalomban való helytállásra (91%). A KGYTK-s tevékenységet ajánlom az általános iskoláknak (91%). **A tudományos utánpótlás-neveléssel való elégedettség a zsűri (minősített kutató és/vagy KGYTK Tehetségsegítő Tanács tagja) megítélése szerint átlag 86,3% értéket mutat.**

6.1.2. A KGYTK TT fejlesztés hatására megvalósult célkitűzések

6.1.2.1. A KGYTK hálózatosodás segítése

A Tanács közvetlen kapcsolatot tartott fenn a KGYTK hálózat központjával, a Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolával (akkreditált kiváló tehetségpont), az egyetemekkel, a KGYTK régióközpontokkal, a tehetségpontokkal, a KGYTK hálózat iskoláival.

A Pannon Egyetem MFTK NI Országos ÉKP Központja képviseletében Dr. Zsolnai Józsefné dr. Mátyási Mária kutatói védnöksége mellett folyt a KGYTK hálózatosodása. A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar részéről Bencéné Dr. Fekete Andrea Oktatási dékán-helyettes, tanszékvezető az „I. Kárpát-medencei Nemzetközi Módszertani Konferencia - Lehetőségek és alternatívák” rendezvényre szóló meghívással, és a döntőkben vállalt zsűrizéssel segítette a hálózatosodást.

A KGYTK régióközpontok - a *Nyugat-Dunántúl* régióban zalabéri központtal (Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola); - a *Dél-Dunántúl* régióban osztopáni központtal (Illyés Gyula Általános Iskola Osztopáni Tagiskolája); - a *Budapest és környéke* régióban százhalmobattai központtal (Százhalmobattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium); - a *Duna-Tisza köze* régióban karancslapujtői központtal (Mocsáry Antal Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola); - a *Tiszántúl* régióban balmazújvárosi (Balmazújvárosi Általános Iskola Bocskai Tagintézménye), majd orosházi régióközponttal (Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola) segítették, koordinálták a hálózatosodást.

A Tanács hét hazai tehetségponttal alakított ki KGYTK-s együttműködést, valamint két külhoni tehetségponttal (Felvidéken és Erdélyben). Ezzel a hálózatosodás átlépte a határainkat is.

6.1.2.2. Szakmai segítségadás

A Tanács szakmai segítséget adott a KGYTK-t vállaló intézményeknek, tehetségsegítő pedagógusoknak tehetségnapok és módszertani konferenciák szervezésével. 2013-ban és 2014-ben Budapesten megrendezte a „KGYTK Országos tehetségnapot”. 2015-ben szintén Budapesten megszervezte a KGYTK Országos tehetségsegítő módszertani konferenciát. 2016-ban Dorogon megrendezte a „KGYTK tehetségsegítő szervezetek hálózatának kialakítása” országos konferenciát. A konferenciákon a KGYTK-s intézmények és tehetségsegítő pedagógusaik megosztották egymással a jó gyakorlataikat, betekintést engedtek a kutatás-módszertani repertoárjaikba, valamint esetmegbeszéléseket, konzultációt folytattak a problémákról is.

6.1.2.3. Szakmai együttműködés

A Tanács szakmai együttműködést tartott fenn a KGYTK régióközpontokkal, a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar Neveléstudományi Intézet Országos ÉKP Központjával, a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségén (MATEHETSZ) keresztül a Nemzeti Tehetségsegítő Tanáccsal, hazai és külhoni tehetségpontokkal.

6.1.2.4. Szakmai elismerés és önmenedzselés segítése

A Tanács évről évre meghirdette a Mester és Tanítványa Díjat a tehetségsegítő pedagógusok számára. Díjoklevelet adott át 32 pedagógusnak és Mester és Tanítványa Díjat 23 pedagógusnak. Emellett elismerte a több éven át kiemelkedő KGYTK-s eredményeket elérő intézmények tehetséggondozását a „Díjokleveles Intézmény” és a „Referenciainstítút” címmel. Díjoklevéllel 7, Referenciainstítút címmel 11 intézmény KGYTK-s munkáját díjazta.

A Tanács támogatta a szakfolyóiratokban és könyvekben történő publikációkat a KGYTK módszertanáról és kutatási eredményeiről. Emellett 2013-ban megalapította az Ékes Szilánkok (ÉSZ) online folyóiratot Cseh Németh Zsuzsanna szerkesztésében. A folyóirat évenként egyszer jelenik meg júniusban, ami elérhető a kgytk-zalaber.hu weblapon. A Tanács ebben a folyóiratban kínál fel publikálási lehetőséget a KGYTK-ra felkészítő pedagógusoknak, hogy közlégyék tapasztalataikat és az intézményükben folyó részkutatások eredményét.

6.1.2.5. Pályázatokkal történő segítségadás

A Tanács (a 2012-2015 időszakban) a Nemzeti Tehetségsegítő Program keretében kiírt pályázatokon a KGYTK országos versenyre, a KGYTK tehetségnapokra, és konferenciákra összesen 11.000.000 Ft támogatással járult hozzá a KGYTK-s

rendezvények, konferenciák, tehetségnapok tartásához, innovációk megvalósulásához. **A Tanács szakmai támogatásával a KGYTK 2015-ben bekerült a nagy hagyományú és szakmailag elismert tanulmányi versenyek pályázati úton történő anyagi támogatottak sorába, valamint a 2016/17-es tanévre is várható az ez irányú további szakmai és anyagi támogatás.**

6.2. További fejlesztési irányok

6.2.1. Tíz tételmondat, amelyek jó alapot adnak a fejlesztési irányoknak:

1. A zsűri (minősített kutatók és/vagy KGYTK Tehetségsegítő Tanács tagjai) elégedettsége 86,3% értéket mutat a tudományos utánpótlás-nevelés tekintetében.
2. A KGYTK komplex tanulmányi verseny már a második tanévben szerepel a nagy hagyományú és szakmailag elismert tanulmányi versenyek sorában.
3. A KGYTK Tehetségsegítő Tanács szakmai segítségadással, együttműködéssel, szakmai elismeréssel, az önmenedzselés ösztönzésével, a pályázati támogatással hozzájárult a KGYTK hálózatosodásához. Ennek következtében a hazai hálózatosodás (öt régióközponttal, kilenc hazai tehetségponttal és 31 KGYTK-t vállaló általános iskolával) túlmutat a határainkon a külhoni (Felvidék és Erdély) magyar tehetségpontok irányába.
4. Több mint 100 pedagógus készített fel (legalább két egymást követő tanévben) 10-14 éves gyereket a KGYTK-s komplex tanulmányi versenyre, amelynek hatására legalább 31 alapfokú oktatási intézményben vált folytonossá az általános iskolai tudományos diákkör.
5. Az általános iskolai tudományos diákkört működtető pedagógusok 58%-ánál érvényesülnek a tudományos utánpótlás-nevelés módszertani elemei (pl.: kreatív ismeretszerzés, szubjektív alkotás, diskurzus a tudományos feltételezésekről, a tudományos probléma jelenlétének vizsgálata a gyermek mikrokörnyezetében)
6. A KGYTK-s tevékenységet vállaló gyerekek 39%-a (legalább három osztályban) folyamatosan végzett tudományos diákköri munkát a 4-8. osztályos időszakban.
7. A gyerekek KGYTK-s pályamunkái és prezentációi 80% feletti értékben felelnek meg a formai és a tartalmi követelményeknek.
8. A gyerekek és a felkészítő pedagógusaik elégedettsége a KGYTK-s rendezvényekkel, valamint a KGYTK tevékenységek hasznosságával kapcsolatosan 90% feletti értéket mutat.
9. A gyerekek családjainak pozitív (60%) az attitűdje a KGYTK iránt (értékes dolognak tartják, segítik a munkát, támogatnak és bíztatnak).
10. A gyerekek életútjában (gimnáziumban, felsőoktatási intézményben, munkahelyen) hasznosulnak (69%) az elsajátított tudományos diákköri tevékenységek.

6.2.2. A fejlesztés irányai

A KGYTK második szakaszában (2005-2015 időszakban) elvégzett fejlesztések hatásainak eredményei biztatóak, hiszen a hatásbecslés (kvantitatív hatásvizsgálat) eredménye pozitív átlagértéket (23,8%) mutat: az értékes dolog tanulása vonatkozásában 10,73%-ot (pályamunkák, prezentációk, tudományos utánpótlás-nevelés, tanulók életútja, elégedettség, vélemény a hasznosságról) és az értékes dolog tanulásának segítése 26,97%-ot (pedagógusok munkája, család attitűdje, folytonosság, KGYTK-s intézmények hálózatosodása, KGYTK TT segítő tevékenysége). **A további fejlesztés irányainak szükségességét a fenti tételmondatokat követve foglaltuk össze, amelyek kifejtése és végrehajtása a KGYTK harmadik szakaszában történik.**

1. Kutatás és innováció indítása – a régióközpontok és a kutatás iránt affinitást mutató felkészítő pedagógusok bevonásával – a tudományos utánpótlás-nevelés módszertanának alkalmazásához a társadalom-, és természettudományi kutatómódszertan tekintetében.
2. A nagy hagyományú és szakmailag elismert KGYTK komplex tanulmányi verseny nagyobb mértékű menedzselése a Nemzeti Tehetségsegítő Program támogatásával.
3. A KGYTK Tehetségsegítő Tanács működésének fejlesztése és hatáskörének bővítése a Kárpát-medence külhoni magyar tehetségpontok és az EU Tehetségpont hálózat irányába.
4. Az általános iskolai tudományos diákkörök népszerűsítése a magyar tehetségpontok körében, a KGYTK Díjokleveles és a KGYTK Referencia Intézmények bevonásával.
5. Továbbképzés indítása a felkészítő pedagógusok számára a tudományos utánpótlás-nevelés módszertanának alkalmazásához a társadalom- és természettudományi kutatómódszertan tekintetében.
6. Hatásvizsgálatok indítása a referenciain intézményekben a 10 éves kortól a 14 éves korig tartó folyamatos tudományos diákköri tevékenység fejlesztő hatásának kvantitatív méréséhez.
7. A KGYTK Mester és Tanítványa Díjas pedagógusok bevonása a regionális és az országos zsűrizésbe, valamint a pályamunkák és a prezentációk értékelésének fejlesztése.
8. Szponzorok (pl.: önkormányzatok) és szakmai támogatók (pl.: Klebelsberg Központ) bevonása a KGYTK-s rendezvények szervezésébe és lebonyolításába, a feltételrendszerek javítása és a tehetséggondozást munkaidőn felül vállaló anyagi elismerése érdekében.
9. A gyerekek családjainak fokozottabb bevonása a KGYTK-s munka segítésébe.
10. A gyerekek életútjának teljesebb követése, a gimnáziumi TUDOK elnökségével való kapcsolat fejlesztése, a TUDOK-ba ajánlás protokolljának kialakítása.

7. A KGYTK önkontrollos hatásvizsgálatának mellékletei

1. számú melléklet: A pályamunkák becsült eredményei
2. számú melléklet: A prezentációk becsült eredményei
3. számú melléklet: A tudományos utánpótlás –nevelés becsült értékei
4. számú melléklet: Az életutak becsült eredményei
5. számú melléklet: A KGYTK-val való elégedettség és hasznosság becsült eredményei
6. számú melléklet: A pedagógusok munkájának becsült eredményei
7. számú melléklet: A családok attitűdjének becsült eredményei
8. számú melléklet: Az intézményi hálózatosodás becsült eredményei
9. számú melléklet: A KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységének becsült eredményei
10. számú melléklet: A pedagógusok felkészítő munkájának folytonossága
11. számú melléklet: A gyerekek eredményességének folytonossága
12. számú melléklet: Az iskolák eredményességének folytonossága
13. számú melléklet: Az ismeretterjesztő kategóriába sorolt pályamunkák eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota)
14. számú melléklet: A kutatómódszertan kategóriába sorolt pályamunkák eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota)
15. sz. melléklet: A prezentáció elemzésének eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota)
16. sz. melléklet: A kérdőíves értékelés eredményei
17. számú melléklet: Az életutak eredményei
18. számú melléklet: Vélemény a KGYTK hasznosságáról
19. számú melléklet: A tanulók és a pedagógusok elégedettsége a KGYTK rendezvényekkel
20. számú melléklet: A tudományos diákköri munkára felkészítő tehetségsegítő pedagógusok munkája
21. számú melléklet: A család attitűdje a KGYTK-hoz
22. számú melléklet: Folytonosság a KGYTK-s munkában
23. számú melléklet: Szakmai elismerés
24. számú melléklet: a KGYTK fejlesztés hatása a pályamunkák tükrében
25. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a prezentációk tükrében
26. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a tudományos utánpótlás-nevelés értékelésének tükrében
27. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása az életutak tükrében
28. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása az elégedettség tükrében
29. számú melléklet: Pedagógusok KGYTK-s munkája
30. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a családok attitűdjének tükrében
31. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a KGYTK-t vállaló közoktatási intézmények hálózatosodására
32. számú melléklet: A KGYTK fejlesztő hatása a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységére
33. számú melléklet: A KGYTK fejlesztő hatása a folytonosságra

7.1. 1. számú melléklet: A pályamunkák becsült eredményei

ISMERETTERJESZTŐ PÁLYAMUNKA	becsült érték 2005-ben	KUTATÁSMÓDSZERTANI ELEMEEKET TARTALMAZÓ PÁLYAMUNKA	becsült érték 2005-ben
A cím és a bevezető (átlag)	74,8	A cím és a bevezető (átlag)	74,3
A cím egyértelműen utal a pályamunka témájára	77,0	A cím egyértelműen utal a pályamunka témájára	80,0
A bevezető tartalmazza a pályamunka indítékát	85,0	A bevezető tartalmazza a pályamunka indítékát	90,0
A bevezetőben egyértelmű a téma körülhatárolása	80,0	A bevezetőben egyértelmű a téma körülhatárolása	85,0
A bevezető tartalmazza a pályamunka fontosságát	57,0	A bevezető tartalmazza a pályamunka fontosságát	42,0
A téma bemutatása (átlag)	66,0	A téma bemutatása (átlag)	81,7
A választott téma jól fókuszált	82,0	A témát elhelyezi a tudományok rendszerében	75,0
A téma fontos a tudomány számára	50,0	Célkitűzés szerepel a munkában	85,0
		A téma ismeretháttérét bemutatja	85,0
		Kutatásmódszertani elemek (átlag)	27,8
		Kérdésfelvetés vagy problémafelvetés megtalálható	47,0
		Előzetes válasz a feltett kérdésre, vagy problémára	18,0
		Alkalmazott kutatási módszerek bemutatása	23,0
		A kutatás folyamata egyértelmű	23,0
A tartalomközpontú szöveg (átlag)	69,7	A tartalomközpontú szöveg (átlag)	77,0
A szövegben adatok, tények, tapasztalatok, következtetések	80,0	A szövegben adatok, tények, tapasztalatok, következtetések	90,0
A saját és az átvett szövegrészeket elkülönítettek egymástól	52,0	A saját és az átvett szövegrészeket elkülönítettek egymástól	70,0
A szöveg tartalmi koherenciát mutat	77,0	A szöveg tartalmi koherenciát mutat	71,0
Illusztráció (átlag)	73,5	Illusztráció (átlag)	80,0
Az illusztráció megfelelő minőségű, van száma és címe	67,0	Az illusztráció megfelelő minőségű, van száma és címe	75,0
Az illusztráció releváns, megerősíti a szöveg jelentését	80,0	Az illusztráció releváns, megerősíti a szöveg jelentését	85,0
Összegzés, önreflexió (átlag)	57,5	Összegzés, önreflexió (átlag)	73,5
A szerző összegzi a munkája eredményét	70,0	A szerző összegzi a munkája eredményét	82,0
A szerző reflektál a saját munkájára	45,0	A szerző reflektál a saját munkájára	65,0
Felhasznált irodalom (átlag)	40,0	Felhasznált irodalom (átlag)	57,5
A felhasznált irodalomban pontos címléírás van	49,0	A felhasznált irodalomban pontos címléírás van	75,0
A hivatkozáshoz lábjegyzetet használ	31,0	A hivatkozáshoz lábjegyzetet használ	40,0
Összes átlag ismeretterjesztő pályamunka	58,6	Összes átlag kutatómódszertani elemeket tartalmazó pályamunka	67,6%

7.2. 2. számú melléklet: A prezentációk becült eredményei

A prezentáció értékelési szempontjai	becsült érték 2005-ben (+5%)
Előadásmód (felolvas; betanult szöveget mond; vázlatról alkot szöveget; képes a pályamunkáját kommunikálni)	80
Az előadás retorikai megszerkesztettsége (az előadás indítása; a téma fókuszálása; kérdés vagy problémafelvetés; tudományos ismeretek; adatok; tények)	75
Reflektálás a feltett kérdésre (a válasz megfeleltetése; könnyedsége; hitelessége)	65
Kapcsolattartás a közönséggel, az illusztrációval	80
Beszédtechnikai kultúra	85
A nem verbális kommunikáció adekvátsága a helyzettel	80
átlag	77,5

7.3. 3. számú melléklet: A tudományos utánpótlás –nevelés becült értékei

A tudományos utánpótlás-nevelés értékelési szempontjai	max. 5	%-os érték
1. A TDK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit	4,5	90%
1.a) Kommunikációs képességeit	4,5	90%
1.b) Problémamegoldó képességeit	4,5	90%
1.c) Szocializációs képességeit	4,5	90%
2. A TDK-s munka produktumában tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei	4,0	80%
2.a) A tudományos téma bemutatása	4,0	80%
2.b) A tudományos probléma bemutatása	4,0	80%
2.c) Feltételezés a probléma megoldására	4,0	80%
3. A TDK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt	4,0	80%
3.a) Érzékenyek a tudomány témái és problémái iránt	4,0	80%
3.b) Örömmel mutatják be tudományos tevékenységük eredményét	4,0	80%
3.c) Hitelesek a munkájuk bemutatásakor	4,0	80%
4. A TDK-s alkotások eredménye megfelel a tudományművelés kritériumainak	4,2	84%
4.a) Az általános iskola tantárgyi ismereteinek szintjén túlmutatnak az alkotások	4,5	90%
4.b) A pályamunkájuk a lezárt tudományos eredményeket, ismereteket mutatják be, terjesztik	4,0	80%
4.c) Az alkotásokban megjelennek a tudomány aktuális kutatásai, problémái	4,0	80%

5. A TDK-s tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására	4,0	80%
5.a) A felkészítő pedagógusok és a TDK-s diákok közös munkája érhető tetten a produktumokban	4,0	80%
5.b) Leginkább a TDK-s diákok önművelő tevékenysége jelenik meg a produktumokban	4,0	80%
6. A TDK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra.	4,0	80%
6.a) Képesek az iskolán kívül, tudást közvetítő forrásközpontok felhasználására	4,0	80%
6.b) Képesek az önálló ismeretszerzés eredményeiről kommunikálni	4,0	80%
6.c) Érzékenyek a tudás felelőtlen alkalmazását követő problémákra	4,0	80%
6.d) Képesek elsajátítani a folyamatos tanulás képességét.	4,0	80%
7. A TDK-s tevékenységet ajánlom az általános iskoláknak	4,0	80%
7.a) Ajánlom minden pedagógusának	3,5	70%
7.b) Ajánlom a tehetséggondozást végző pedagógusoknak	4,5	90%
7.c) Ajánlom minden tanulónak	3,5	70%
7.d) Ajánlom a tehetséges tanulók számára	4,5	90%
Összes átlag	4,1	82%

7.4. 4. számú melléklet: Az életutak becslt eredményei

Az életutak értékelési szempontjai	
I. Mely iskolatípusban folytattad (folytatod) tanulmányaid?	
gimnázium	33%
egyetem	33%
II. Az általános iskolai tudományos diákkörben végzett tevékenységek közül melyek hasznosultak számodra?	
<i>A gimnáziumban vagy szakközépiskolában előnyt jelentettek</i>	
a könyvtár és internethasználat	66%
a Word, az Excell és a PowerPoint programok alkalmazása	66%
a kommunikációban (pl.: előadás közönség előtt)	66%
<i>A felsőoktatásban hasznát láttam</i>	
a tudományok rendszerében való eligazodáskor	66%
az önálló ismeretszerzéskor	66%
a diplomamunkám készítésekor	66%
III. Volt-e alkalmad arra, hogy az általános iskolában elkészített TDK-s pályamunkádat bemutasd a gimnáziumban, szakközépiskolában?	
szerettem volna, de nem volt rá lehetőségem	50%
igen, bemutattam	25%
IV. Végeztél-e tudományos diákköri munkát a gimnáziumban?	
igen, a TUDOK-on	5%

szerettem volna, de nem volt rá lehetőségem	25%
V. Végeztél-e tudományos diákköri tevékenységet a felsőoktatásban?	
igen, előadást a tartottam a TDK-n	5%
igen, előadást tartottam más tudományos konferencián	1%
VI. Kaptál-e meghívást a volt általános iskoládtól a tudományos diákköri munkával kapcsolatosan?	
igen, felkértek a tudományos diákköri munka segítésére	3%
igen, felkértek mentori szerepre	3%
igen, felkértek zsűri feladatok ellátására	3%
VII. Vállalkoznál-e az általános iskolai tudományos diákköri munka segítésére?	
igen	50%
VIII. Mivel tudnád segíteni a tudományos diákköri munkát?	
mentorállás	25%
szervezés	25%
menedzselés	10%
IX. Ha már befejezted a tanulmányaidat, akkor mivel foglalkozol?	
kutatóhelyen dolgozom	3%
nem végzek kutatást, de tudom hasznosítani a tudományos diákkörben tanultakat a munkahelyen	50%
ÖSSZES ÁTLAG	32,4%

7.5. 5. számú melléklet: A KGYTK-val való elégedettség és hasznosság becsült eredményei

A KGYTK-val való elégedettség és hasznosság értékelési szempontjai	indikátor max. 5	indikátor %-ban
1. Beavatás		
a.) A tájékoztatás időpontja	4,6	92%
b.) A tájékoztatás módja (tájékoztató levél, személyes megbeszélés, meghívó)	4,5	90%
c.) A versenykiírás egyértelműsége	4,7	94%
ÁTLAG	4,6	92%
2. Közvetlen előkészületek		
a.) A résztvevők fogadása	4,8	96%
b.) A színhelyek (előadóterem, kiállítás, búfé)	4,6	92%
c.) A technikai segédeszközök előkészítettsége	4,4	88%
d.) Időbeli pontosság	4,4	88%
ÁTLAG	4,5	90%
3. A rendezvény lebonyolítása		

a.) A rendezvény szervezetsége	4,5	90%
b.) Az előadó diákok felkészítettsége	4,6	92%
c.) Az előadások színvonala	4,7	94%
d.) A konferencia hangulata	4,7	94%
ÁTLAG	4,6	92%
4. Általános elégedettségem, véleményem a rendezvényről	4,6	92%
5. A KGYTK hasznossága számomra		
a.) A kommunikációs képességeim fejlődtek	4,5	90%
b.) A könyvtármunkában járatosabb lettem	4,5	90%
c.) A számítógép használatában javultam	4,5	90%
d.) A pályamunka készítésekor nagyobb részt egyedül dolgoztam	3,8	76%
e.) Megismertem kutatási módszereket	4,5	90%
ÁTLAG	4,4	88%
ÖSSZES ÁTLAG	4,5	90%

7.6. 6. számú melléklet: A pedagógusok munkájának becsült eredményei

A pedagógusok munkájának értékelési szempontjai	becsült érték
1. Hány éve készít fel diákokat a KGYTK-ra?	
a, egy	40%
b, kettő-öt	20%
c, ötnél több	40%
2. Hány tanítványa jutott el az országos döntőre?	
a, egy	50%
b, kettő-öt	30%
c, ötnél több	20%
3. Mely tanulási folyamatban végzi a kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítását?	
a, tanórai	10%
b, tanórán kívüli	10%
c, mindkettő	30%
4. Hogyan végzi az alkotási folyamat bemutatásának segítségét?	
a, magam végzem a bemutatás segítségét	40%
b, kollégáimmal együttműködve végzem	20%

c, bevonom a szülőket	30%
5. Végez-e diskurzust a tanítványaival a tudomány bizonyított vagy bizonyításra váró feltételezéseiről?	
a, igen, a tanóráimon	20%
b, igen, a KGYTK-s felkészítéskor	30%
6. Segítette-e már a tudomány által feltárt probléma jelenlétének vizsgálatát a gyermek mikroövezetében?	
a, igen, legalább egyszer	20%
b, igen, több esetben is	20%
7. Vállalta-e már 9-10 éves gyermek bevezetését a tudományos diákköri munkába?	
a, igen	20%
b, igen, több esetben is	10%
8. Végez-e önreflektív elemzést a KGYTK-ra történő felkészítés eredményéről?	
a, igen, minden esetben	30%
b, igen, ha nem érzük el azt az eredményt, amit szeretnénk	20%
9. Összegzi-e a KGYTK-ra felkészítő munkájának tapasztalatait?	
a, volt már olyan, hogy a kollégákkal beszélgettünk róla	30%
b, rendszeresen beszélgetünk a kollégákkal a tapasztalatokról	30%
10. Osztotta-e már meg tapasztalatait előadás, publikáció formájában (saját és más intézmények tehetségsegítő pedagógusaival)?	
a, tartottam már előadást a KGYTK-s munkáról	10%
b, jelent már meg írásom a KGYTK-ról az iskolánk kiadványaiban	3%
c, írtam már publikációt a KGYTK-s munkám tapasztalatairól pedagógiai folyóiratban	3%
11. Folytatnak-e pedagógiai kutatást az intézményükben zajló tudományos diákköri munkával kapcsolatosan?	
a, igen	5%
b, igen, részt veszek a kutatásban	3%
12. Ebben a tanévben hány diákot segít a KGYTK-s pályamunka elkészítésében?	
a, egyet	40%
b, kettőt	30%
c, hármat	20%
d, háromnál többet	10%

7.7. 7. számú melléklet: A családok attitűdjének becslt eredményei

I. A családjában melyik tevékenységedet tartják értékes dolognak? (többet is jelölhetsz)	
a, könyvtári munkát	30%
b, internetes információgyűjtést	30%
c, tudományos problémával történő foglalkozást	20%

d, kutatási módszerek megismerését	20%
e, KGYTK versenyre felkészülést	50%
II. A családtagjaid melyik tevékenysége adta az ötletet a témaválasztásodhoz? (többet is jelölhetsz)	
a, munkája	20%
b, hobbjaja	10%
c, egészségi állapota	2%
III. A családtagjaid milyen tevékenységgel segítik a KGYTK-s munkádat? (többet is jelölhetsz)	
a, elvisznek olyan helyre, ahol többet tudok meg a választott témáról (pl: könyvtár, levéltár, múzeum stb.)	30%
b, segítenek az Interneten információkat gyűjteni	30%
c, segítenek a szövegek megértésében	30%
d, segítenek a pályamunka és a prezentáció összeállításában (pl.: gépelés, szerkesztés, képek beillesztése stb.)	30%
e, segítenek az előadásra felkészülésben (pl.: meghallgatnak, tanácsokkal látnak el stb.)	30%
IV. Szeretné a családod, hogy egyetemen vagy főiskolán tanulj tovább?	
c, beszélgettünk már az egyetemről, de még nem tudjuk, melyik lenne nekem jó	40%
d, igen, már tudjuk, hogy melyik egyetem lenne nekem a legjobb	10%
V. A családotban támogatnak, biztatnak a nehézségek leküzdésében? (többet is jelölhetsz)	
a, igen, sokat biztatnak	50%
b, igen, örülnek a sikereimnek	50%
c, igen, elkísérnek a versenyekre és szurkolnak	30%
VI. Tud neked segíteni valaki a családotban a kutatói munkádban? (többet is jelölhetsz)	
a, igen, van a családotban kutató	5%
b, igen, van a családotban diplomás, aki tud segíteni	30%
ÖSSZES ÁTLAG	27%

7.8. 8. számú melléklet: Az intézményi hálózatosodás becült eredményei

Régió	Régióközpont	Becsült iskolák száma
Tiszántúl	Nyíradony Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola	6
Duna-Tisza köze	Eger, Tinódi Sebestyén Általános Iskola	7
Budapest és környéke	Százhalombatta, Arany János Általános Iskola és Gimnázium	10
Dél-Dunántúl	Osztopán, Tallian Andor Körzeti Általános Iskola és Óvoda	10

Nyugat-Dunántúl	Zalabér, Pannon Egyetem BTK Neveléstudományi Intézet ÉKP Központjának Kísérleti Általános Iskolája	6
Külhoni magyar iskola	Erdély	1
5+1	5+1	40

7.9. 9. számú melléklet: A KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységének becsült eredményei

A KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységei	becsült érték 2005-ben
1. szakmai segítségadás	
a) zsűrizés évenként (regionális és országos 6/év)	60
b) konferenciák (3 évenként egy-egy)	3
c) kiadványok (évenként egy-egy db benne: rezümék, pályamunkák, prezentációk)	10
2. szakmai együttműködés	
a) régióközpontokkal (évenként egy-egy alkalommal a regionális fordulók és az országos döntő koordinálása)	20
b) Pannon Egyetemmel (évenként egy-egy alkalom a pályamunkák és az előadások zsűrizése)	20
c) tehetséggondozó intézményekkel (régióként egy-egy intézménnyel)	5
3. szakmai elismerés a több éven át tartó kiváló tehetséggondozó munkáért	
a) pedagógusi oklevél (ötévenként 5-5 fő)	25
b) intézményi elismerés (ötévenként 1-1 intézmény)	5
4. szakmai menedzselés publikációk támogatásával	
a) nyomtatott szakfolyóiratok, könyvek (3 évenként egy-egy alkalommal)	3
b) online-folyóiratok (3 évenként egy-egy alkalommal)	3

7.10. 10. számú melléklet: A pedagógusok felkészítő munkájának folytonossága

A pedagógusok felkészítő munkájának folytonossága		
tanév	becsült érték 2005-ben (n=80)	
tíznel több	6,25%	5 fő
5-9	18,75%	15 fő
2-4	75%	60 fő

7.11. 11. számú melléklet: A gyerekek eredményességének folytonossága

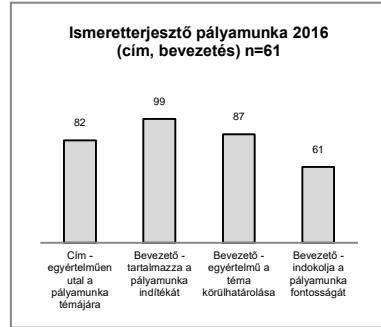
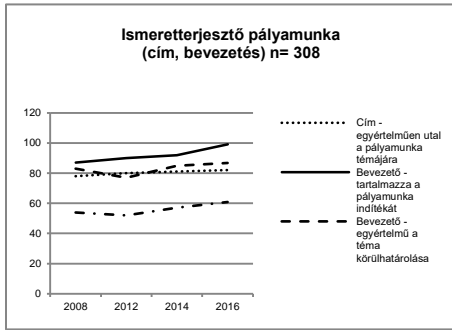
A gyerekek eredményességének folytonossága		
tanév	becsült érték 2005-ben (n=30)	
öt	6,6%	2 fő
négy	10%	3 fő
három	26,6%	7 fő
kettő	56,6%	18 fő

7.12. 12. számú melléklet: Az iskolák eredményességének folytonossága

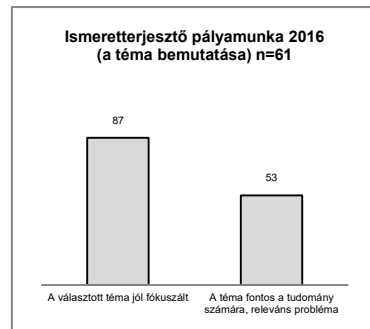
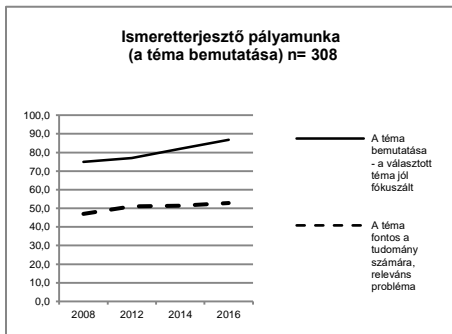
Az iskolák eredményességének folytonossága		
tanév	becsült érték 2005-ben (n=50)	
14-15 között	8%	4 iskola
11-13 között	12%	6 iskola
6-10 között	20%	10 iskola
3-5 között	20%	10 iskola
2	40%	20 iskola

7.13. 13. számú mellékletek: Az ismeretterjesztő kategóriába sorolt pályamunkák eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota)

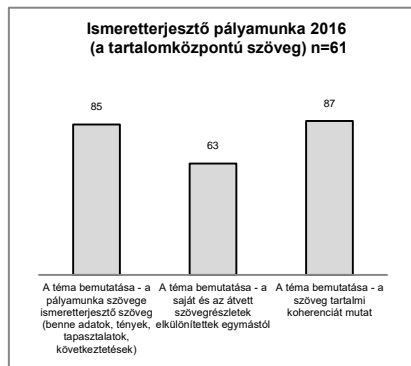
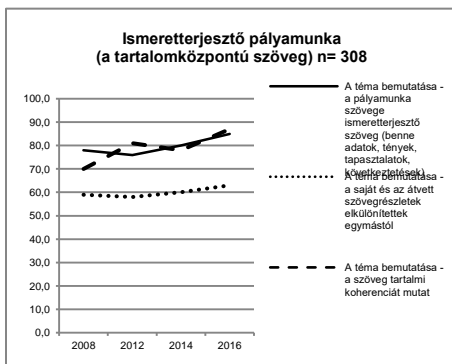
13/1. sz. melléklet: Cím, bevezetés

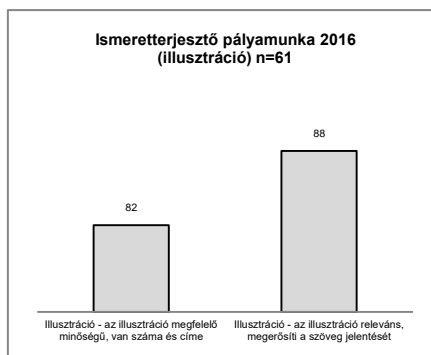
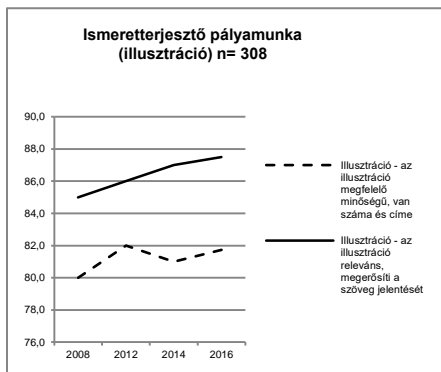
13/2. sz. melléklet: A téma bemutatása

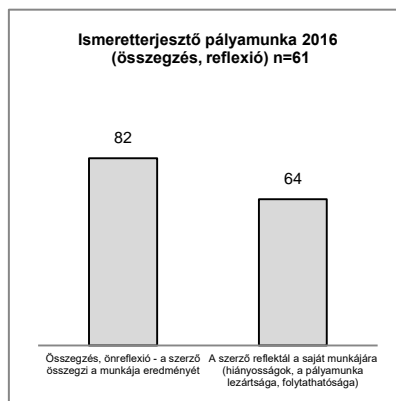
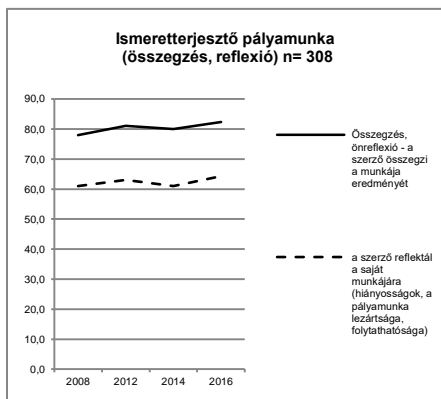
13/3. sz. melléklet: A tartalomközpontú szöveg

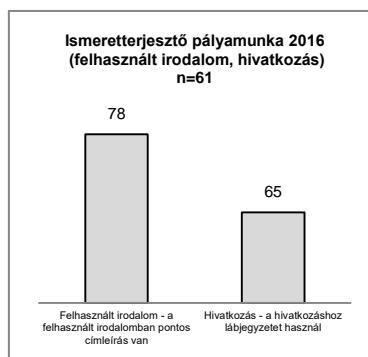
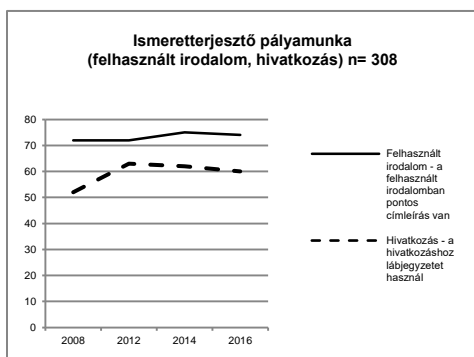
13/4. sz. melléklet: Illusztráció

13/5. sz. melléklet: Összegzés, önreflexió

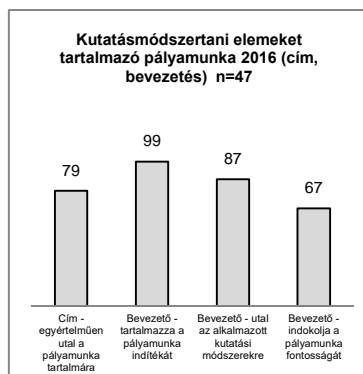
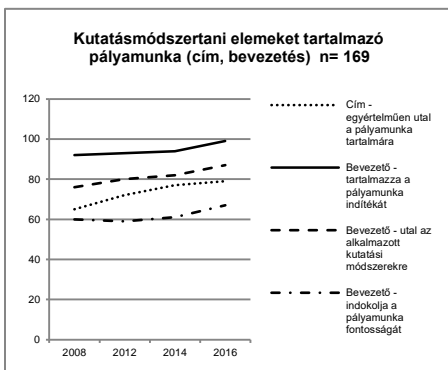

13/6.sz. melléklet: Felhasznált irodalom, hivatkozás

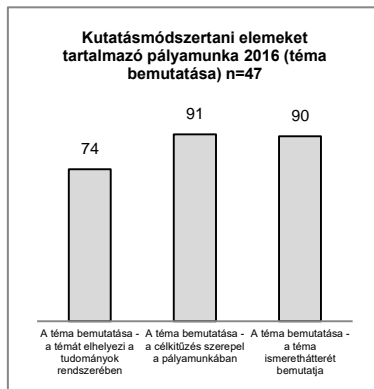
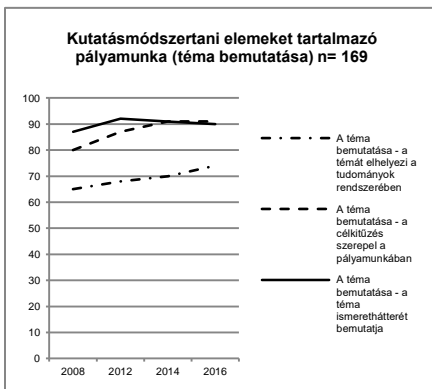

7.14. 14. számú melléklet: A kutatómódszertan kategóriába sorolt pályamunkák eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapot)

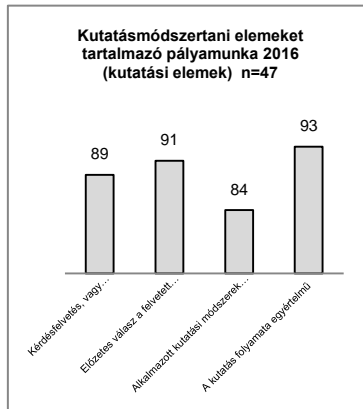
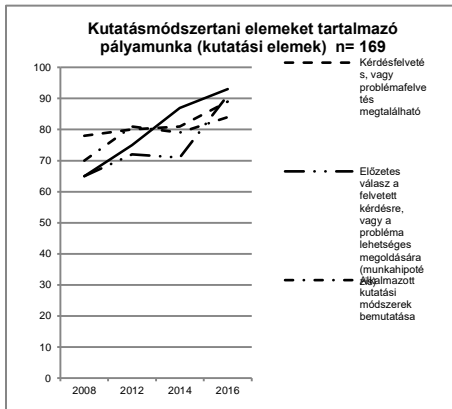
14/1. sz. melléklet: Cím, bevezetés

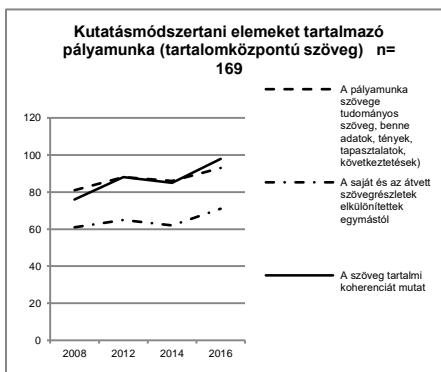
14/2. sz. melléklet: A téma bemutatása

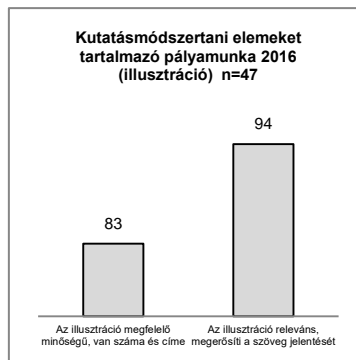
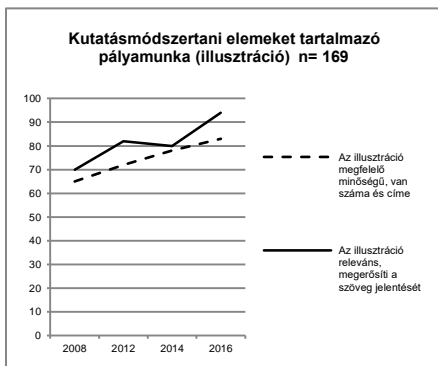
14/3. sz. melléklet: Kutatás-módszertani elemek

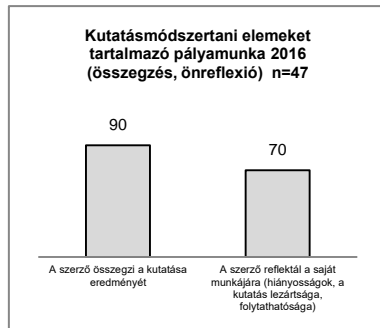
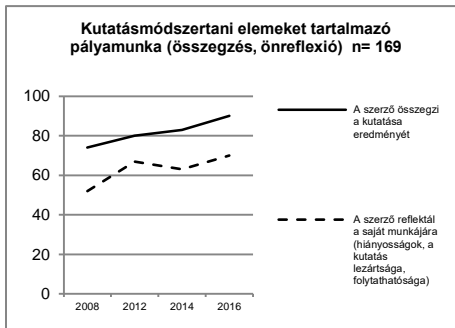
14/4. sz. melléklet: A tartalomközpontú szöveg

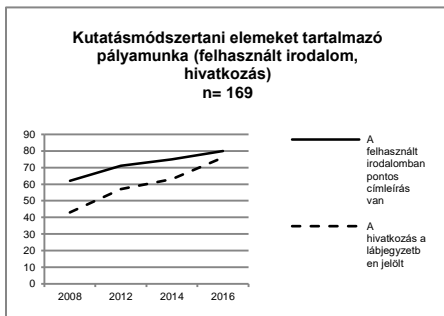
14/5. sz. melléklet: Illusztráció

14/6. sz. melléklet: Összegzés, önreflexió

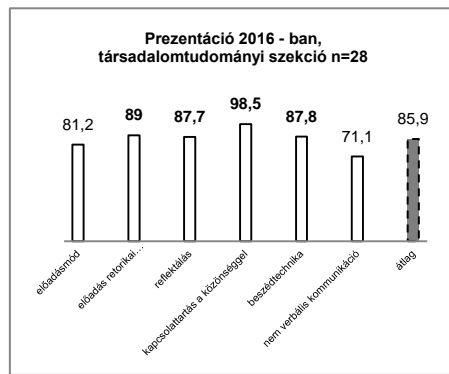
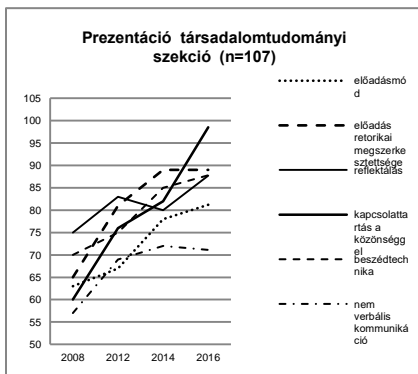

14/7. sz. melléklet: Felhasznált irodalom, hivatkozás

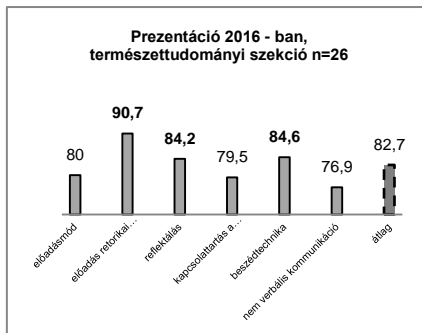
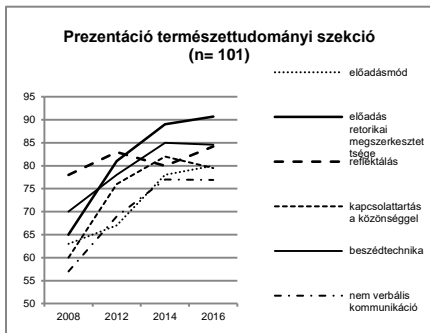

7.15. 15. számú mellékletek: A prezentáció elemzésének eredményei (a változás 10 éves folyamata és a 2016-os állapota)

15/1. sz. melléklet: A társadalomtudományi prezentációk eredményei

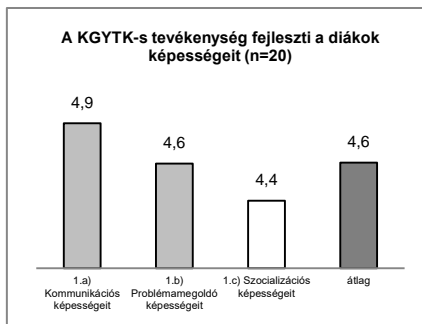
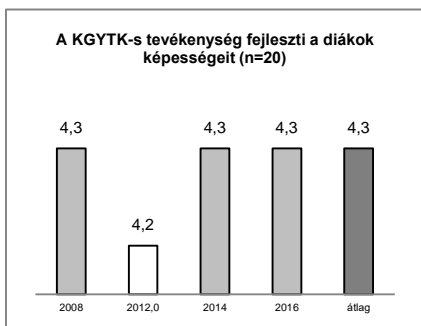

15/2. sz. melléklet: A természettudományi prezentációk eredményei

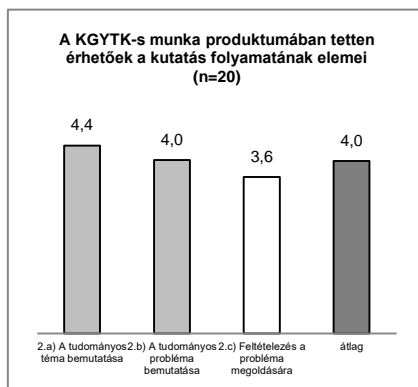
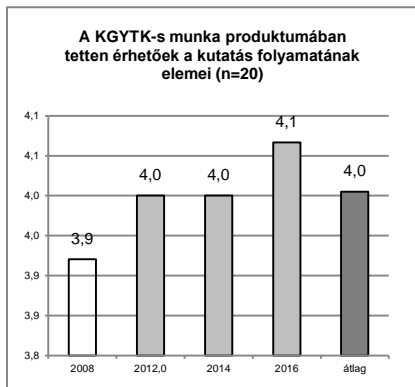

7.16. 16. számú mellékletek: A kérdőíves értékelés eredményei

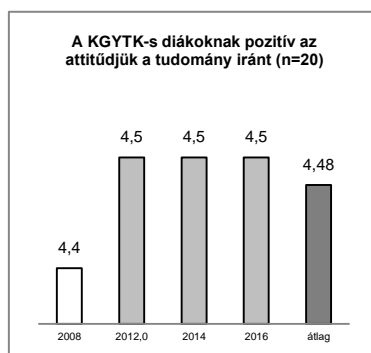
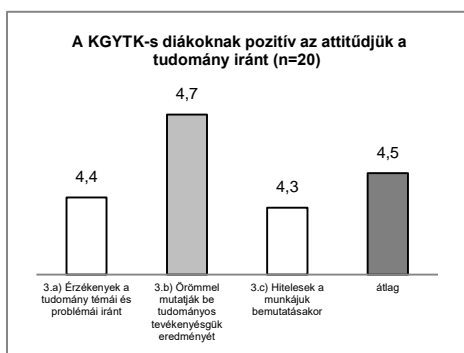
16/1. sz. melléklet: A KGYTK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit

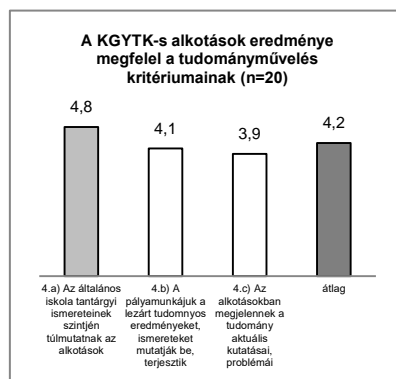
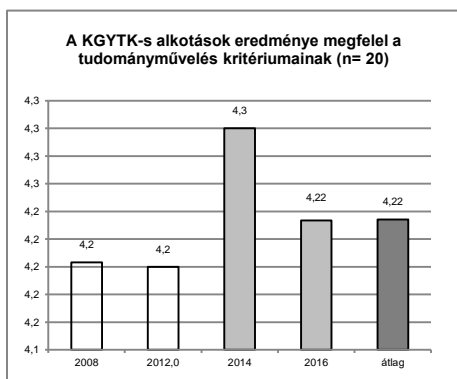
16/2. sz. melléklet: A KGYTK-s munka produktumában tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei

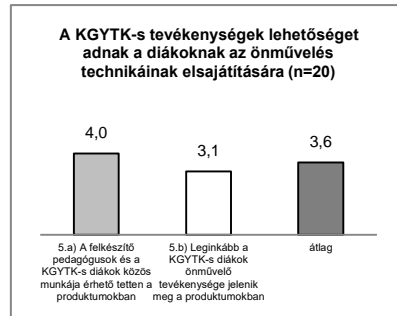
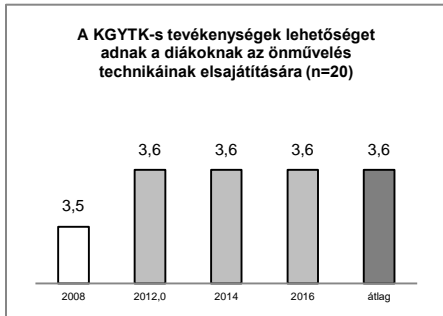
16/3. sz. melléklet: A KGYTK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt

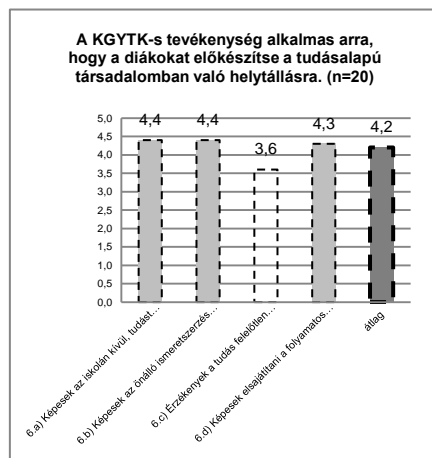
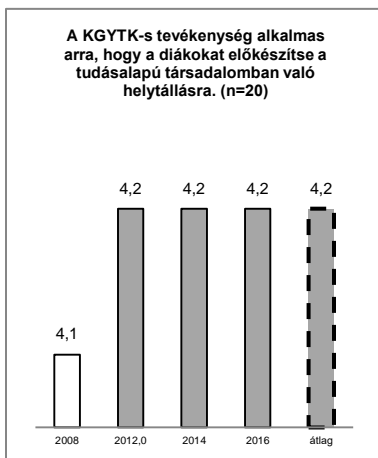
16/4. sz. melléklet: A KGYTK-s alkotások eredménye megfelel a tudományművelés kritériumainak

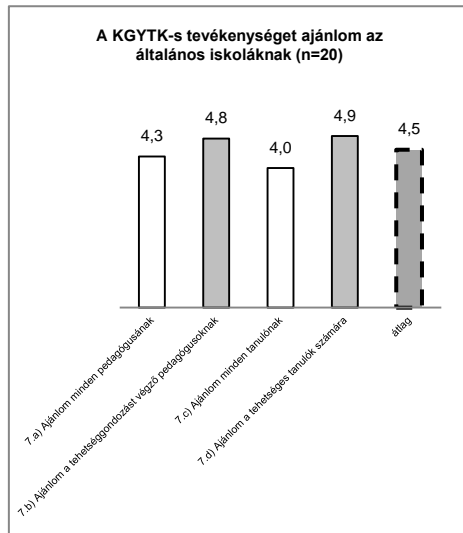
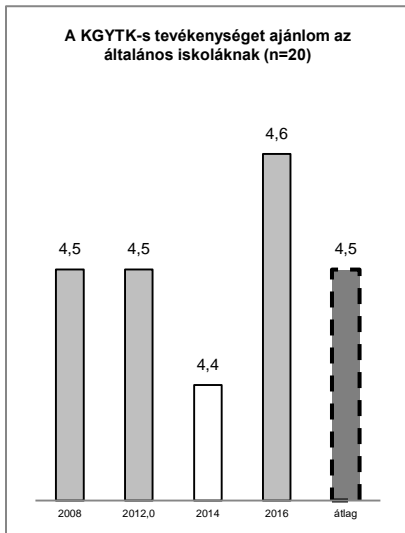
16/5. sz. melléklet: A KGYTK-s tevékenységek lehetőségeit adnak az önművelésre

16/6. sz. melléklet: A KGYTK-s tevékenységek lehetőségeit adnak az önművelésre

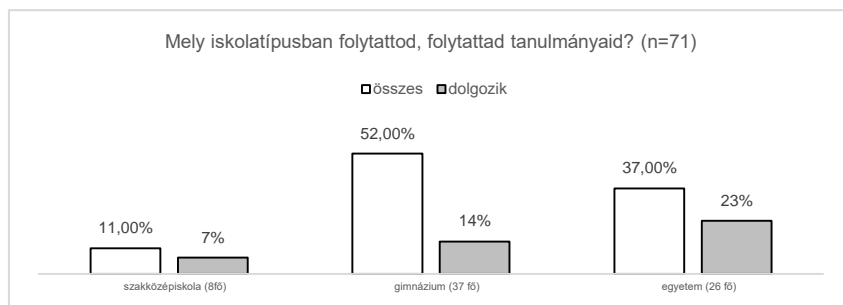

16/7. sz. melléklet: A KGYTK-s tevékenység ajánlása az általános iskoláknak

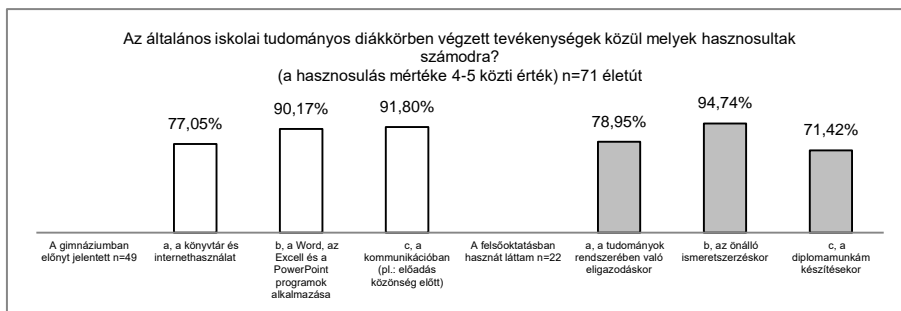

7.17. 17. számú mellékletek: Az életutak eredményei

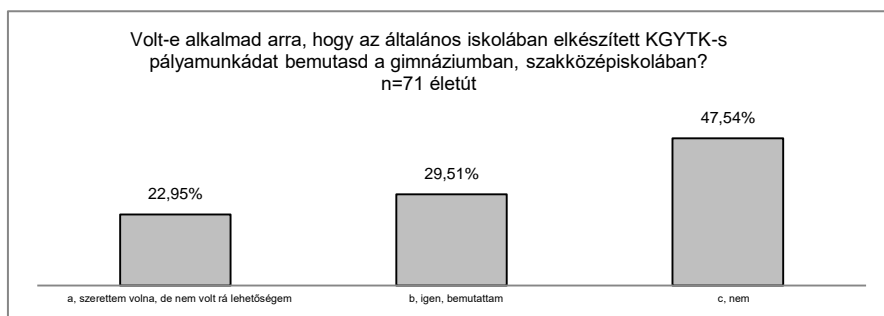
17/1. sz. melléklet: Mely iskolatípusban folytattad tanulmányaid?

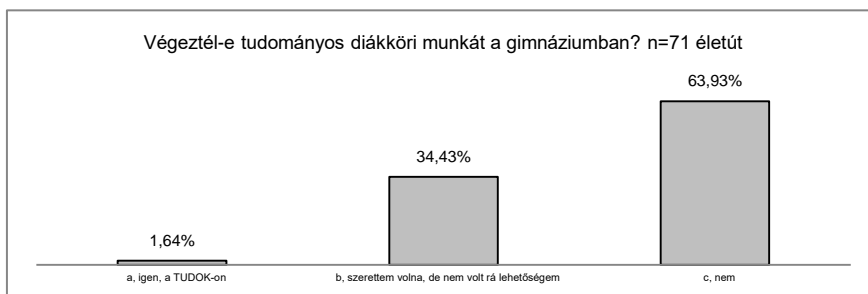
17/2. sz. melléklet: Az általános iskolai tudományos diákkörben végzett tevékenységek közül melyek hasznosultak számodra?

17/3. sz. melléklet: Volt-e alkalmad arra, hogy az általános iskolában elkészített TDK-s pályamunkádat bemutasd a gimnáziumban, szakközépiskolában?

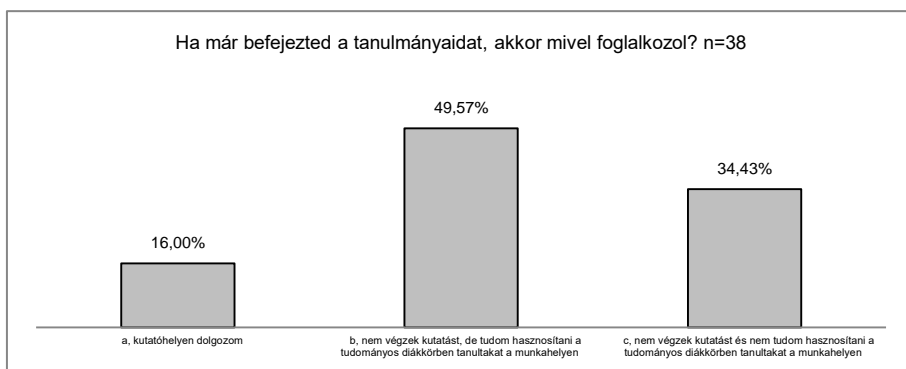
17/4. sz. melléklet: Végeztél-e tudományos diákköri munkát a gimnáziumban?

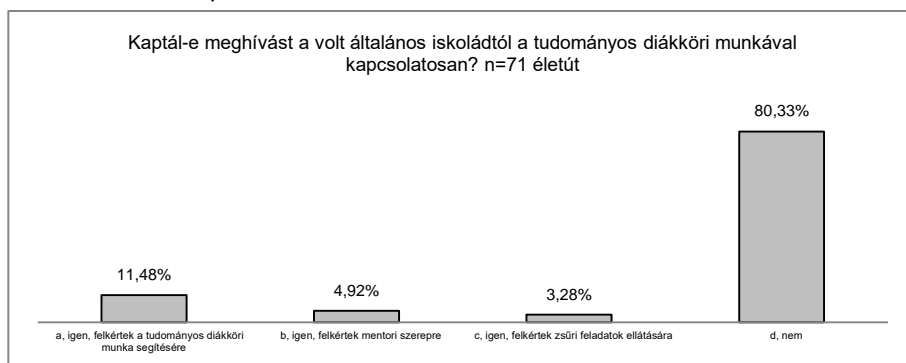
17/5. sz. melléklet: Végeztél-e tudományos diákköri tevékenységet a felsőoktatásban?

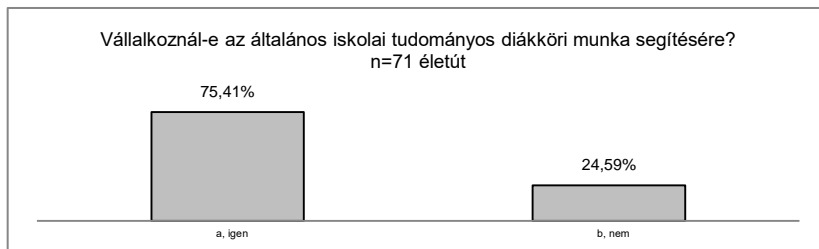
17/6. sz. melléklet: Ha már befejezted a tanulmányaidat, akkor mivel foglalkozol?

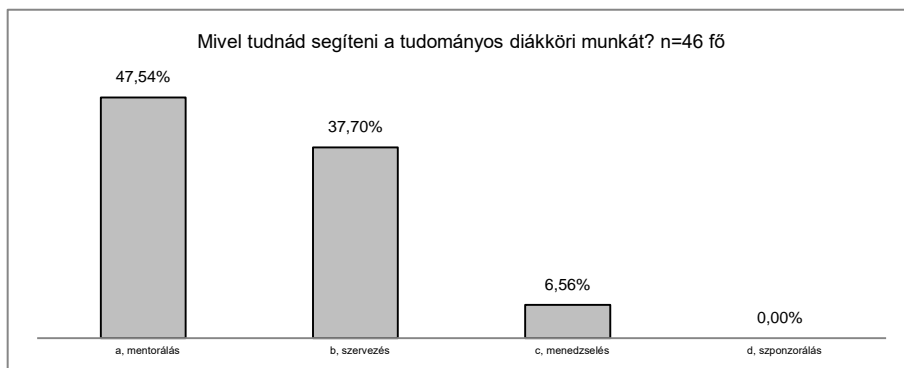
17/7. sz. melléklet: Kaptál-e meghívást a volt általános iskoládtól a tudományos diákköri munkával kapcsolatosan?

17/8. sz. melléklet: Vállalkoznál-e az általános iskolai tudományos diákköri munka segítésére?

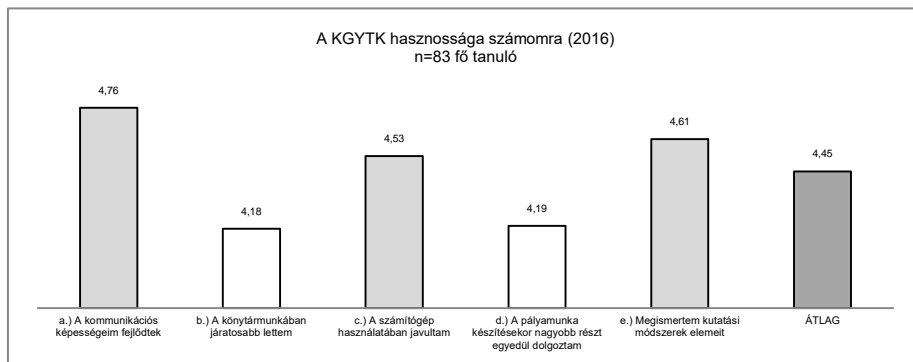

17/9. sz. melléklet: Mivel tudnád segíteni a tudományos diákköri munkát?

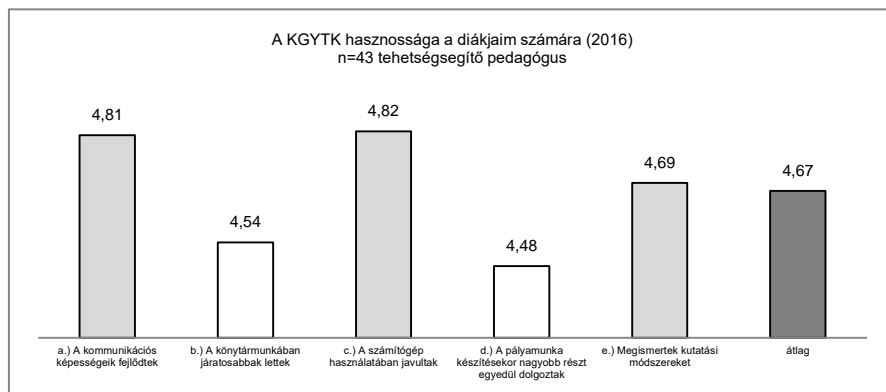

7.18. 18. számú melléklet: Vélemény a KGYTK hasznosságáról

18/1. sz. melléklet: Hasznosság a tanulók szerint

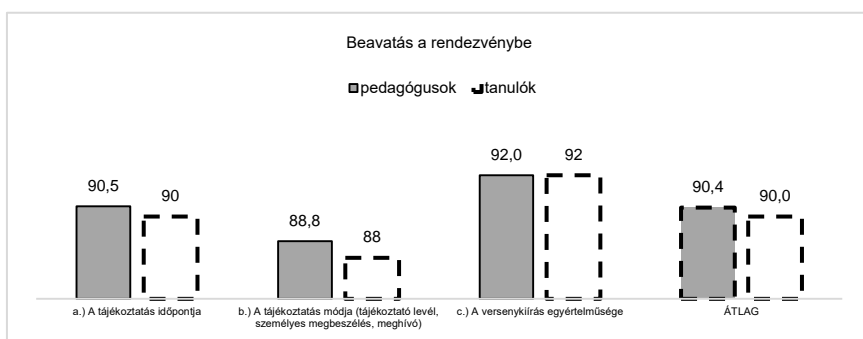

18/2. sz. melléklet: Hasznosság a tehetségsegítő pedagógusok szerint

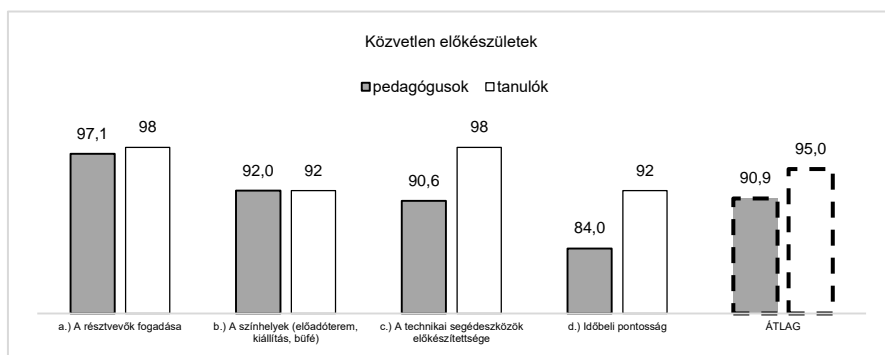

7.19. 19. számú mellékletek: A tanulók és a pedagógusok elégedettsége a KGYTK rendezvényekkel

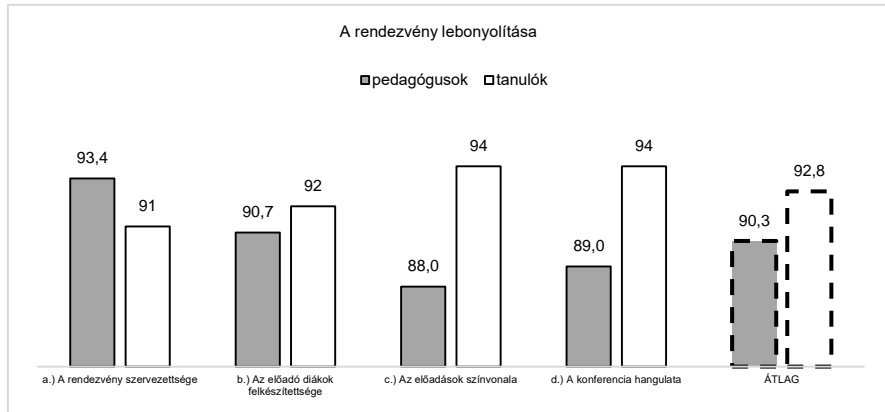
19/1. sz. melléklet: Beavatás a rendezvénybe

19/2. sz. melléklet: rendezvény közvetlen előkészületei

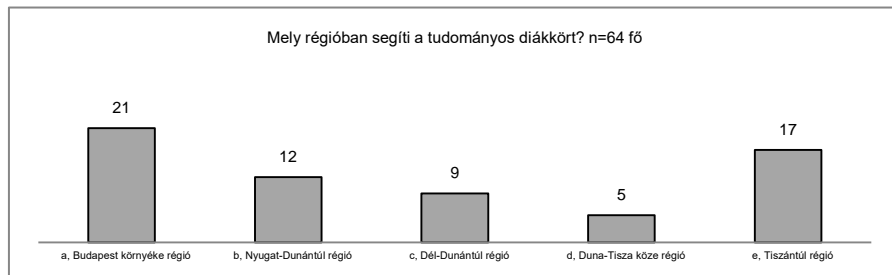

19/3. sz. melléklet: A rendezvény lebonyolítása

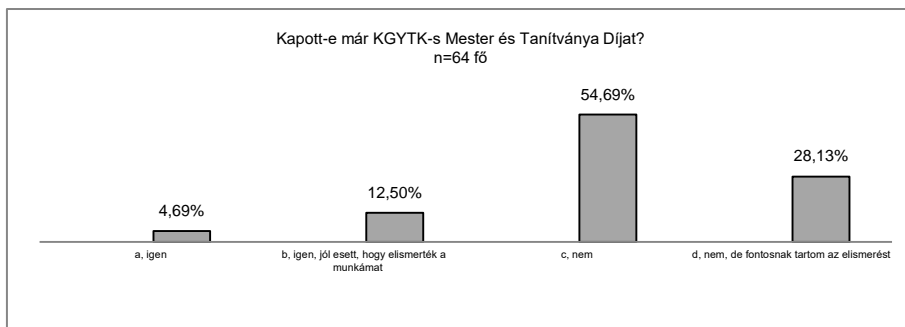

7.20. 20. számú melléklet: A tudományos diákköri munkára felkészítő tehetségsegítő pedagógusok munkája

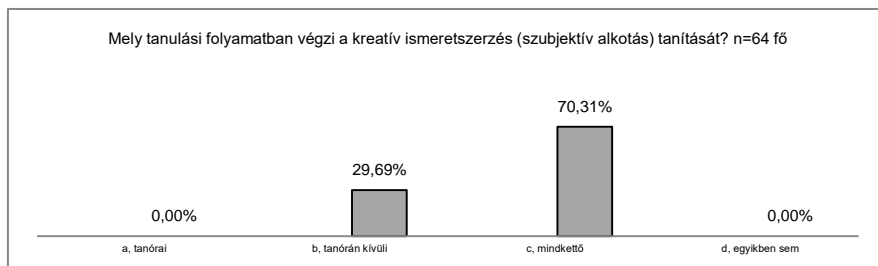
20/1. sz. melléklet: A felkészítő pedagógusok régiónkénti megoszlása

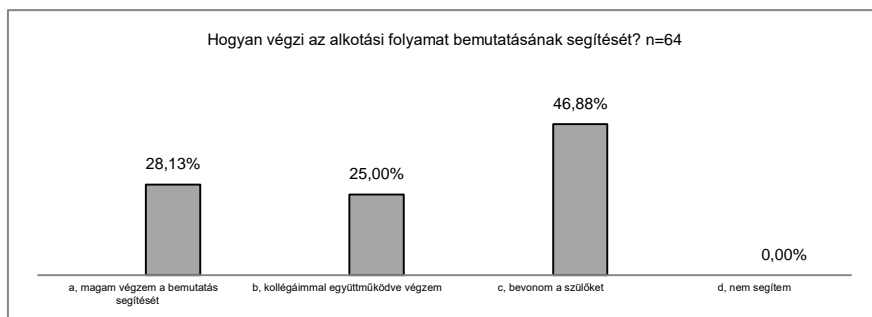
20/2. sz. melléklet: KGYTK Mester és Tanítványa Díjas tehetségsegítők

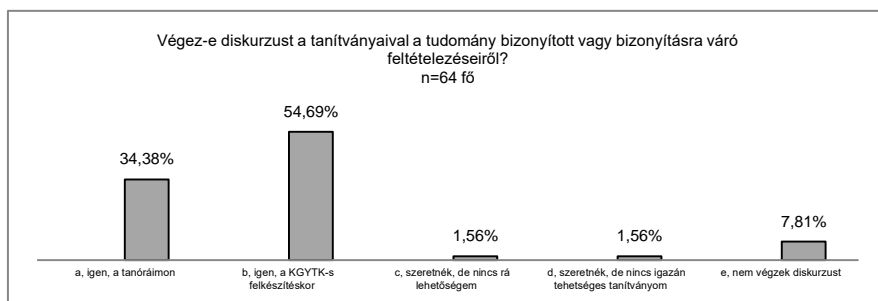
20/3. sz. melléklet: A kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítása

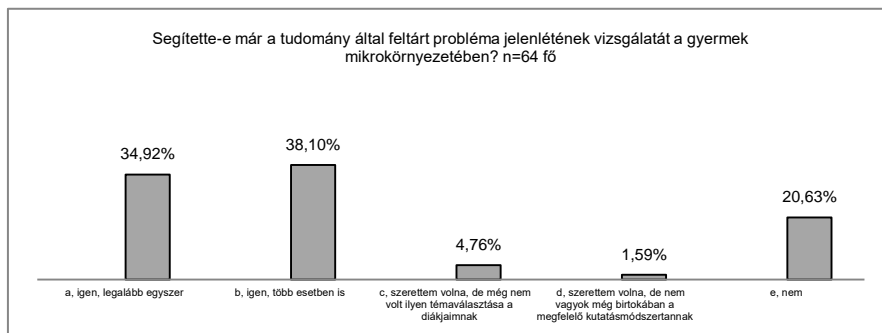
20/4. sz. melléklet: Az alkotási folyamat bemutatásának segítése

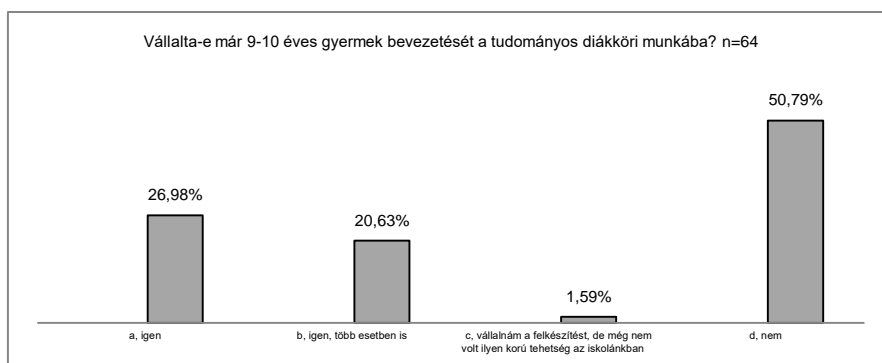
20/5. sz. melléklet: A tanulókkal történő diskurzus a tudomány bizonyított, vagy bizonyításra váró feltételezéseiről

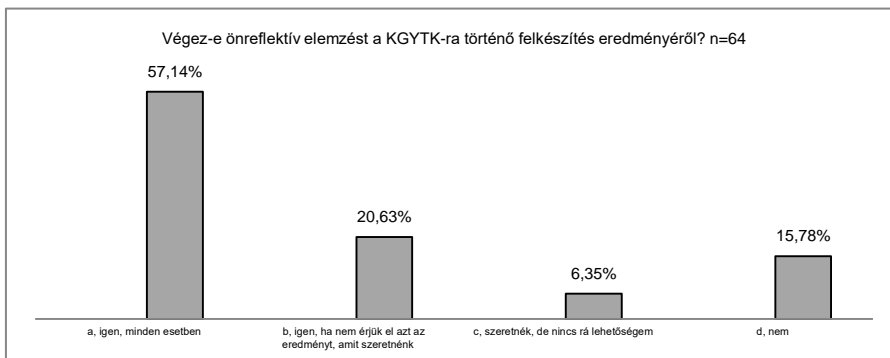
20/6. sz. melléklet: A tudomány által feltárt probléma jelenlétének vizsgálata a gyermek mikrokörnyezetében

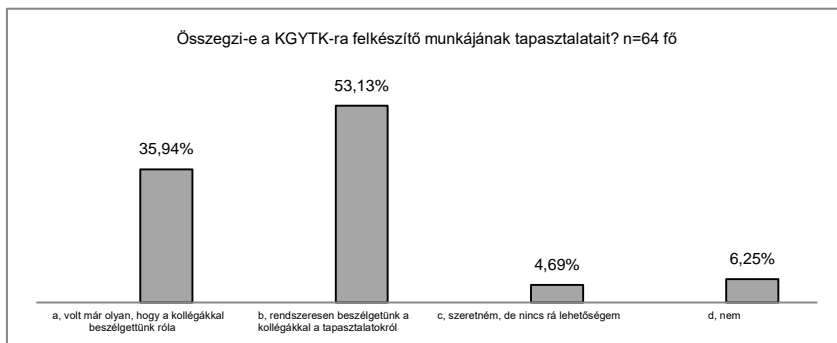
20/7. sz. melléklet: A gyerekek 9-10 éves kortól történő bevezetése a tudományos diákköri munkába

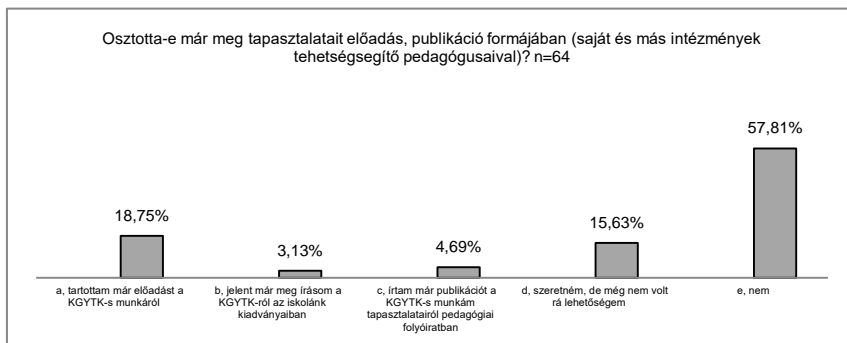
20/8. sz. melléklet: A felkészítés eredményének önreflektív elemzése

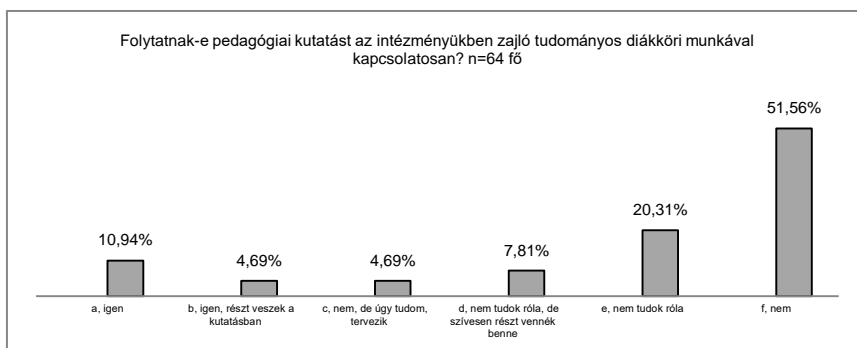
20/9. sz. melléklet: A felkészítő munka tapasztalatainak összegzése

20/10. sz. melléklet: A tapasztalatok megosztása

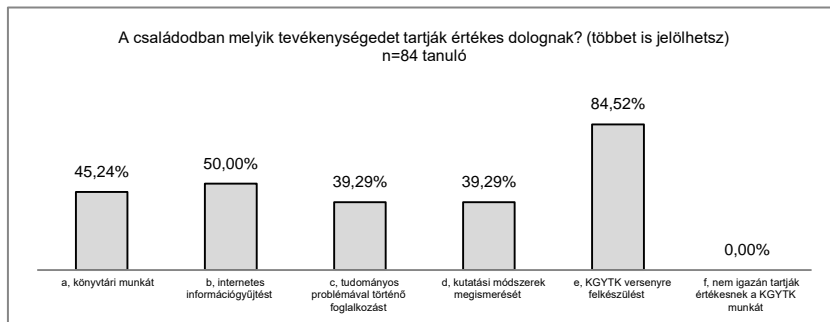

20/11. sz. melléklet: Pedagógiai kutatás

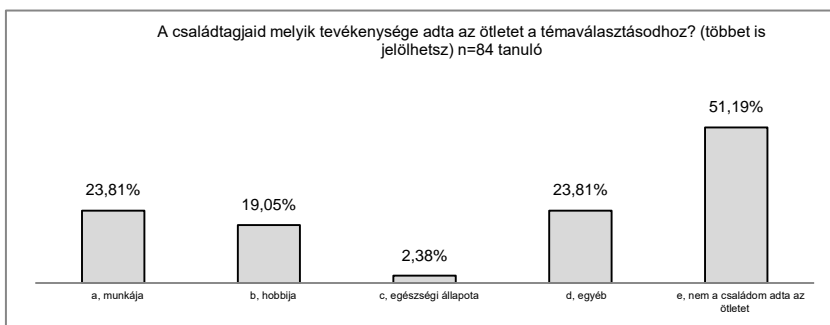

7.21. 21. számú mellékletek: A család attitűdje a KGYTK-hoz

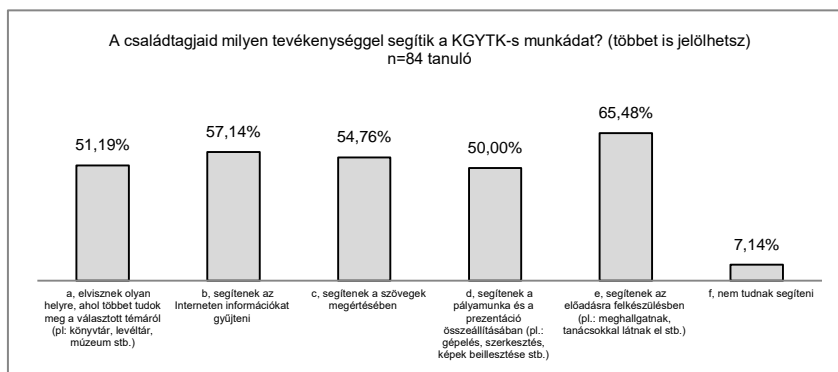
21/1. sz. melléklet: Viszonyulás a tudományos diákköri tevékenységhez

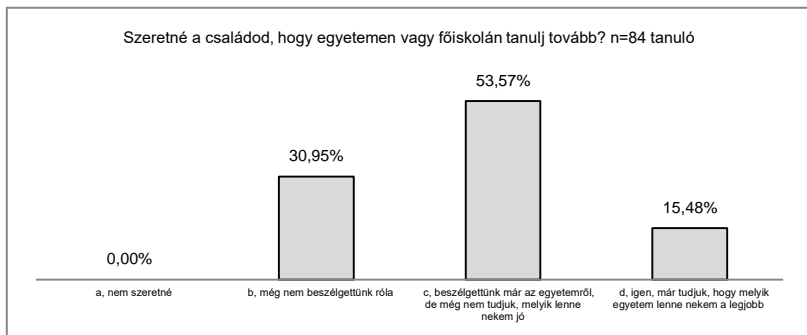
21/2. sz. melléklet: Motiváció a témaválasztásban

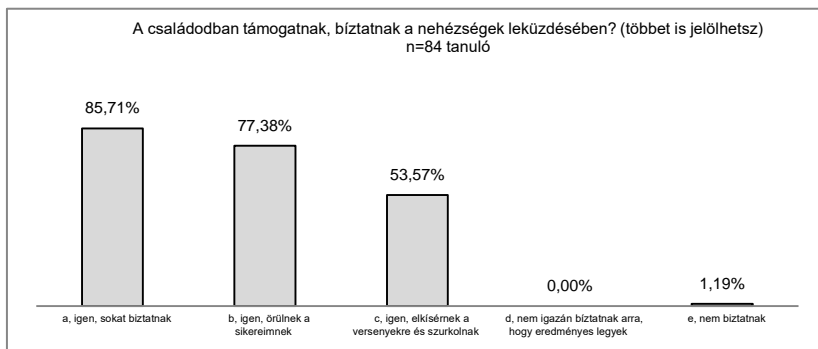
21/3. sz. melléklet: Együttműködés a diákköri munkában

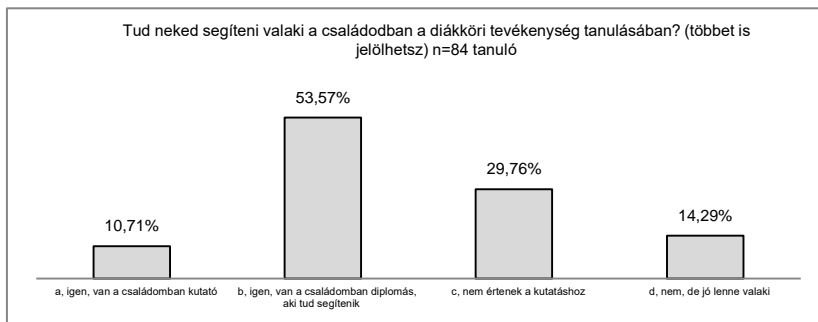
21/4. sz. melléklet: Jövőkép a továbbtanulásban

21/5. sz. melléklet: Támogatás és biztatás

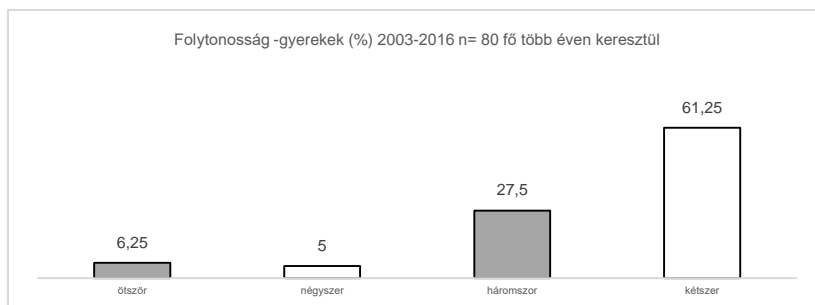

21/6. sz. melléklet: Segítségadás a diákköri tevékenységben

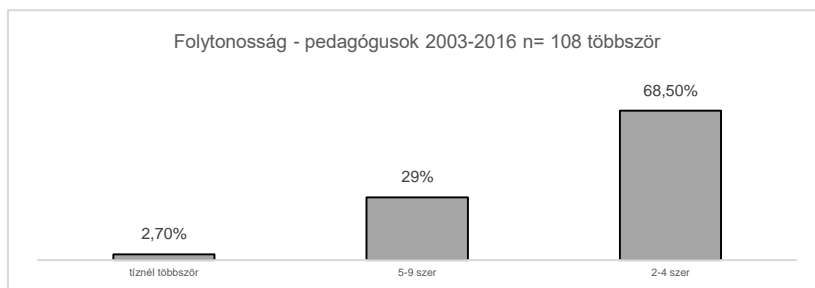

7.22. 22. számú melléklet: Folytonosság a KGYTK-s munkában

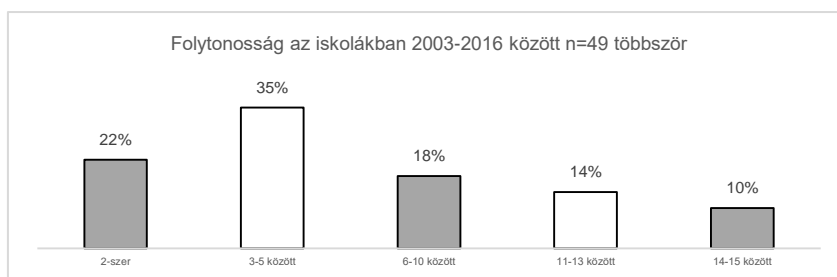
22/1. sz. melléklet: A gyerekek munkájának folytonossága

22/2. sz. melléklet: Tehetségsegítő pedagógusok munkájának folytonossága

22/3. sz. melléklet: Az iskolák eredményességének folytonossága

7.23. 23. számú mellékletek: Szakmai elismerés

23/1. sz. melléklet: KGYTK Díjoklevél pedagógusoknak

2013

1. Cseh Németh Zsuzsanna Zalabér
2. Kovács Lajos Dorog
3. Molnár Klára Dorog
4. Fenesné Tóth Ágnes Karancslapujtó

2014

5. Kökény Adrienn - Karancslapujtó
6. Kovács Lajos - Dorog
7. Pusenyákné Tavasz Tünde - Dorog
8. Balogh Balázs – Dorog

2015

9. Dankó József, Dorog
10. Balogh Balázs, Dorog
11. Sajtos Attila, Dorog
12. Sajtos Kövesi Diána, Dorog
13. Kolonics Péter, Dorog
14. Csapó Mária, Dunaújváros
15. Kovácsné Nagy Róza, Orosháza
16. Ráczné Posta Rózsa, Orosháza
17. Koklácsné Korom Vellás Gyöngyi, Karancslapujtó

2016

18. Melykóné Tózsér Judit - Hatvan
19. Mgr. Takács Róbert, Szenci Molnár Albert Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Szenc
20. Deffentné Földváry Zsuzsanna, Százhalombatta Arany János
21. Dr. Molnárné Bajzik Melinda, Kaposvári Általános Iskola, Kisfaludy utcai Tagiskolája, Kaposvár
22. Bakosné Varga Valéria, Kodály Zoltán ÉKP-s Általános Iskola, Hatvan
23. Csank Péterné, Tapolca
24. Horváth Krisztina, Nagykanizsa
25. Csapó Mária, Dunaújváros
26. Gere László, Százhalombatta
27. Partosné Tótha Major Krisztina, Dorog
28. Bárdos Zsuzsa, Orosháza
29. Jankó Béláné, Orosháza
30. Dankó József, Dorog
31. Kovács Lajos, Dorog
32. Molnár Klára, Dorog

23/2. sz. melléklet: KGYTK Mester és Tanítványa Díj pedagógusoknak

2011

1. Kovács Lajos - Dorog
2. Fenesné Tóth Ágnes - Karancslapujtő
3. Matuczta Tiborné - Osztopán
4. Dr. Lóthné Tolvéth Katalin - Keszthely
5. Bajner Imre - Tapolca

2012

6. Ősz János - Osztopán
7. Cseh Németh Zsuzsanna - Zalabér
8. Czirkelbach Erzsébet - Mány
9. Melykóné Tőzsér Judit - Hatvan
10. Hornyák Andrásné - Várdomb

2013

11. Tóth István Székesfehérvár
12. Kovács Gáborné Osztopán
13. Kecskésné Mező Mária Balmazújváros

2014

14. Molnár Klára - Dorog
15. Nagyné Bitter Ilona címzetes igazgató - Budapest

2015

16. Cseh Németh László, Zalabér
17. Árvai Ilona, Mesztegnyő
18. Kecskésné Kádár Krisztina, Mány
19. Molnár Klára, Dorog
20. Harangozó Csabáné, Kiszána

2016

21. Gyurkovicsné Szalai Emma, Hatvan
22. Bakosné Varga Valéria, Hatvan
23. Dr. Turi Sándorné, Orosháza

23/3. sz. melléklet: Díjokleveles Intézmény

2015

1. Székesfehérvár, Vasvári Pál Általános Iskola
2. Rózsakerti Demjén István Református Általános Iskola
3. Mány, Hársfadombi Általános Iskola
4. Sármellék: Általános Művelődési Központ
5. Eger: Balassi Bálint Általános Iskola és ESZ. Tinódi Tagiskola

2016

6. Nagykanizsa, Hevesi Sándor Általános Iskola

7. Várpalota, Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola

23/4. sz. melléklet: KGYTK Referenciaintézmény

2015

1. Balmazújváros, Balmazújvárosi Általános Iskola Bocskai Tagintézménye
2. Drog, Dorogi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű és Sportiskolai Általános Iskola Zrínyi Ilona Tagiskolája
3. Hatvan, Kodály Zoltán ÉKP-s Általános Iskola
4. Karancslapujtő, Mocsáry Antal Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
5. Orosháza, Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
6. Osztópán, Illyés Gyula Általános Iskola Osztópáni Tagiskolája
7. Százhalombatta, Százhalombattai Arany János Általános Iskola és Gimnázium
8. Zalabér, Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

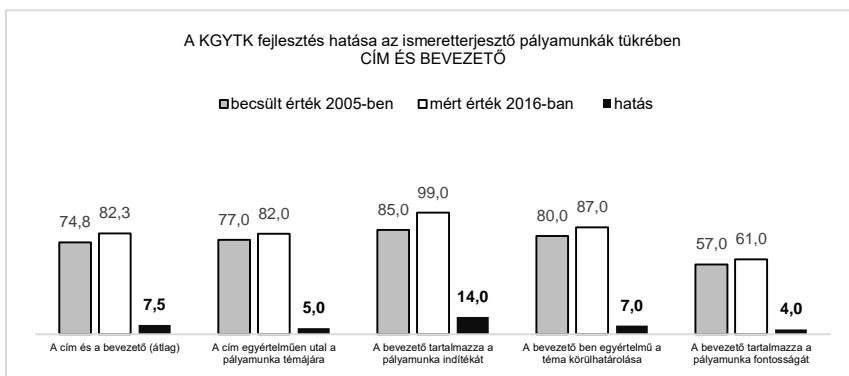
2016

9. Székesfehérvár, Vasvári Pál Általános Iskola
10. Budapest, Rózsakerti Demjén István Református Általános Iskola
11. Várpalota, Képesség- és Tehetségfejlesztő Magániskola

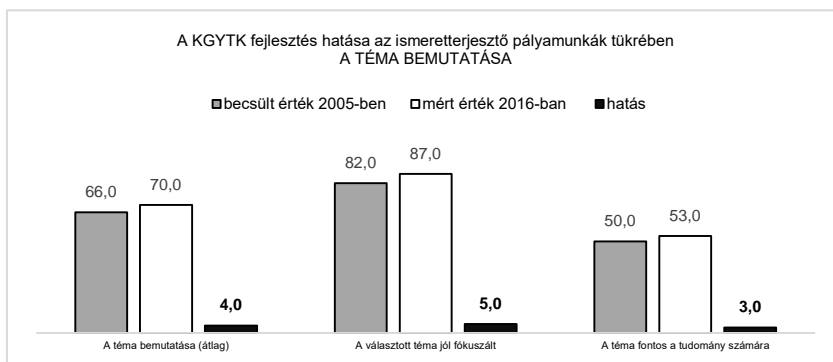
7.24. 24. számú mellékletek: a KGYTK fejlesztés hatása a pályamunkák tükrében

24/1. sz. melléklet: ismeretterjesztő pályamunkák

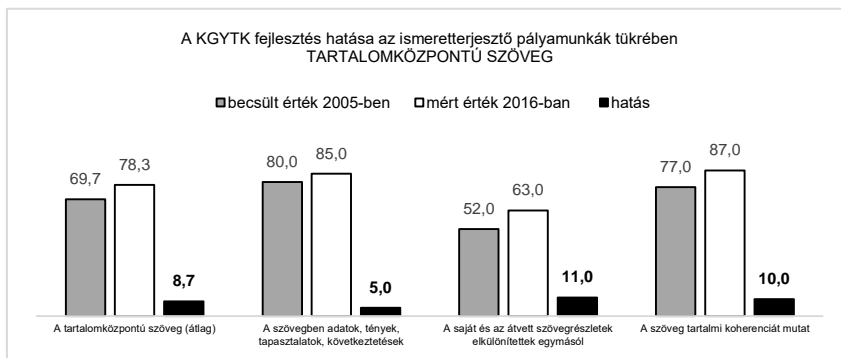
24/1.1. sz. melléklet: Cím és bevezető

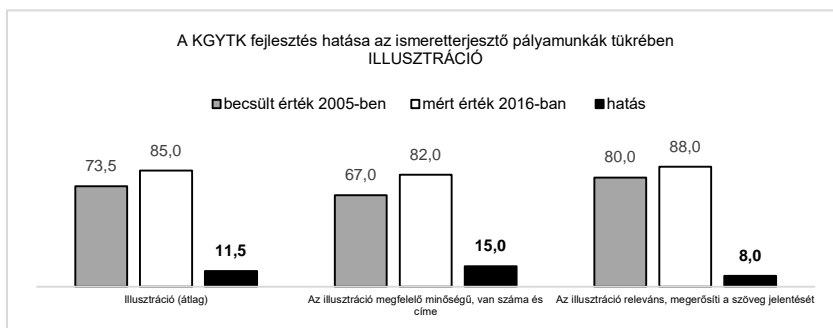
24/1.2. sz. melléklet: A téma bemutatása

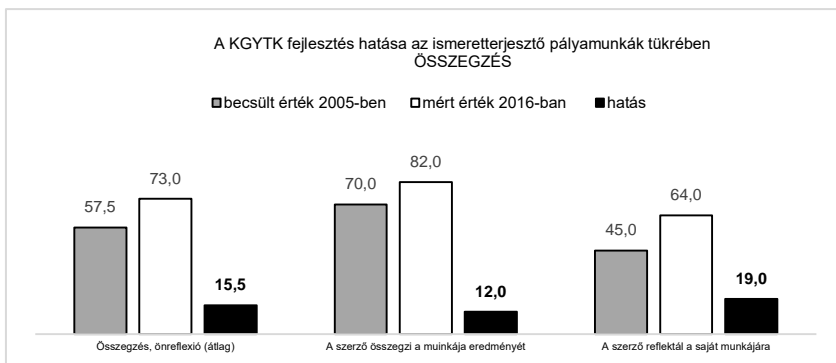
24/1.3. sz. melléklet: A tartalomközpontú szöveg

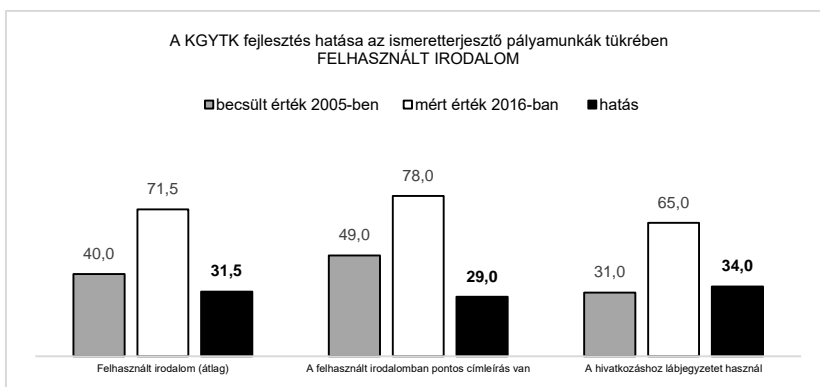
24/1.4. sz. melléklet: Illusztráció

24/1.5. sz. melléklet: Összegzés

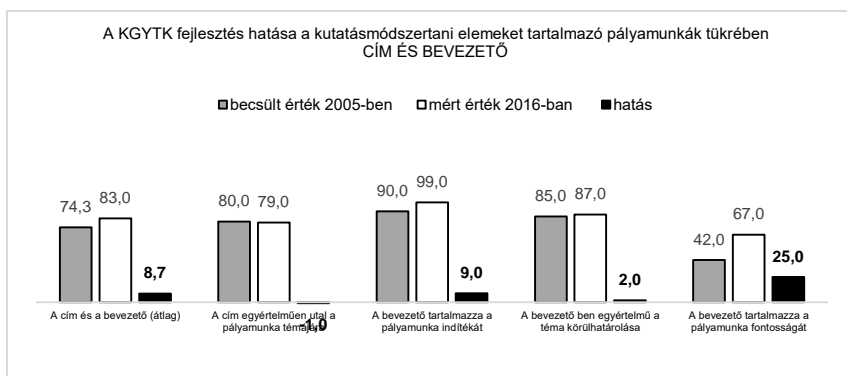

24/1.6. sz. melléklet: Felhasznált irodalom

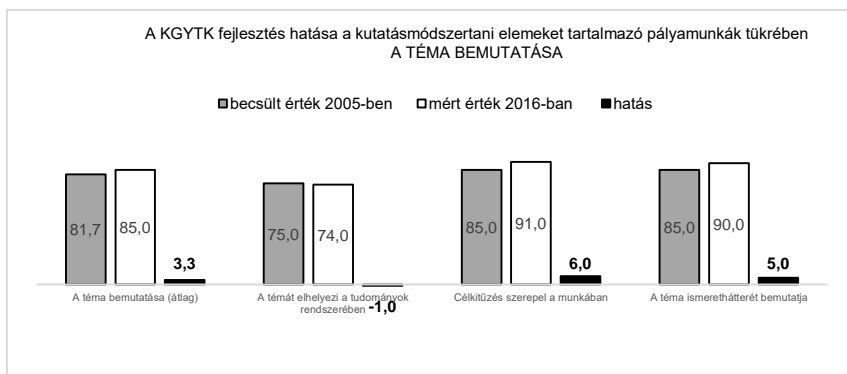

24/2. sz. melléklet: kutatómódszertani pályamunkák

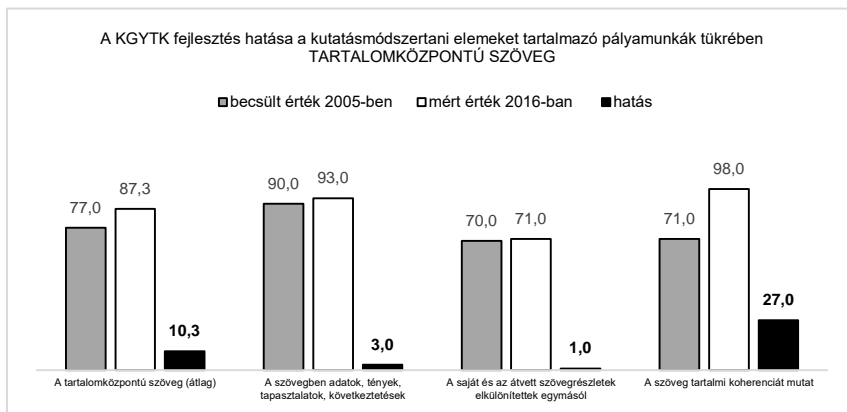
24/2.1. sz. melléklet: Cím és bevezető

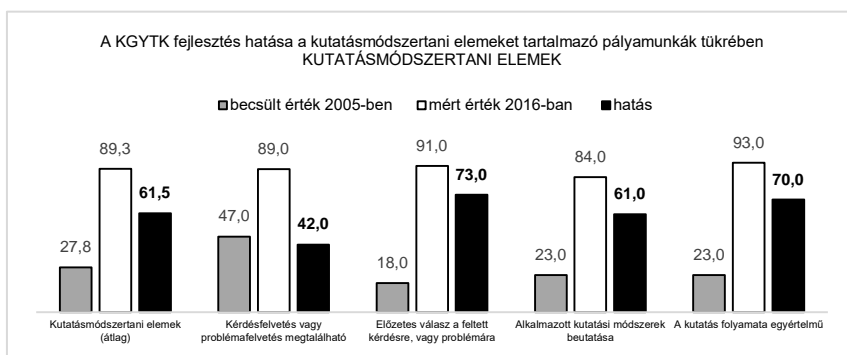
24/2.2. sz. melléklet: A téma bemutatása

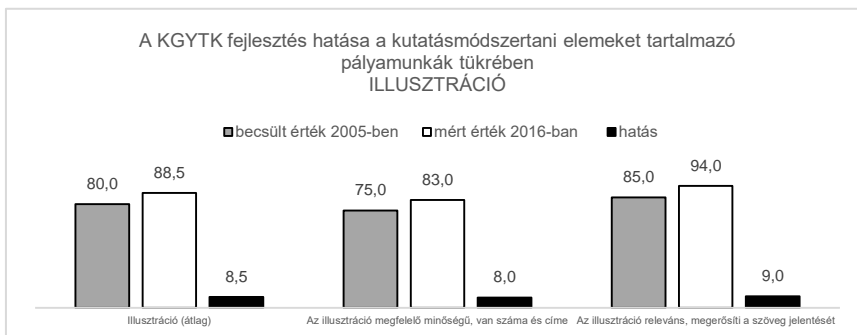
24/2.3. sz. melléklet: Tartalomközpontú szöveg

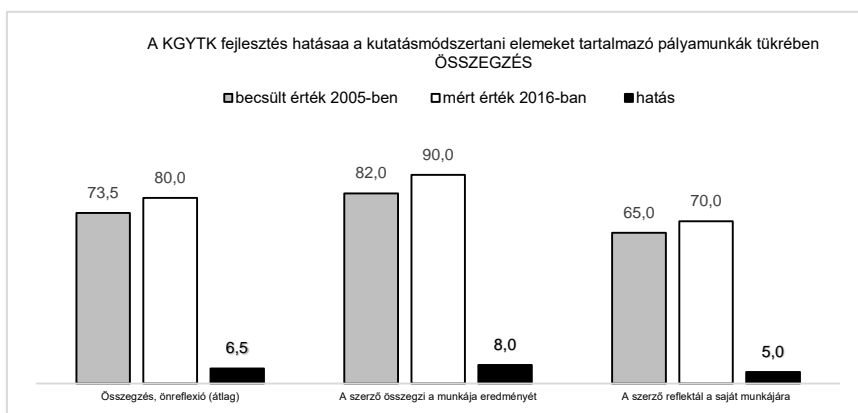
24/2.4. sz. melléklet: Kutatómódszertani elemek

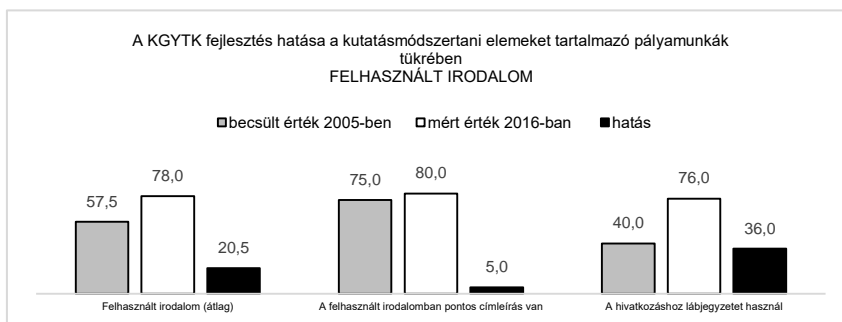
24/2.4. sz. melléklet: Illusztráció

24/2.5. sz. melléklet: Összegzés

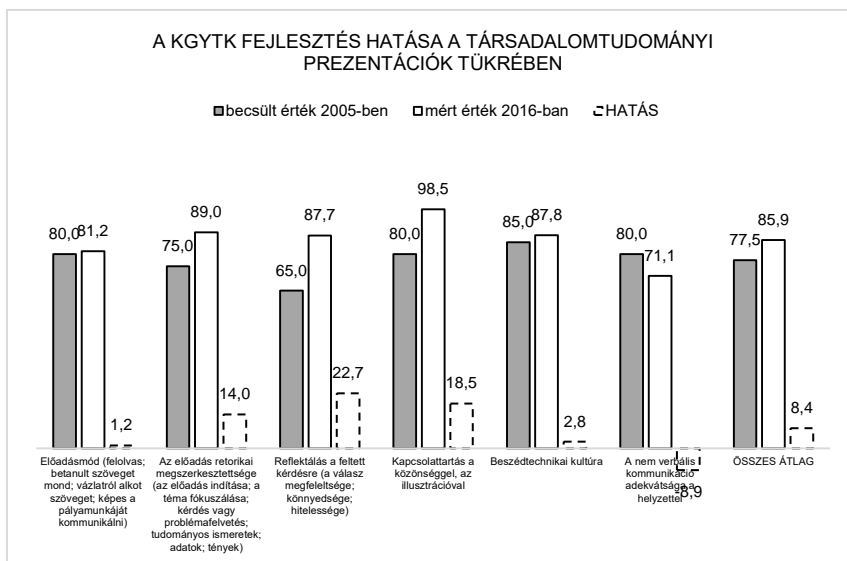
24/2.6. sz. melléklet: Felhasznált irodalom

7.25. 25. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a prezentációk tükrében

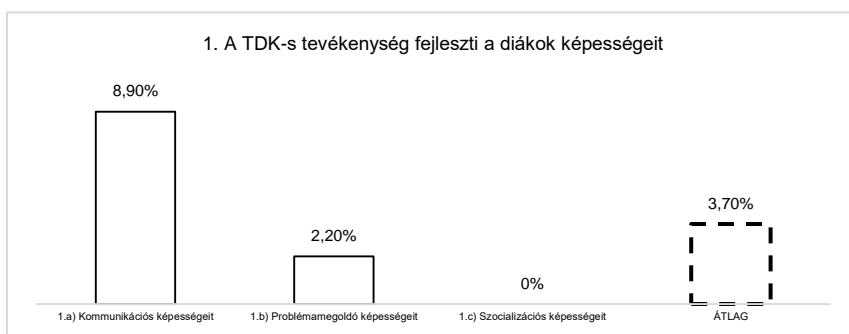
25/1. sz. melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a természettudományi prezentációk vonatkozásában

25/2. sz. melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a társadalomtudományi prezentációk vonatkozásában

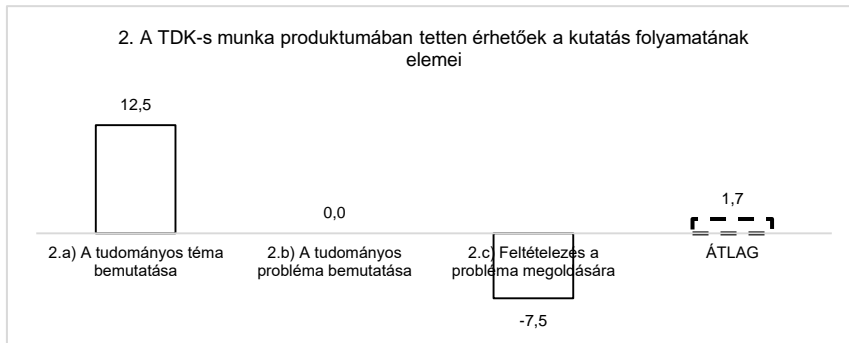

7.26. 26. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztés hatása a tudományos utánpótlás-nevelés értékelésének tükrében

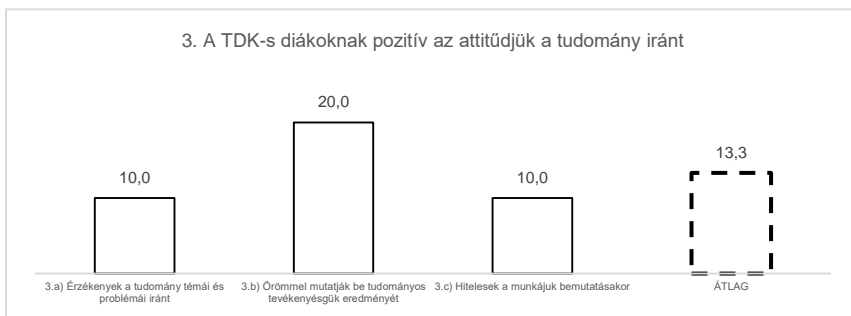
26/1. sz. melléklet: A TDK-s tevékenység fejleszti a diákok képességeit

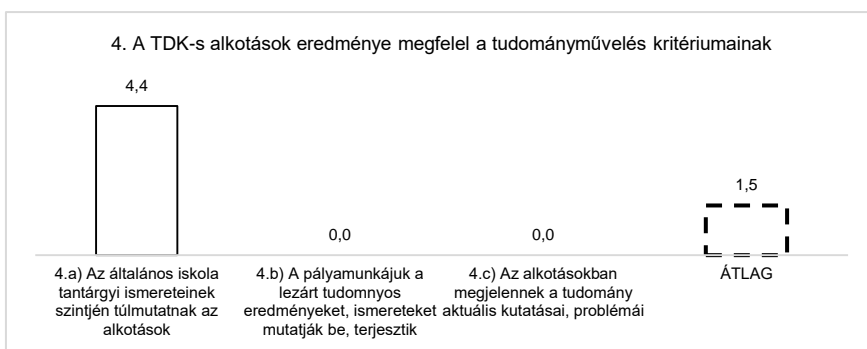
26/2. sz. melléklet: A TDK-s munka produktumában tetten érhetőek a kutatás folyamatának elemei

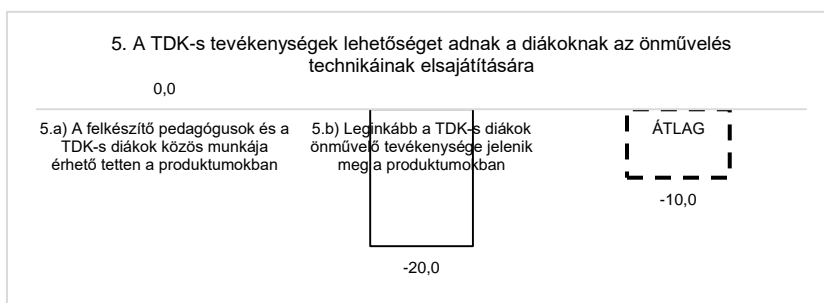
26/3. sz. melléklet: A TDK-s diákoknak pozitív az attitűdjük a tudomány iránt

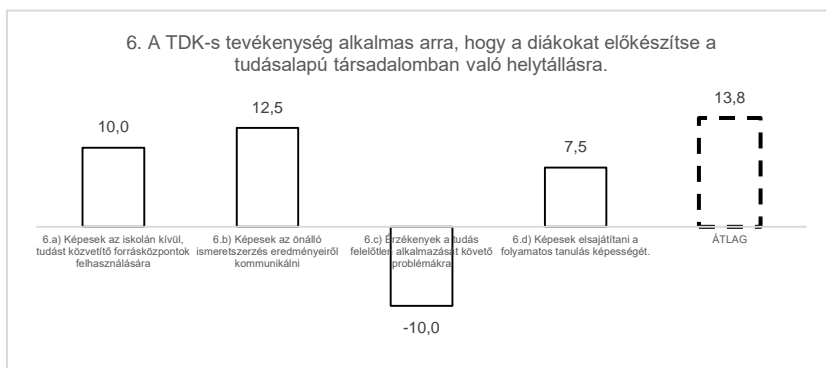
26/4. sz. melléklet: A TDK-s alkotások eredménye megfelel a tudományművelés kritériumainak

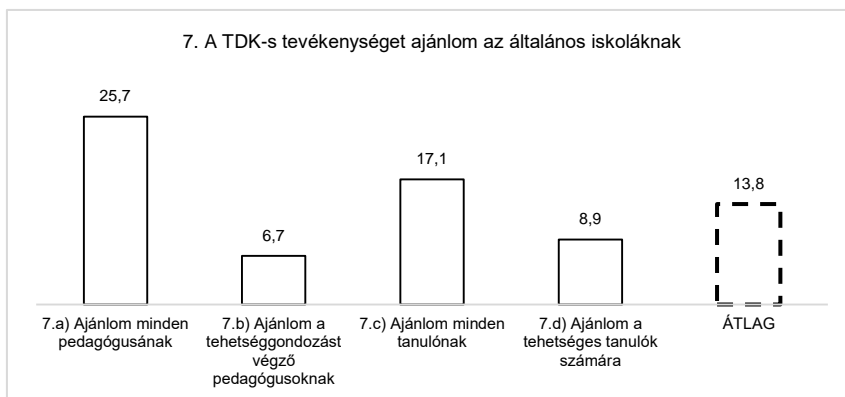
26/5. sz. melléklet: A TDK-s tevékenységek lehetőséget adnak a diákoknak az önművelés technikáinak elsajátítására

26/6. sz. melléklet: A TDK-s tevékenység alkalmas arra, hogy a diákokat előkészítse a tudásalapú társadalomban való helytállásra

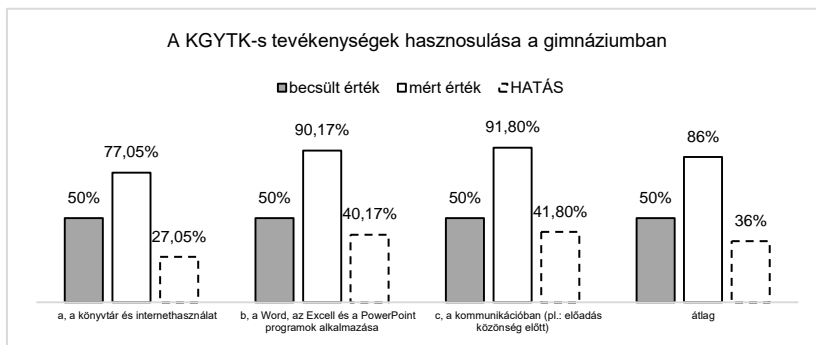

26/7. sz. melléklet: A TDK-s tevékenységet ajánlom az általános iskoláknak

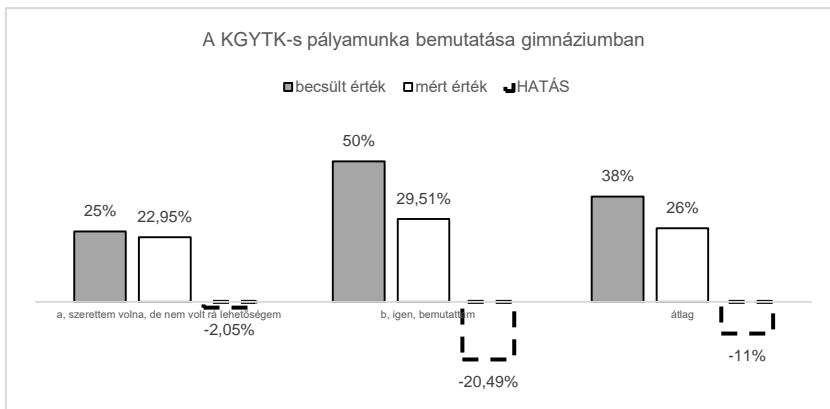

7.27. 27. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása az életutak tükrében

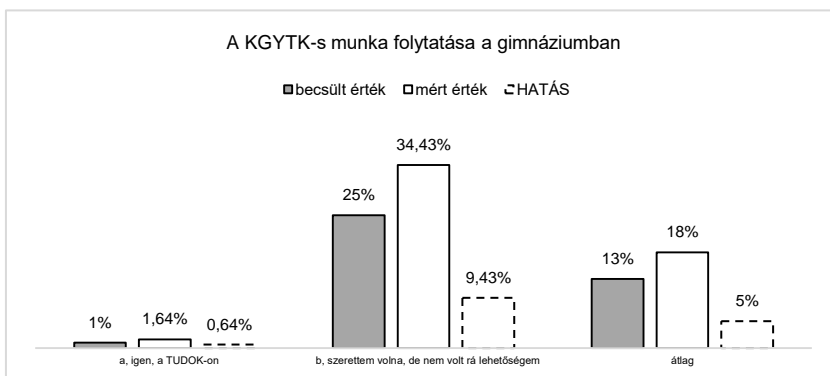
27/1. sz. melléklet: A KGYTK-s tevékenységek hasznosulása a gimnáziumban

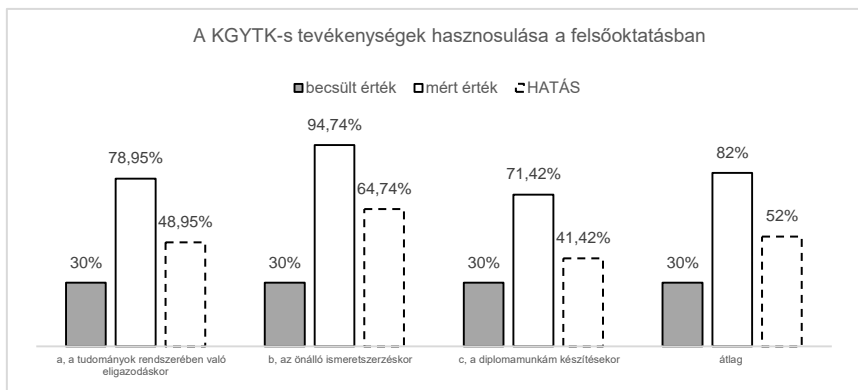
27/2. sz. melléklet: A KGYTK-s pályamunka bemutatása a gimnáziumban

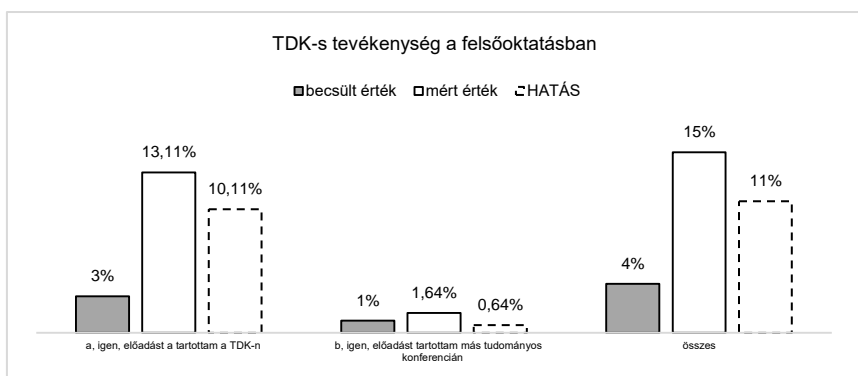
27/3. sz. melléklet: A KGYTK-s munka folytatása a gimnáziumban

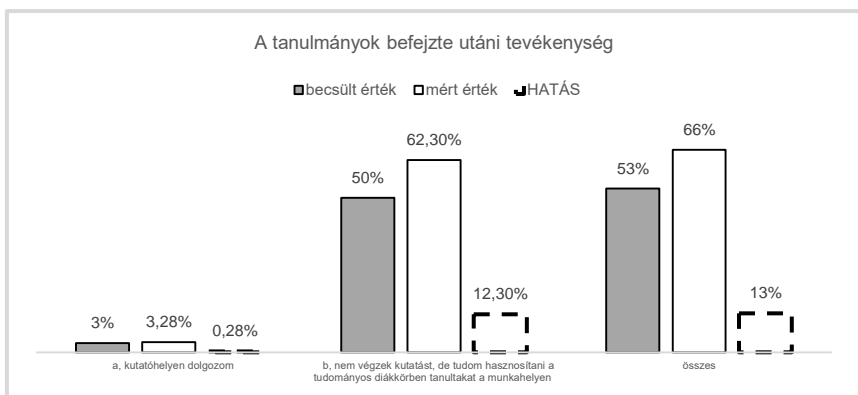
27/4. sz. melléklet: A KGYTK-s tevékenységek hasznosulása a felsőoktatásban

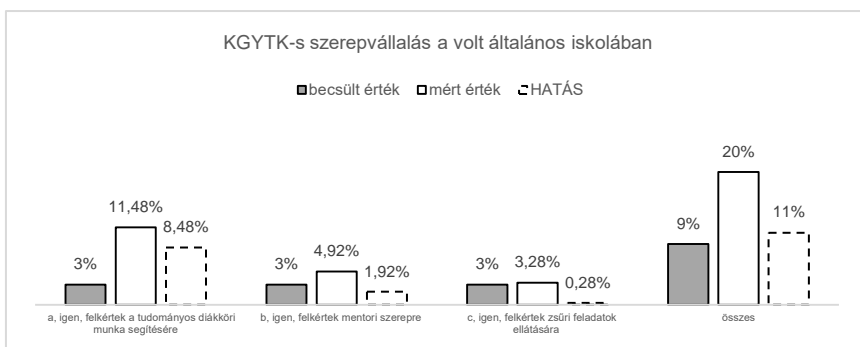
27/5. sz. melléklet: TDK-s tevékenységek a felsőoktatásban

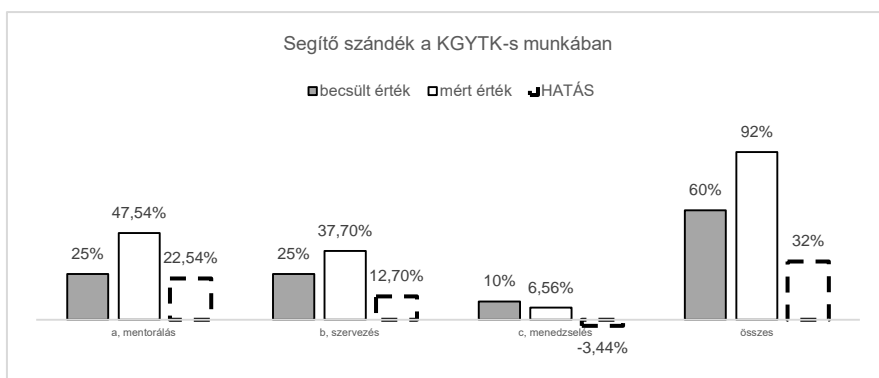
27/6. sz. melléklet: A tanulmányok befejezte utáni tevékenység

27/7. sz. melléklet: KGYTK-s szerepvállalás a volt általános iskolában

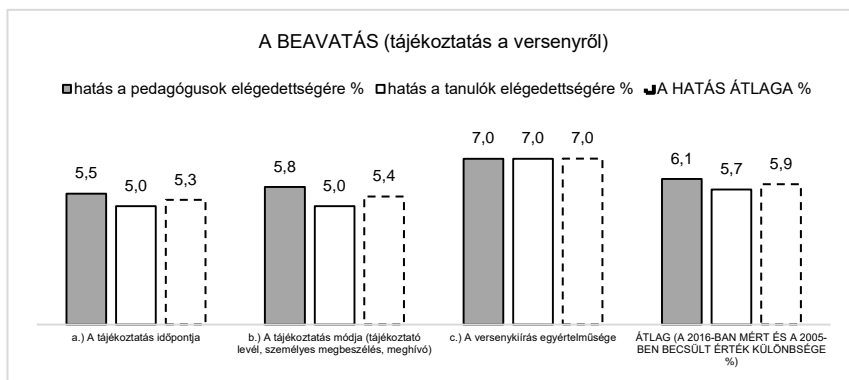

27/8. sz. melléklet: Segítő szándék a KGYTK-s munkában

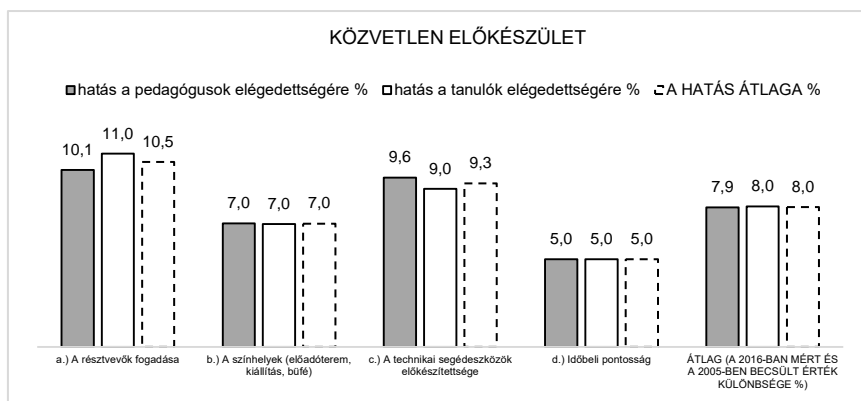

7.28. 28. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztés hatása az elégedettség tükrében

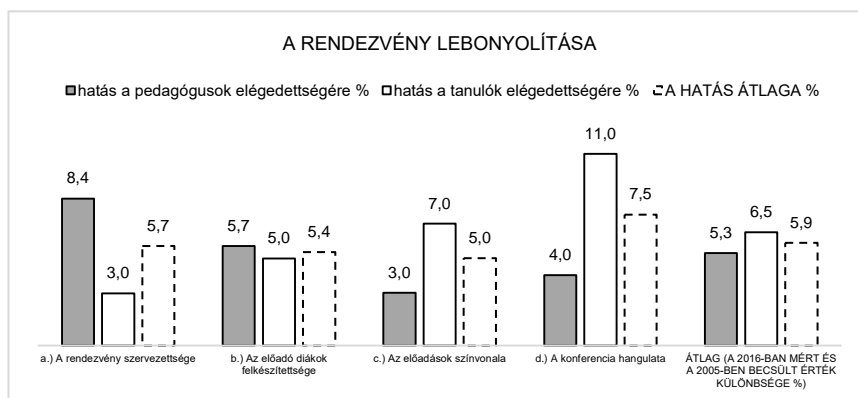
28/1. sz. melléklet: A beavatás (tájékoztatás a versenyről)

28/2. sz. melléklet: Közvetlen előkészület

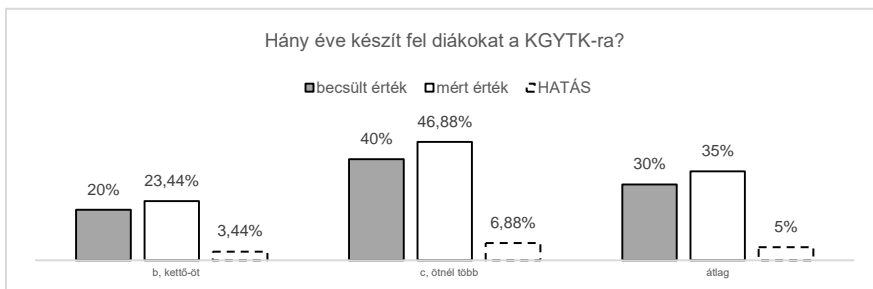

28/3. sz. melléklet: A rendezvény lebonyolítása

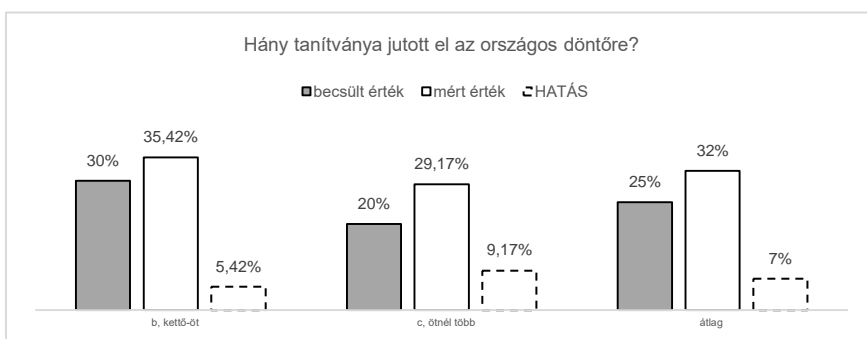

7.29. 29. számú melléklet: Pedagógusok KGYTK-s munkája

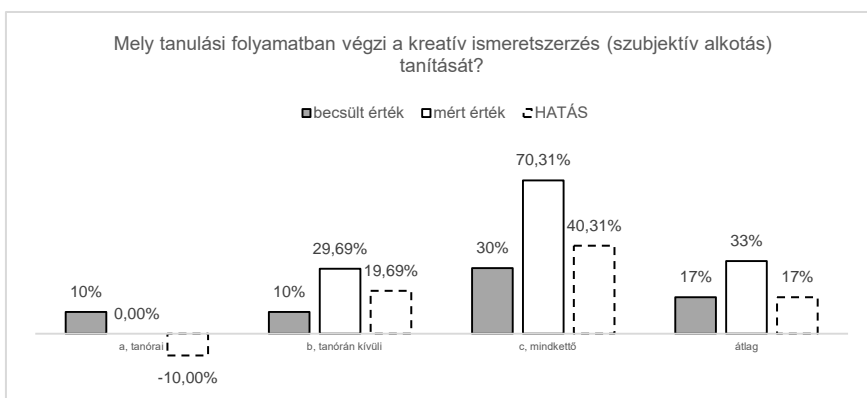
29/1. sz. melléklet: Hány éve készít fel diákokat a KGYTK-ra?

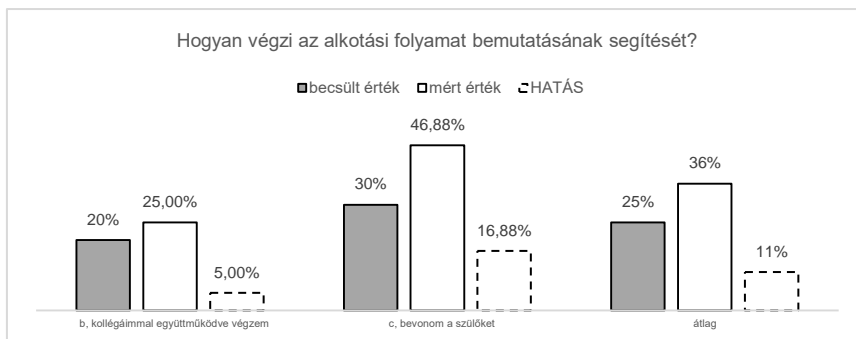
29/2. sz. melléklet: Hány tanítványa jutott el az országos döntőre?

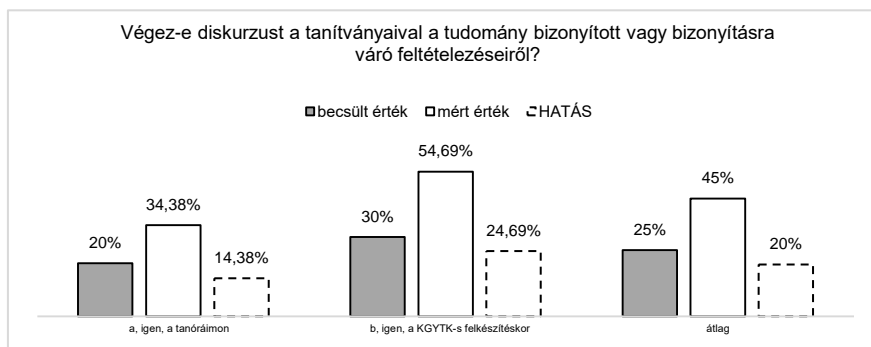
29/3. sz. melléklet: Mely tanulási folyamatban végzi a kreatív ismeretszerzés (szubjektív alkotás) tanítását?

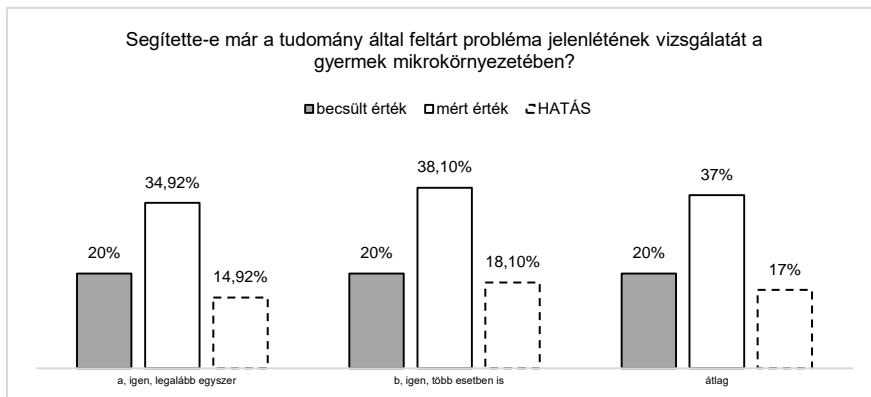
29/4. sz. melléklet: Hogyan végzi az alkotási folyamat bemutatásának segítségét?

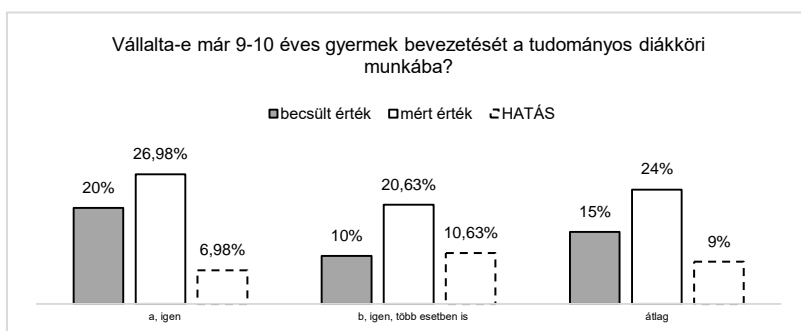
29/5. sz. melléklet: Végez-e diskurzust a tanítványaival a tudomány bizonyított vagy bizonyításra váró feltételezéseiről?

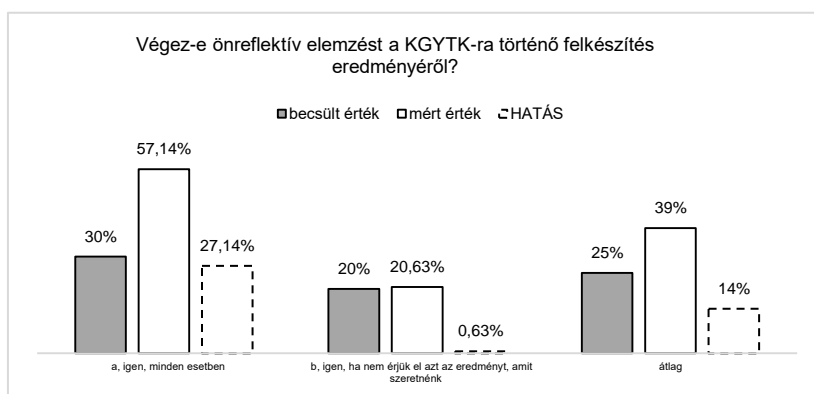
29/6. sz. melléklet: Segítette-e már a tudomány által feltárt probléma jelenlétének vizsgálatát a gyermek mikrokörnyezetében?

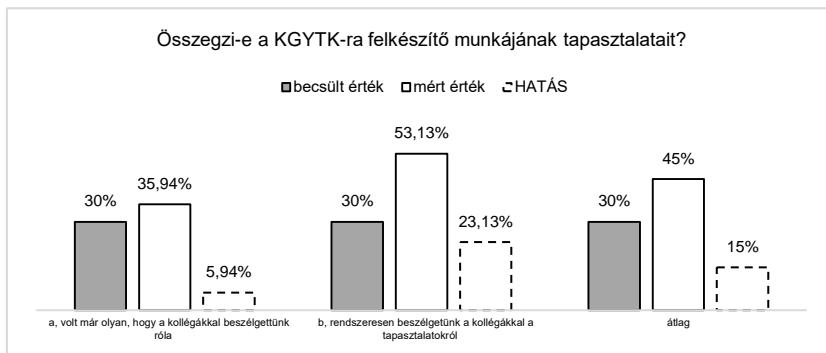
29/7. sz. melléklet: Vállalta-e már 9-10 éves gyermek bevezetését a tudományos diákköri munkába?

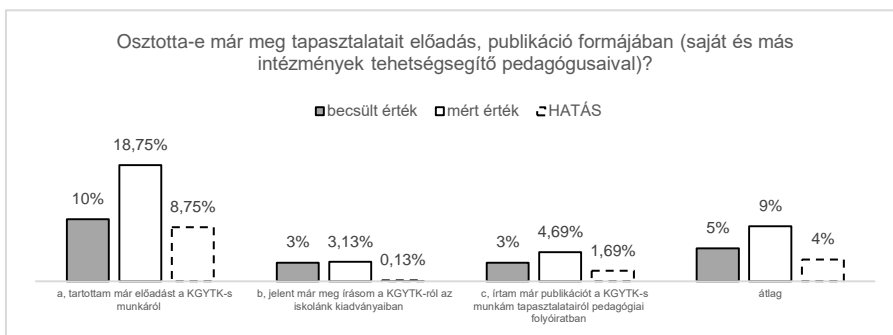
29/8. sz. melléklet: Végez-e önreflektív elemzést a KGYTK-ra történő felkészítés eredményeiről?

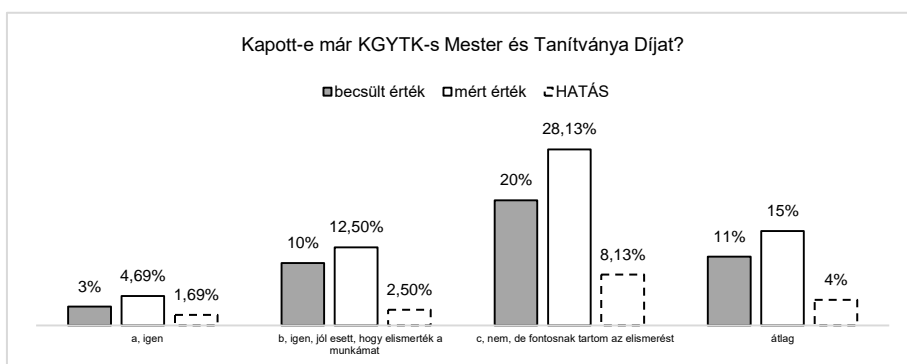
29/9. sz. melléklet: Összegzi-e a KGYTK felkészítő munkájának tapasztalatait?

29/10. sz. melléklet: Osztotta-e már meg tapasztalatait előadás, publikáció formájában (saját és más intézmények tehetségsegítő pedagógusaival)?

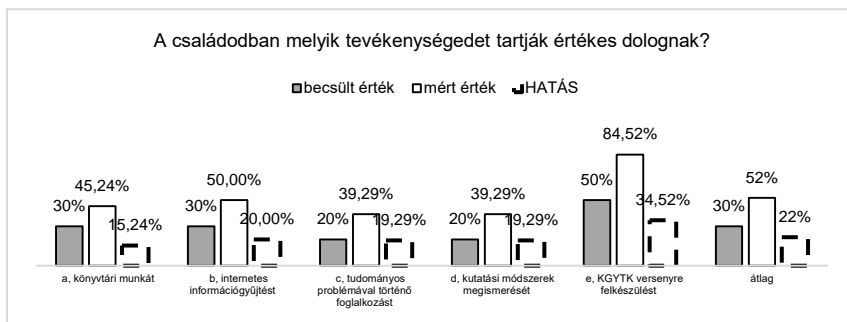

29/11. sz. melléklet: Kapott-e már KGYTK-s Mester és Tanítványa Díjat?

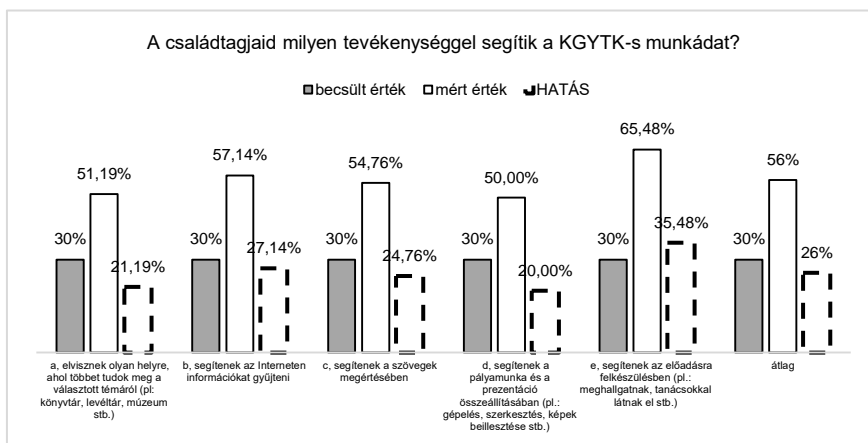

7.30. 30. számú melléklet: A KGYT fejlesztés hatása a családok attitűdjének tükrében

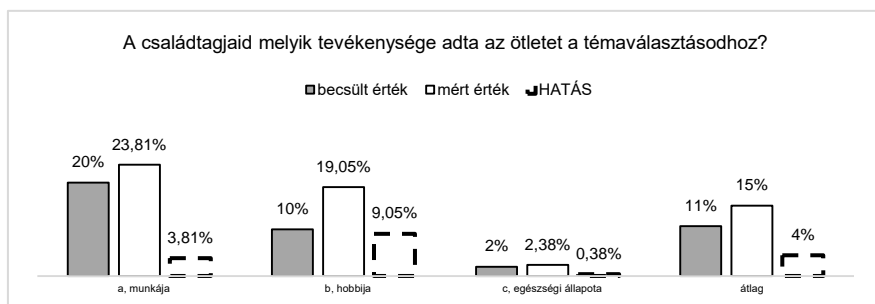
30/1. sz. melléklet: A családotban melyik tevékenységet tartják értékes dolognak?

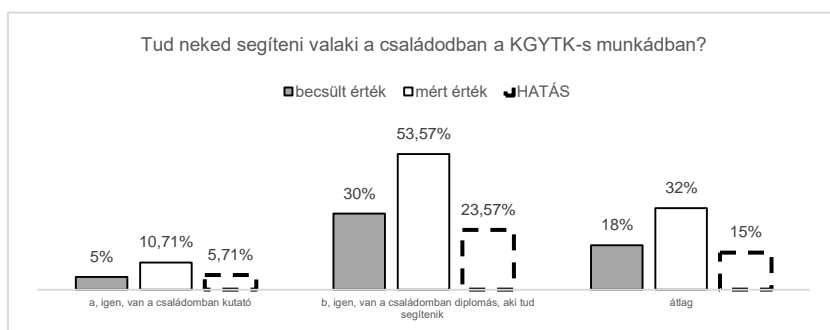
30/2. sz. melléklet: A családtagjaid milyen tevékenységgel segítik a KGYTK-s munkádat?

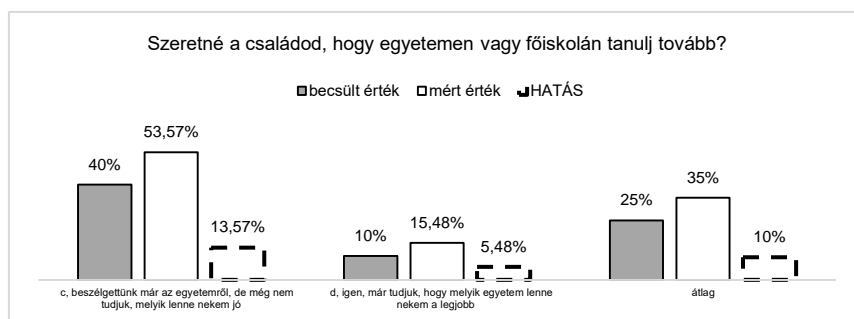
30/3. sz. melléklet: A családtagjaid melyik tevékenysége adta az ötletet a témaválasztásodhoz?

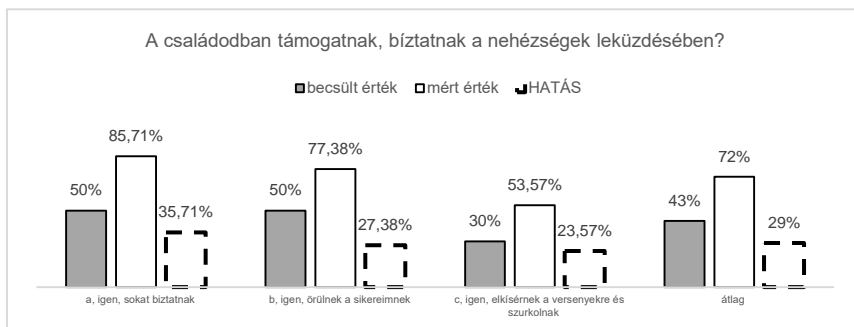
30/4. sz. melléklet: Tud neked segíteni valaki a családban a KGYTK-s munkádban?

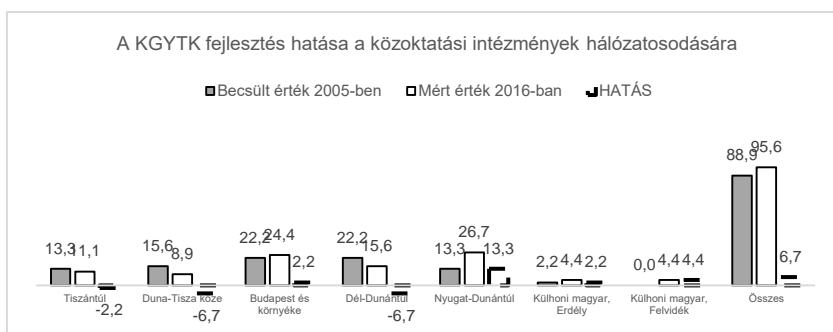
30/5. sz. melléklet: Szeretné a családot, hogy egyetemen vagy főiskolán tanulj tovább?

30/6. sz. melléklet: A családban támogatnak, biztatnak a nehézségek leküzdésében?

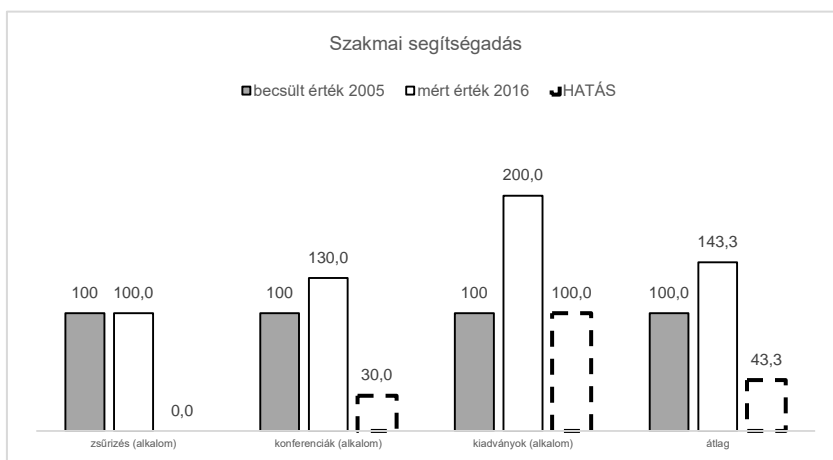

7.31. 31. számú melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a KGYTK-t vállaló közoktatási intézmények hálózatosodására

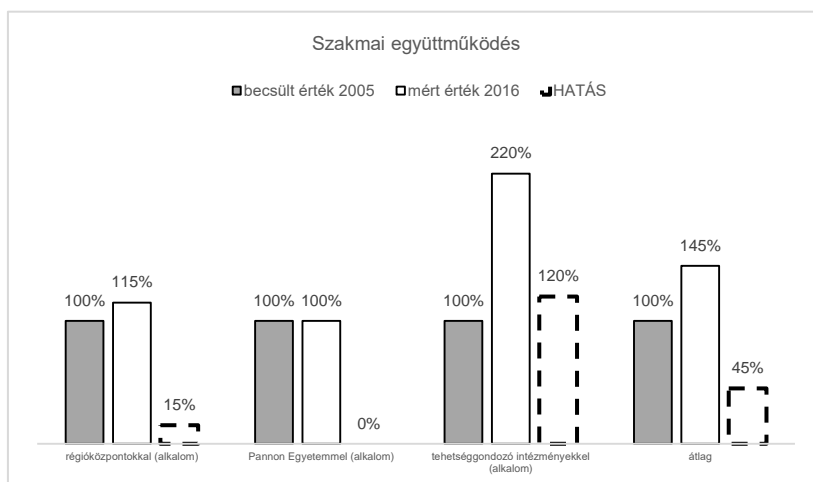

7.32. 32. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztő hatása a KGYTK Tehetségsegítő Tanács tevékenységére

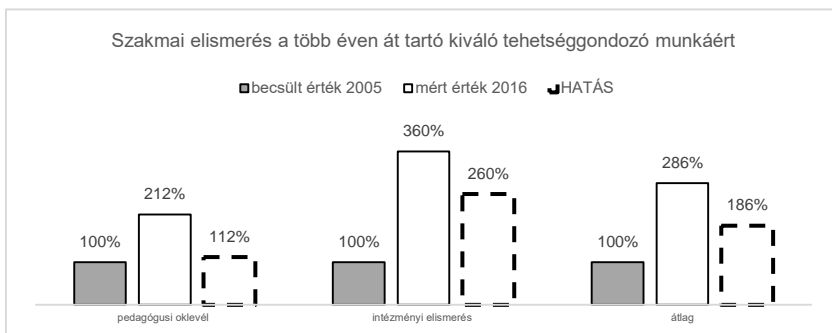
32/1. sz. melléklet: Szakmai segítségadás

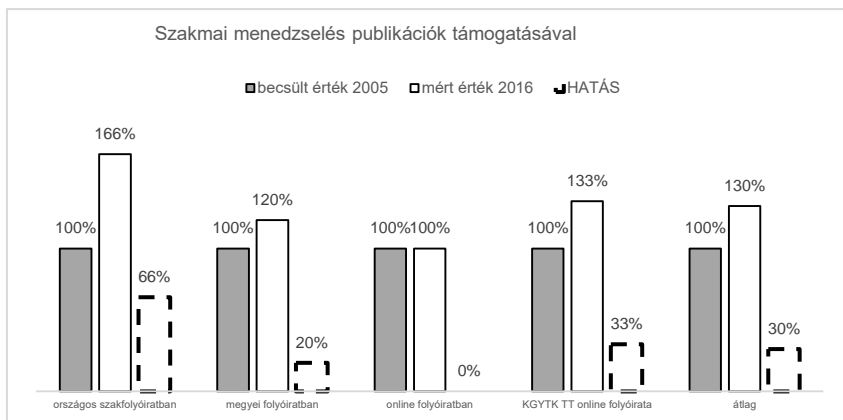
32/2. sz. melléklet: Szakmai együttműködés

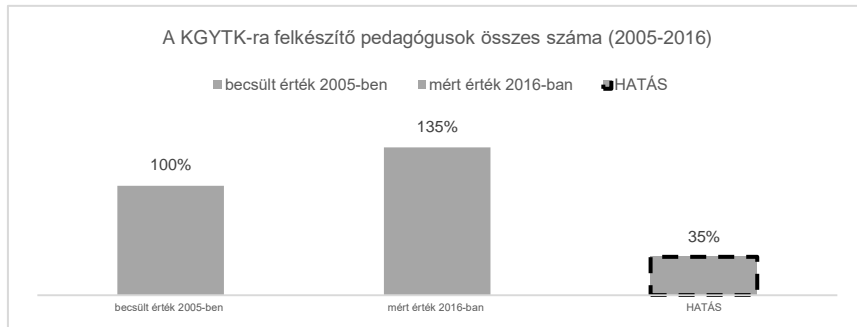
32/3. sz. melléklet: Szakmai elismerés a több éven át tartó kiváló tehetséggondozó munkáért

32/4. sz. melléklet: Szakmai menedzselés

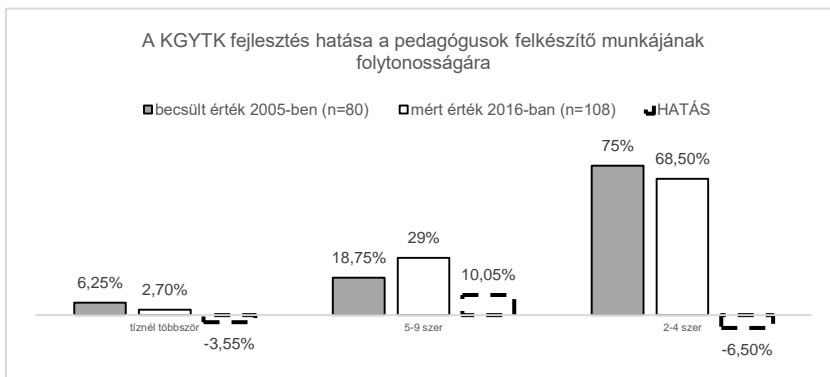

33/1. sz. melléklet: A pedagógusok összes száma

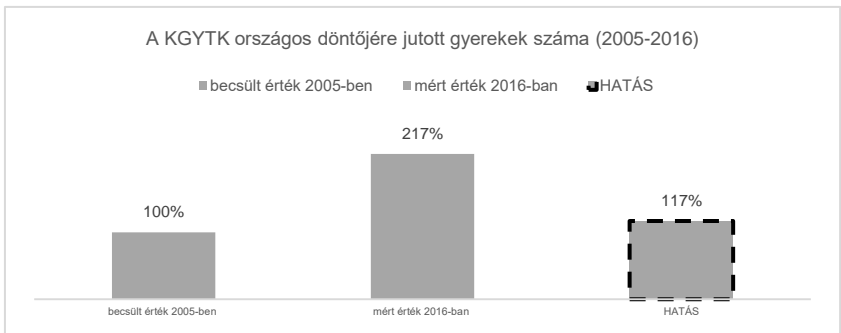

7.33. 33. számú mellékletek: A KGYTK fejlesztő hatása a folytonosságra

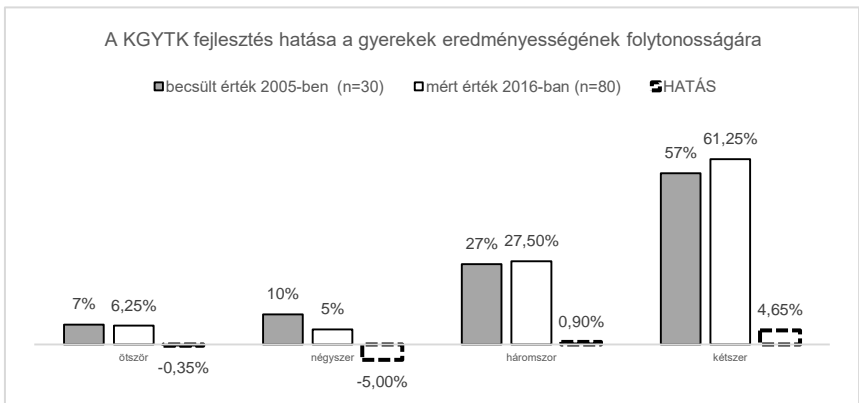
33/2. sz. melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a pedagógusok felkészítő munkájának folytonosságára

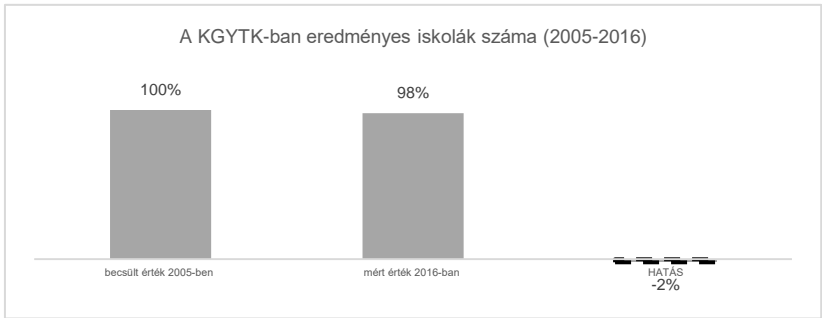
33/3. sz. melléklet: A döntőbe jutott gyerekek összes száma

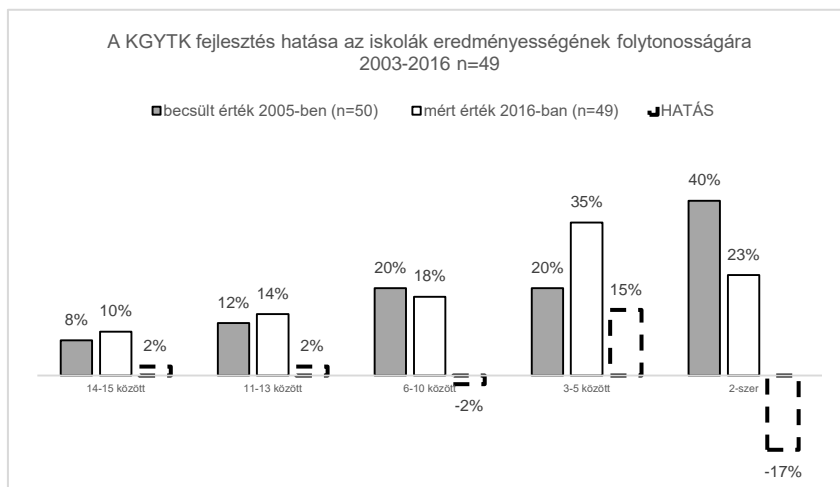
33/4. sz. melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása a gyerekek eredményességének folytonosságára

33/5. sz. melléklet: Az eredményes iskolák összes száma

33/6. sz. melléklet: A KGYTK fejlesztés hatása az iskolák eredményességének folytonosságára

8. Felhasznált irodalom

- Kiss Albert: Tudományos Diákkör 10-14 éves tanulók számára – kézikönyv a felkészítő pedagógusoknak. Zalabér, 2003. kézirat
- Kiss Albert: Kutatási napló a tudományos diákkör 10-14 éves tanulói számára – feladatgyűjtemény a tudományos diákköri munkához. Zalabér, 2003. kézirat
- Kiss Albert: A tudományos diákköri munka kihívásai az általános iskolai pedagógusok számára. Pedagógusképzés, 2007. III. szám
- Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolákban – Zalabér szerepe az első tíz évben. Pannon Egyetem ÉKP Országos Központja, Pápa és Zalabéri Általános Iskola, Zalabér 2010. 18.p
- Kiss Albert: A tudományos diákkörök helye a tudományos alkotó munkára való felkészítésben. Új Pedagógiai Szemle, 2010./5 (49-56p)
- Kiss Albert: Mi a KGYTK? www.tanarkepzoportal.hu Pannon Egyetem MFTKI NI, Pápa, 2011.
- Kiss Albert: Tudományos diákkör az általános iskolában – a diákkör létrehozása és működtetése. Zalabéri Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda, Zalabér, 2010. 16.p
- Kiss Albert szerk.: Rezümé gyűjtemény – az Országos tudományos diákköri konferencia 10-14 éves tanulóinak előadás-gyűjteménye (évenkénti megjelenéssel 2005-2016)
- Kiss Albert szerk.: Pályamunkák gyűjteménye DVD és Természettudományi szekció előadásai DVD (évenkénti megjelenéssel 2011-2016)
- Kiss Albert: A KGYTK TT önkontrollos hatásvizsgálata. ÉSZ – 2016.sz. online folyóirat http://kgyt-zalaber.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=149&Itemid=123
- Sági Matild és Széll Krisztián: Hatásvizsgálatok alapszintű kézikönyve – Módszertani kézikönyv oktatásfejlesztők számára. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2015 (22-24)
- KGYTK Tehetségsegítő Tanács alapító okirata. kgyt-zalaber.hu
- Zsolnai József: A tanulás tervezése és irányítása a nyelvi és kommunikációs nevelési programban Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.9-15p
- Zsolnai József: Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.61p
- Zsolnai József: Kutatói utánpótlás nevelés már tíz éves kortól. In: Magyar Tudomány, 2004. 2. sz. 242-248.p.
- Zsolnai József: A tudomány egésze – A magyar tudomány tudománypedagógiai szemléje. Műszaki Kiadó, Budapest, 2005. 24-25.p
-